

Τ.Ε.Ι. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ
ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΣΚΟΥΛΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΠΑΠΠΑ

Πάτρα, Ιούνιος 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ.....	5
ABSTRACT.....	6
ΑΡΤΙΚΟΛΕΞΑ-ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ.....	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ	
1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ-ΒΙΑ-ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	12
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ.....	14
1.3 ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΑ ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ	
2.1 ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΘΥΤΗ.....	24
2.2 ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.....	27
2.3 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΘΥΤΗ.....	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ	
3.1 ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΧΕΣΗ ΑΝΔΡΑ-ΓΥΝΑΙΚΑΣ	32
3.2 ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	
4.1 ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	38

4.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	39
4.3 Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.....	39
4.4 Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	40
4.5 ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	41
4.6 ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	41
4.7 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	41
4.8 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ.....	41
4.9 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ. ΦΟΡΕΙΣ-ΠΛΑΙΣΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ.

5.1 ΦΟΡΕΙΣ-ΠΛΑΙΣΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ.....	43
5.2 ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ.....	51
5.3 ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ.....	63
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	67
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	74
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	77
-ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	77
-ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ (ΗΜΕΡΙΔΑ).....	90
-ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ.....	150
-ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΞΕΝΩΝΩΝ ΓΙΑ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
ΠΡΩΤΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ (ΚΕΘΙ) ΕΝΔΟ-ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ	
ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους επαγγελματίες των υποστηρικτικών πλαισίων που επισκέφτηκα, αφενός γιατί ανταποκρίθηκαν άμεσα στο αίτημα μου για ενημέρωση σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των πλαισίων, όπου εργάζονται, αφετέρου για τον πολύτιμο χρόνο που διέθεσαν από το ήδη επιβαρυνόμενο πρόγραμμά τους. Ήταν πολύ σημαντικό για μένα που μοιράστηκαν κάποιες από τις εμπειρίες τους, οι οποίες αποτέλεσαν απαραίτητο υλικό για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

Οι ερευνητικοί καρποί της προσπάθειάς μου τίθενται δια της παρούσας εργασίας υπό την κρίση των καθηγητών της επιτροπής του Τ.Ε.Ι. Πατρών, με την πεποίθηση ότι δεν φιλοδοξούν να θέσουν την καταλυτική σφραγίδα της έρευνας επί του θέματος, αλλά ευελπιστούν, να αποτελέσουν ενδεχομένως το προκαταρκτικό στάδιο μιας περαιτέρω ερευνητικής προσπάθειας.

Ευχαριστίες θέλω να εκφράσω πρωτίστως στη σύμβουλο καθηγήτρια μου κυρία Λαμπρινή Παππά για τις συμβουλές και την καθοδήγησή της σχετικά με την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας.

Στην Καθηγήτριά μου κυρία Ρεγγίνα Γαϊτάνη για την ενθάρρυνσή της να ολοκληρώσω με αυτήν την εργασία την εκπαιδευτική μου Διαδικασία.

Τον Κύριο Τάσο Παναγόπουλο, Πρόεδρο του Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων, για την πίστη του στις προσπάθειές μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το θέμα της Ενδοοικογενειακής Κακοποίησης Γυναικών. Τα Υποστηρικτικά Πλαίσια στη Δυτική Θεσσαλονίκη, και τον Ρόλο του Κοινωνικού Λειτουργού. Το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας παρατηρείται από την αρχαιότητα και φτάνει μέχρι τις μέρες μας. Μέσα από την επιστημονική βιβλιογραφική αναφορά, από έρευνα που διεξήχθη στα Υποστηρικτικά Πλαίσια της Δυτικής Θεσσαλονίκης αλλά και από την παρακολούθηση Ημερίδας που πραγματοποιήθηκε στις 22 Μαΐου 2015 ,από φορείς του Δήμου και των κοινωνικών υπηρεσιών, με θέμα την ενδοοικογενειακή βία, διαπιστώθηκε πως είναι ένα φαινόμενο παγκόσμιο που όχι μόνο δεν απαλείφεται αλλά διαρκώς διογκώνεται. Με δεδομένη δε την οικονομική κρίση όπου υπάρχει ως φαινόμενο, επιδεινώνεται. Η βία εκδηλώνεται με πολλές μορφές και μπορεί να φτάσει από τις πιο ήπιες καταστάσεις σε καταστάσεις επικίνδυνες όπου που απειλείται η ζωή της γυναίκας. Έχει καταλυτικές συνέπειες στο άτομο, την οικογένεια και την κοινωνία ολόκληρη. Ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού είναι σημαντικός. Είναι ένα από τα κύρια πρόσωπα αναφοράς των γυναικών που χρήζουν βοήθειας στο θέμα της ενδοοικογενειακής βίας και παρέχει την ψυχοκοινωνική στήριξη με τις μεθόδους και τις πρακτικές που η κοινωνική εργασία ορίζει. Αυτό που προκύπτει είναι η αναγκαιότητα διατήρησης των δομών, βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών, ενίσχυσής τους θεσμικά ,και κυρίως στήριξης των Προγραμμάτων τόσο σε επίπεδο Πρόληψης όσο και σε επίπεδο Αντιμετώπισης.

ABSTRACT

This project deals with the subject of Women Domestic Violence, support structures in West Thessaloniki and the role of Social Worker. The issue of domestic violence dates back to antiquity and can also be seen nowadays. Through scientific literature, research into west Thessaloniki support structures as well as seminars taking place on May 22nd 2015, it has been proved that domestic violence is a universal phenomenon which is not eliminated but on the contrary becomes all the more widespread. Furthermore, considering the current economic crisis ,it even becomes more aggravated .Domestic violence can manifest itself in different ways and ranges from moderate to extreme situations, where a woman s life is at stake. It has a huge impact on the individual, family and the entire society. The role of social worker is very significant. A social worker is the main person of reference for women in need of help and provides support through methods and practices which social work entails. The conclusion drawn is that there is a need for the maintenance of structures, the improvement of services provided, the reinforcement of these structures through legislation, and above all, the support of these programmes through both prevention and resolution.

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

- Ο.Η.Ε.** : Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
- Γ.Γ.Ι.Φ.** : Γενική Γραμματεία της Ισότητας των δύο Φύλων
- Μ.Κ.Ο.** : Μη Κυβερνητικός Οργανισμός
- ΕΣΠΑ** : Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
- ΚΥΥ:** Γραφείο παροχής Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών
- ΕΚΚΑ:** Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- Ο.Α.Ε.Δ.** : Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
- ΚΕΚ** : Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης
- Σ.Σ.:** Συμβουλευτικός Σταθμός.
- Κ.Κ.Υ.Γ.** : Κέντρο Κοινωνικής Υποστήριξης Γυναικών
- Ε.Κ.Α.Ψ.Υ.:** Εταιρεία Κοινωνικού Αποκλεισμού Ψυχικής Υγείας.
- Ο.ΚΑ.ΝΑ.** : Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών
- Κ.Ψ.Υ.:** Κέντρο Ψυχικής Υγείας
- Ε.Ε.Τ.Α.:** Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- ΧΕΝ:** Χριστιανική Ένωση Νεανίδων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μια σύντομη ιστορική αναδρομή, καταδεικνύει πως η κακοποίηση των γυναικών είναι ένα φαινόμενο που παρατηρείται από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και καταμαρτυρεί, πως οι γυναίκες πλήττονταν σε κάθε περίπτωση, είτε σε περίοδο ειρήνης είτε σε περίοδο πολέμου, όπου αποτελούσαν μέρος των λαφύρων.

Ως τις αρχές της δεκαετίας του '70 η κακοποίηση των γυναικών αντιμετωπιζόταν από τους ψυχιάτρους και τους ψυχολόγους ως σύμπτωμα ψυχοπαθολογίας του θύτη. Ουσιαστικά ο θύτης θεωρούνταν άρρωστος. Το φεμινιστικό κίνημα της εποχής έγινε η αιτία, ουσιαστικά να επανεξετασθεί το θέμα και να γίνει κοινά αποδεκτό ότι η κακοποίηση της γυναίκας από το σύντροφο της δεν είναι σύμπτωμα ενός ανθρώπου που νοσεί αλλά μιας ολόκληρης κοινωνίας (Γράτσας Β., 2006).

Το 1993 στην Παγκόσμια Διάσκεψη της Βιέννης η διακήρυξη που κατατέθηκε από τον ΟΗΕ για τα ανθρώπινα Δικαιώματα, αφορούσε και την βία κατά των γυναικών. Η επιτροπή του ΟΗΕ για την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών υιοθέτησε τη διακήρυξη για την βία κατά των γυναικών. Επιτεύχθηκε το εξής :α). Το θέμα της βίας κατά των γυναικών, είτε στη δημόσια είτε στην ιδιωτική σφαίρα, ανακηρύχθηκε θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, β). οι κυβερνήσεις κλήθηκαν να πατάξουν έθιμα, πρακτικές ή άλλες θρησκευτικές ή πολιτισμικές συνήθειες που καταπατούν τα δικαιώματα των γυναικών. Στην Ευρώπη μία στις πέντε γυναίκες έχει κακοποιηθεί κάποια στιγμή στη ζωή της από το σύζυγο ή τον σύντροφο της. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται και στις χώρες του σύγχρονου αναπτυγμένου δυτικού κόσμου.

Στην Ελλάδα, τα στοιχεία για τη συχνότητα των περιστατικών της ενδοοικογενειακής βίας παρέχονται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων. Σύμφωνα με τα στοιχεία, τα οποία συγκεντρώθηκαν από τις γυναίκες, που έχουν υποστεί την κακοποίηση από το σύζυγο τους και κατέφυγαν σε κάποια κοινωνική υπηρεσία, το πρώτο περιστατικό σημειώνεται μετά το γάμο. Οι γυναίκες παρά τη βίαιη συμπεριφορά του συζύγου εξακολουθούν να παραμένουν σ' αυτό το γάμο.

Η παρούσα έρευνα, εστιάζεται στην περιοχή της Δυτικής Θεσσαλονίκης. Η βία, λαμβάνει χώρα πίσω από κλειστές πόρτες και θεωρείται αυστηρά οικογενειακή υπόθεση. Για τις γυναίκες που έχουν υποστεί τη βία είναι ένα καλά κρυμμένο μυστικό, οι οποίες εξαιτίας της ντροπής αλλά και της ενοχής που αισθάνονται δεν αποκαλύπτουν τη βία που υφίστανται, με

άμεσο αποτέλεσμα να μην αναζητούν βοήθεια και με αυτόν τον τρόπο να εγκλωβίζονται σε αδιέξοδες καταστάσεις τόσο για τις ίδιες όσο και για τα παιδιά τους.

Η ενδοοικογενειακή βία δεν περιλαμβάνει μόνο τη σωματική κακοποίηση, αλλά τις άμεσες και έμμεσες απειλές, τη συναισθηματική και ψυχολογική βία, τη σεξουαλική κακοποίηση, την κοινωνική απομόνωση, τον οικονομικό έλεγχο και γενικότερα όλες εκείνες τις συμπεριφορές που ωθούν ένα άτομο να ζει υπό ένα διαρκή φόβο. Συνδέεται δε άρρηκτα με την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της ασφάλειας και ισότητας μέσα στην οικογένεια και τη νομική προστασία.

Η κακοποίηση, δεν αποτελεί ένα στιγμιαίο γεγονός, αλλά μία διαδικασία με διακριτές φάσεις. Αρχικά η βία είναι μικρής έντασης και μεμονωμένη, σε δεύτερο στάδιο, εντείνεται ψυχολογικά και φυσικά, με βίαιες ενέργειες η γυναίκα αισθάνεται απειλή, φόβο, πόνο, πιστεύει ότι διασφαλίζει τη φροντίδα και την αγάπη του θύτη εάν είναι ανεκτική στη βίαιη συμπεριφορά του. Έχοντας ακόμη ως δεδομένο ότι η σχέση τους θα επανέλθει στην εποχή πριν την εκδήλωση των διαφόρων μορφών βίας, αρχίζει να ενοχοποιεί τον εαυτό της ως την κατεξοχήν υπεύθυνη για τη βίαιη συμπεριφορά του θύτη. Αυτομάτως, ενώ ολοκληρώνεται το βίαιο περιστατικό, επέρχεται μία περίοδο ειρήνης και ενεργοποιείται εκ νέου το επόμενο και έτσι διαμορφώνεται ο λεγόμενος «κύκλος της βίας».

Οι επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στην υγεία του θύματος είναι καταστροφικές. Οι γυναίκες που είναι αποδέκτες κακοποίησης αντιμετωπίζουν όχι μόνο τα προφανή σωματικά προβλήματα, αποτέλεσμα της σωματικής βίας αλλά σοβαρά ψυχικά προβλήματα, όπως είναι η κατάθλιψη και το άγχος, προβλήματα που τις απομονώνουν από την υπόλοιπη οικογένεια και τον φιλικό περίγυρο, ενώ παράλληλα δυσκολεύονται να διατηρήσουν τη θέση εργασίας τους και να παραμείνουν λειτουργικές στην καθημερινότητά τους. Το επικίνδυνο στην περίπτωση αυτή είναι ότι τα προβλήματα αυτά δεν γίνονται άμεσα αντιληπτά οπότε οι γυναίκες δεν καταφεύγουν στους αρμόδιους για την επίλυση τους. Η βία δεν πλήττει μόνο το άτομο αλλά την οικογένεια, την κοινωνία, την οικονομία μιας χώρας.

Για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας λειτουργούν ως Υποστηρικτικά Πλαίσια στη Δυτική Θεσσαλονίκη: Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών της ΓΓΠΦ, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α), οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων, δύο ξενώνες των Δήμων Θεσσαλονίκης και Κορδελιού- Εύοσμου, που λειτουργούν υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων. Επίσης στην Περιοχή της Δυτικής

Θεσσαλονίκης υπάρχει το Κέντρο Ψυχικής Υγείας Δυτικού Τομέα. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχουν εξειδικευμένοι φορείς Μ.Κ.Ο που παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης, καθώς επίσης και τηλεφωνικές γραμμές άμεσης βοήθειας. Τα υποστηρικτικά πλαίσια για την κακοποιημένη γυναίκα στόχο έχουν την αντιμετώπιση και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, την παροχή πολλαπλών υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής, συμβουλευτικής στήριξης σε γυναίκες, που είναι ή έχουν υπάρξει θύματα βίας καθώς και η υλοποίηση δράσεων για την πρόληψη του φαινομένου σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο.

Η εργασία αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο επιχειρείται η θεωρητική προσέγγιση του φαινομένου της κακοποίησης και συγκεκριμένα αναλύονται οι όροι κακοποίηση-βία-επιθετικότητα. Επίσης επιχειρείται μια ιστορική αναδρομή της κακοποίησης της γυναίκας και το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των μορφών κακοποίησης.

Το δεύτερο κεφάλαιο πραγματεύεται τα ατομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του δράστη και του θύματος. Ειδικότερα γίνεται μια αναφορά στα γενικά χαρακτηριστικά του θύτη και στο προφίλ των κακοποιημένων γυναικών. Επιπρόσθετα καταγράφονται οι παράγοντες που επηρεάζουν την στάση του θύματος έναντι του θύτη. **Το τρίτο κεφάλαιο πραγματεύεται τα αίτια της βίας κατά των γυναικών τα στερεότυπα** της κοινωνίας σχετικά με τη σχέση του άνδρα και της γυναίκας, Ακόμη γίνεται λόγος για τη συνειδητοποίηση του προβλήματος από την κακοποιημένη γυναίκα.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στην μεθοδολογία της έρευνας, τον στόχο και το είδος της ,τα ερευνητικά ερωτήματα, την επιλογή του δείγματος, τα ερευνητικά εργαλεία ,ο τόπος και ο χρόνος διεξαγωγής της ,η συλλογή των δεδομένων, Τα κριτήρια εισαγωγής και αποκλεισμού δεδομένων τις αρχές ηθικής και δεοντολογίας **Το πέμπτο κεφάλαιο ,ως αντικείμενο έχει την αντιμετώπιση του φαινομένου της γυναικείας κακοποίησης, τους φορείς-πλαίσια υποστήριξης στην Δυτική Θεσσαλονίκη, τα αποτελέσματα των ερευνών και το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού.** Η εργασία ολοκληρώνεται με τα Συμπεράσματα και προτάσεις που κατατίθενται για την ενδεχομένως καλύτερη λειτουργία των υποστηρικτικών δομών και τη διευκόλυνση των κοινωνικών επιστημόνων στο έργο τους καθώς επίσης και την καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η παρούσα μελέτη επιχειρεί μία περιγραφή του φαινομένου της ενδοοικογενειακής κακοποίησης των γυναικών. Εστιάζει, στην αποτύπωση της εικόνας του φαινομένου στην Δυτική Θεσσαλονίκη, της ύπαρξης και λειτουργίας Υποστηρικτικών Πλαισίων, Δικτύου Συνεργαζόμενων Φορέων και της αποτελεσματικότητάς τους. Την μελέτη, ενδιαφέρει επίσης, η παρουσία του Κοινωνικού Λειτουργού και ρόλος του στην παροχή αποτελεσματικών Υπηρεσιών.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

- α) Να παρουσιαστεί το φαινόμενο της κακοποίησης των γυναικών
- β) Να γνωστοποιηθούν οι επιστημονικές προσεγγίσεις στο πρόβλημα της κακοποίησης των γυναικών, και στις προσπάθειες αντιμετώπισής του.
- γ) Να σκιαγραφηθεί το προφίλ της γυναίκας που κακοποιείται.
- δ) Να καταστήσει γνωστή την Ύπαρξη Υποστηρικτικών Πλαισίων στη Δυτική Θεσσαλονίκη,
- ε) Να μελετηθεί ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού και να γνωστοποιηθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, καθώς επίσης και οι προτάσεις για την επίλυσή τους.

Μέσα από την έρευνα και τα στοιχεία που προκύπτουν, να αποδοθεί καταρχάς μία συνολικότερη εικόνα του προβλήματος και της αποτύπωσής του, μέσα από το πλέγμα δομών της Δυτικής Θεσσαλονίκης.

Κατά δεύτερον να εξαχθούν συμπεράσματα που θα συμβάλλουν στον προβληματισμό για την ενίσχυση και ενδεχομένως την βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας των πλαισίων.

Κατά μία άλλη πλευρά να γίνει κατανοητό το απαιτητό των κοινωνικών επιστημόνων, για τα αυτονόητα, που αναβαθμίζουν το επάγγελμά τους και το καθιστούν αποτελεσματικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ-ΒΙΑ-ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Κακοποίηση θεωρείται κάθε είδους συμπεριφορά, που μπορεί να προκαλέσει σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική βλάβη. (Domestic Violence Against Women – Institute Partner Violence). Σύμφωνα με την Διακήρυξη του Πεκίνου «Κάθε πράξη που θα μπορούσε να καταλήξει σε φυσική, σεξουαλική ή ψυχολογική βλάβη ή κάνει τη γυναίκα να υποφέρει και περιλαμβάνονται οι απειλές τέτοιων πράξεων, ο καταναγκασμός και η στέρηση της ελευθερίας είτε αυτά συμβαίνουν στην ιδιωτική είτε στη δημόσια ζωή, είναι κακοποίηση». (Σκλάβου Κ., Ενδοοικογενειακή Βία και κοινωνική ένταξη αλλοδαπών γυναικών.) Η κακοποίηση των γυναικών μέσα στην οικογένεια ορίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Εγκληματικότητα σε δύο επίπεδα. Πρώτα ερμηνεύθηκε η έννοια της οικογένειας και στη συνέχεια περιγράφηκε η βία ως πράξη ή παράλειψη του άνδρα, μέσα στα οικογενειακά πλαίσια, με την οποία υποτιμά τη ζωή, τη σωματική ή την ψυχολογική ακεραιότητα της συζύγου. (Θεοδώρου Β., 2001)

ΒΙΑ. Με τον όρο βία νοείται κάθε παράνομη πράξη, παράλειψη ή συμπεριφορά με την οποία προκαλείται άμεσα σωματική, σεξουαλική ή ψυχική βλάβη σε οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας από άλλο μέρος της οικογένειας και περιλαμβάνει και τη βία που ασκείται με σκοπό την επίτευξη σεξουαλικής επαφής χωρίς τη συγκατάθεση του θύματος, καθώς επίσης και τον περιορισμό της ελευθερίας του. (Νόμος αρ. 119(I)/ 2000, άρθρο 3).

Σε κάθε οικογένεια υπάρχει ένα σύστημα αξιών που αναφέρεται στα δικαιώματα των μελών και ειδικότερα, της γυναίκας καθώς και στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Εξ ορισμού της ενδοοικογενειακής βίας δεν θα μπορούσε να εκλείπει το στοιχείο της ανισότητας και της επιβολής εξουσίας. Υπάρχει ο σύζυγος που έχει την δύναμη και κυριαρχεί και η γυναίκα που γίνεται αποδέκτης αυτής της κυριαρχίας. Αυτή η ανισότητα χαρακτηρίζει τις σχέσεις αντρών και γυναικών στις οποίες εμφανίζεται το φαινόμενο της κακοποίησης. Η βία μέσα στην οικογένεια χαρακτηρίζεται από άνισα επίπεδα εξουσίας και από καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. (Αρτινοπούλου Β., Φαρσεδάκης Ι., 2006,)

ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ. Η επιθετικότητα ανάμεσα στους συζύγους είναι μια συμπεριφορά που εκδηλώνεται, λόγω των ερεθισμάτων που δέχεται κανείς από το περιβάλλον του και αντιδρά με επιθετικότητα. Επιφανειακά, επομένως, η επιθετικότητα μεταξύ των συζύγων εκδηλώνεται με λεκτικές συμπεριφορές όπως ύβρεις, φωνές, ειρωνεία ή με βίαιες αντιδράσεις και συγκεκριμένα συμπλοκές, χειροδικία, συμπεριφορές δηλαδή, που χαρακτηρίζονται σαν άμεσες αντιδράσεις και βρίσκονται έξω από κάθε έλεγχο και κυριαρχία. (Αναστασίου Δ., 2003, Βία και επιθετικότητα στην οικογένεια.)

Υπάρχει όμως και η επιθετικότητα, που εκδηλώνεται με έμμεσο τρόπο, όπως μπορεί να είναι μια δηκτική συμπεριφορά του συζύγου προς την σύζυγο μπροστά σε τρίτους, κατηγορίες σε βάρος του στα παιδιά, εάν υπάρχουν, ή ακόμα και σύναψη εξωσυζυγικών σχέσεων, μια συμπεριφορά, δηλαδή, που παρουσιάζεται πιο μεθοδευμένη και οργανωμένη. Η μελέτη των βαθύτερων καταβολών της επιθετικότητας, οδηγεί στην έρευνα της δομής της προσωπικότητας των συζύγων και στη διευκρίνιση των αιτιών κινητοποίησης του μηχανισμού της επιθετικότητας που μοιραία οδηγεί στη σύγκρουση, συνεπώς και στη διακοπή της επικοινωνίας. (Αναστασίου Δ., 2003.)

Η κακοποίηση αποτελεί ένα κοινωνικό φαινόμενο με πολύ σημαντικές συνέπειες για το θύμα, παράλληλα όμως έχει διάφορες κοινωνιολογικές, νομικές οικονομικές προεκτάσεις. (Αρντινοπούλου Β. – Φαρσεδάκης Ι., 2003,) Παρατηρείται σε όλες τους πολιτισμούς και τις κοινωνικοοικονομικές τάξεις χωρίς να αποκλείονται κανένα κράτος ή κάποια κοινωνική τάξη. Πρόκειται για μια συμπεριφορά, που κύριο γνώρισμα της έχει την άσκηση ελέγχου και την κατάχρηση δύναμης από την πλευρά του άνδρα. (Αθανασοπούλου Μ. Καμπά Ε., 2009) Η βία που ασκείται κατά την κακοποίηση της γυναίκας μπορεί να είναι φυσική και αφορά την βίαιη πράξη που πραγματοποιείται με σκοπό την πρόκληση πόνου ή και τραύματος ακόμη αλλά μπορεί να είναι και καταχρηστική. Με τον όρο αυτό δηλώνεται η κακοποίηση που έχει υποστεί η γυναίκα και που αφορά την ψυχολογική και συναισθηματική ταλαιπωρία. (Γάτσας Β., 2006) Κακοποίηση είναι και η εκ προθέσεως εξαναγκασμός της γυναίκας σε πράξεις ακούσιες. (Pagelow D.M., 1984). Ο τρομοκρατικός έλεγχος των γυναικών από τους άνδρες περιλαμβάνει βίαιες επιθέσεις, οι οποίες δεν είναι μόνο σωματικής βίας, αλλά και οι απαιτήσεις πλήρους αναφοράς των δραστηριοτήτων τους κ.α. Η ανάγκη του άνδρα που κακοποιεί τη γυναίκα δεν παύει με υποταγή της γυναίκας. Αυτό είναι η απαρχή γιατί σχεδόν πάντοτε ο σύζυγος αισθάνεται την ανάγκη να επιδεικνύει τον έλεγχο που ασκεί πάνω στη γυναίκα του και με κάθε

ευκαιρία. Αυτό έχει ως άμεσο αποτέλεσμα την κλιμάκωση της βίας, που καθίσταται πολλές φορές και επικίνδυνη για τη σωματική της ακεραιότητα ή ακόμη χειρότερα και για την ίδια της την ζωή. (Παπαμιχαήλ Στ. 2005) Η κακοποίηση της γυναίκας είναι ξεκάθαρη καταστρατήγηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. (Γκιουργκίνη Α., -Λιόλη Α., 2004) Ωστόσο είναι ένα φαινόμενο που δύσκολα γνωστοποιείται στο κοντινό περιβάλλον της συζύγου, πολύ περισσότερο στο ευρύτερο.

Το πολυσύνθετο του φαινομένου της κακοποίησης των γυναικών από τους συζύγους τους καθώς επίσης και η επιρροή διαφόρων παραγόντων στην ερμηνεία της συμπεριφοράς του δράστη και του θύματος οδήγησαν στην δημιουργία κάποιων στερεοτυπικών αντιλήψεων . (Τσαλίκου Φ., 1989) Εξαρχής πρέπει να υπογραμμισθεί ότι είναι πολύ δύσκολο η γνώση της πραγματικής διάστασης του φαινομένου. Σ' αυτό συντελούν τρεις σημαντικοί παράγοντες. Συγκεκριμένα, μεγάλος αριθμός γυναικών που έχουν κακοποιηθεί είναι απρόθυμες για διαφόρους λόγους να καταγγείλουν τον σύζυγο τους. Επιπρόσθετα η ιδιωτική φύση της σχέσης και η αθέατη πλευρά των συμπεριφορών βίας μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον αλλά και η δυσκολία στην αναγνώριση της ενδοοικογενειακής βίας ως ξεχωριστό έγκλημα. (Παπαμιχαήλ Στ., 2005)

Η κακοποίηση που λαμβάνει χώρα στο οικογενειακό περιβάλλον είναι αποτέλεσμα της κοινωνικής ανισότητας ανάμεσα σε άντρες και γυναίκες και των ήδη στερεότυπων αντιλήψεων που επικρατούν στην κοινωνία και που επηρεάζουν τις σχέσεις αντρών και γυναικών. Είναι ένα φαινόμενο το οποίο ενώ συμβαίνει συχνά ωστόσο κοινοποιείται πολύ σπάνια. (HoffL.A., 1990)

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Η κακοποίηση της γυναίκας από τον άνδρα της είναι ένα θέμα που χάνεται στους αιώνες και είναι καταγεγραμμένο σε παγκόσμιο επίπεδο εδώ και 2.500 χρόνια. (Γράτσας Β., 2006) Από τις αρχαίες ταξικές κοινωνίες της Δύσης (Ελλάδα, Ρώμη), της Ανατολής (Κίνα, Ιαπωνία), τον Μεσαίωνα, (Γιαντσή-Μελετιάδη Ν., 2001,) τις κοινωνίες με τις κάστες (Ινδία) η κοινωνική ζωή κυριαρχείται από άντρες. (Καρζή Θ., 1999,) Οι ανδρικές ενέργειες αξιολογήθηκαν πολύ περισσότερο από αυτών των γυναικών. Στην κλασική Αθήνα ο άντρας είχε το δικαίωμα της ιδιοκτησίας της γης, το προνόμιο να ασκεί την εξουσία και να εκπαιδεύεται. Ο άνδρας μπορούσε να είναι ελεύθερος ενώ η γυναίκα όχι. (Mosse,C. 2004). Η γυναίκα στην αρχαία Ελλάδα ήταν σύζυγος, μητέρα και υποταγμένη στον άντρα. Οι αρχαίοι κλασσικοί φιλόσοφοι θεωρούν τη

γυναίκα από τη φύση της κατώτερη και δικαιολογούν το καθεστώς των διακρίσεων. Ο Σωκράτης υποστήριξε η γυναίκα δεν έχει τις ίδιες ιδιότητες με τον άντρα και πρέπει να υποτάσσεται σε αυτόν. «Υπάρχουν πολλά τέρατα στη γη και τη θάλασσα μα το μεγαλύτερο από όλα είναι η γυναίκα» γράφει ο Μένανδρος

Σύμφωνα με την επικρατέστερη άποψη, βάση της πατριαρχικής διάρθρωσης της κοινωνίας ήταν ο πρώτος καταμερισμός της εργασίας. Η γυναίκα δεσμεύτηκε στο πλέγμα της εγκυμοσύνης, του τοκετού και στη συνέχεια στο μέγαλωμα των παιδιών. Αντίθετα ο άντρας κινήθηκε προς τα έξω και έγινε το δραστήριο μέλος της οικογένειας. Άρχισε να γίνεται κύριος της ιδιοκτησίας και αυτή του η κυριότητα επεκτάθηκε και στα μέλη της οικογένειάς του τα οποία είχε κάτω από την προστασία και τις διαταγές του. Οι ανταγωνιστικές σχέσεις ήταν προνόμιο του άντρα και έτσι έγινε βασικός φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Οι διαφορετικές δραστηριότητες του άντρα και της γυναίκας άνοιξαν διαφορετικούς δρόμους για κάθε φύλο τους έδωσαν διαφορετικές δυνατότητες και στη συνέχεια εδραίωσαν τη σχέση τους στο κοινωνικό σύνολο και μεταξύ τους. «Η σχέση είναι εξουσιαστική, κυρίαρχου και εξουσιαζόμενου, εξαρτώμενου»(Κακλαμανάκη, Ρ, 1979).

Οι αρχαίες Σπαρτιάτισσες δεν ήταν τόσο ελεύθερες όσο οι σύγχρονες γυναίκες. Οι κύριοι ρόλοι τους στην κοινωνία, ήταν της συζύγου και μητέρας. Οι πατέρες επέλεγαν τους συζύγους γι' αυτές και δεν είχαν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Παρ' όλα αυτά, απολάμβαναν τέτοιας κοινωνικής θέσης και δικαιωμάτων που ήταν «σκανδαλώδη» για το σύνολο του αρχαίου κόσμου.

Η ελευθερία και κοινωνική υπόσταση των Σπαρτιατισσών άρχιζε από την γέννησή τους. Οι νόμοι της Σπάρτης απαιτούσαν τα θηλυκά βρέφη και παιδιά να έχουν την ίδια φροντίδα και ανατροφή, όπως τα αδέρφια τους – σε αντίθεση με άλλες ελληνικές πόλεις, όπου τα κορίτσια είχαν περισσότερες πιθανότητες να «απορριφθούν» κατά τη γέννηση, καθότι τρεφόντουσαν με λιγότερο θρεπτικές τροφές από τους αδελφούς τους και δεν τους επιτρεπόταν να ασκηθούν.(Χείλων Ιστορικά)

Στην αρχαία Ρώμη η γυναίκα δεν έχει κανένα ατομικό δικαίωμα, θεωρείται *res* (πράγμα). Η θέση της καταδεικνύεται σαφέστερα λόγω της συγκροτημένης και αυστηρής ρύθμισης των κοινωνικών και οικογενειακών σχέσεων που χαρακτηρίζει το Ρωμαϊκό Δίκαιο. Έτσι λοιπόν εμφανίζεται η γυναίκα ως μια ατελής προσωπικότητα που την κηδεμόνευε ο πατέρας, ο αδελφός, ο σύζυγος, ο άνδρας –συγγενής.(Τουλουμάκος, Ι., 1984).

Η ανδρική κυριαρχία, έδωσε δύναμη στους συζύγους που σε ορισμένες περιπτώσεις την καταχράστηκαν, σε βαθμό που να εκμεταλλεύονται τις γυναίκες. (Firkel, E., 1995) Επακόλουθο της υπερβολικής εξουσίας είναι η αντίληψη της ανώτερης θέσης του άντρα στην κοινωνία και κατ' επέκταση της άσκησης βίας προς την γυναίκα που θεωρείται κατώτερη του. Στην πορεία των αιώνων σε πολλές κοινωνίες η γυναίκα δεν αντιμετωπίζεται ισότιμα με τον άνδρα, (Gillian, C., 1997.) αντίθετα θεωρείται ότι η θέση της είναι στο περιβάλλον της οικογενειακής εστίας. Αυτή είναι μία υποτιμητική αντιμετώπιση του ρόλου της γυναίκας στην οικογένεια. (Γιόζεφ Ρατνερ, 1970). Συνέπεια όλων αυτών είναι η δημιουργία ενός βίαιου περιβάλλοντος στο οποίο ο σύζυγος παρέμενε δυνατός και εξουσιαστής της προσωπικότητας της γυναίκας του. (Harnack, R.,2003).

Στην εποχή του Μεσαίωνα που χαρακτηρίζεται από την τάση του πλήρους ελέγχου της ζωής των ανθρώπων, κυρίως όσων προέρχονταν από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, ο άνδρας είχε τη δυνατότητα να επιβάλει τιμωρίες στη σύζυγο του. Η γυναίκα ήταν υπεύθυνη για την ευταξία αλλά και την εύρυθμη λειτουργία του νοικοκυριού ενώ παράλληλα ήταν υποχρεωμένη να εργάζεται και μάλιστα μέσα σε άθλιες συνθήκες. Για το φεουδαρχικό δίκαιο η γυναίκα έχει δικαιώματα μόνο αν ήταν ελεύθερη γυναίκα ή χήρα. Στην αντίθετη περίπτωση ο άνδρας της ήταν κυρίαρχος και μπορούσε να επιβληθεί απόλυτα στη σύζυγο του. (Harnack, R., 2003)

Στη βυζαντινή αυτοκρατορία αντίθετα με τη μεσαιωνική δύση η εποχή αυτή είναι περίοδο πνευματικής ακμής. Οι αριστοκράτες άνδρες και γυναίκες κατείχαν την εξουσία. Κάτι που δε συνέβαινε στα κατώτερα κοινωνικά στρώματα. (Harnack, R.,2003) Η θέση της γυναίκας χειροτέρευε, δεν μορφώνονταν .Σταδιακά η θέση της περιορίστηκε στο γυναικωνίτη. Μόνο η αριστοκρατία μπορούσε να μορφώσει τα κορίτσια πληρώνοντας δασκάλους που παρέδιδαν μαθήματα στα σπίτια. (Μαμάγκης Δ., 2008) Η κατάσταση χειροτέρευσε για την γυναίκα μετά την πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η γυναίκα έπαψε να δραστηριοποιείται σε οποιοδήποτε τομέα. Στην Ανατολή η γυναίκα χάνει ολοένα και περισσότερο την υπόστασή της. Στην Ινδία όταν πέθαινε ο σύζυγος, η χήρα υποχρεωτικά καίγονταν μαζί με τον νεκρό άνδρα της. Το Κοράνι επέτρεπε στους συζύγους να χειροδικούν και να απειλούν τις συζύγους τους με τρομερές τιμωρίες εάν αντιλαμβάνονταν ότι μπορεί να σχεδίαζαν κάποια ανταρσία.

Στην Αγγλία του 14^{ου} και 15^{ου} αιώνα η γυναίκα δεν ήταν ανεξάρτητη και ορίζονταν από τον άνδρα της. (Καρζής Θ.,1997)Κάτι παρόμοιο συνέβαινε και στη Γαλλία του 17^{ου} αιώνα. Το

σκηνικό άρχισε να αλλάζει τον 18^ο αιώνα, περίοδος κατά την οποία η γυναίκα αρχίζει να κερδίζει κάποια δικαιώματα, που στηρίζονταν στα δημοκρατικά ιδανικά της εποχής. Η Γαλλική επανάσταση σηματοδοτεί την απαρχή μιας νέας περιόδου πιο δημοκρατική και πιο ευνοϊκή και για τη γυναίκα..(Καρζής Θ., 1990)

Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα η γυναίκα στοχεύει και διεκδικεί πλέον την κοινωνική και πολιτική ισότητα ανδρών και γυναικών. Το 1855 στην Ελλάδα είναι η χρονιά κατά την οποία συστήνεται η «Φιλανθρωπική Εταιρεία των Κυριών». Οι γυναίκες μέσα από μια οργανωμένη εκδήλωση τους διεκδικούν τα δικαιώματα τους.(Γκιοργκίνη Α., Λιόλη Α., 2011)

Τον 19^ο αιώνα αρχίζει στον ελλαδικό χώρο η γυναίκα να κερδίζει έδαφος. Σαφέστατα σ' αυτό βοήθησε η επικοινωνία των εμπόρων του εξωτερικού, αλλά και η επιστροφή στην πατρίδα ελλήνων πλουσίων, που ζούσαν μέχρι τότε σε παροικίες. Στα τέλη του ίδιου αιώνα κάνει την εμφάνιση ο φεμινισμός στην Ελλάδα. (Κακλαμανάκη Ρ., 1979) Τροχοπέδη στην πορεία του στάθηκε η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά το 1936. Οι γυναικείοι σύλλογοι αρχίζουν να δραστηριοποιούνται εκ νέου αρκετό διάστημα μετά τη λήξη και του εμφυλίου πολέμου.(Καρζής Θ., 1993)

Ως τις αρχές της δεκαετίας του '70 η κακοποίηση των γυναικών αντιμετωπιζόταν από τους ψυχιάτρους και τους ψυχολόγους ως σύμπτωμα ψυχοπαθολογίας του θύτη. Ουσιαστικά ο θύτης θεωρούνταν άρρωστος. Το φεμινιστικό κίνημα της εποχής με κατάλληλες ενέργειες έγινε η αιτία, ουσιαστικά να επανεξετασθεί το θέμα και να γίνει κοινά αποδεκτό ότι η κακοποίηση της γυναίκας από το σύντροφο της δεν είναι σύμπτωμα ενός ανθρώπου που νοσεί αλλά μιας ολόκληρης κοινωνίας. (Γράτσας Β., 2006)

Το 1993 στην Παγκόσμια Διάσκεψη της Βιέννης η διακήρυξη που κατατέθηκε από τον ΟΗΕ για τα ανθρώπινα Δικαιώματα, αφορούσε και την βία κατά των γυναικών. Η επιτροπή του ΟΗΕ για την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών υιοθέτησε τη διακήρυξη για την βία κατά των γυναικών .Επιτεύχθηκε το εξής: α. Το θέμα της βίας κατά των γυναικών, είτε στη δημόσια είτε στην ιδιωτική σφαίρα, ανακηρύχθηκε θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, β. οι κυβερνήσεις κλήθηκαν να πατάξουν έθιμα, πρακτικές ή άλλες θρησκευτικές ή πολιτισμικές συνήθειες που καταπατούν τα δικαιώματα των γυναικών.

Στο Πρόγραμμα Δράσης της Παγκόσμιας Διάσκεψης του ΟΗΕ για τις γυναίκες που έγινε στο Πεκίνο το 1995, αναγνωρίζεται ο δομικός χαρακτήρας του φαινομένου. « Η βία κατά των γυναικών είναι η έκφραση της ιστορικά διαπιστωμένης ανισότητας στις σχέσεις ισχύος μεταξύ

ανδρών και γυναικών, που οδήγησε, στην κυριαρχία των ανδρών επί των γυναικών , με αποτέλεσμα τη παρεμπόδιση της ανάπτυξής τους».

Μόλις το 1996 στον Καναδά έγινε η πρώτη μελέτη σχετικά με τη βία των ανδρών κατά των γυναικών μέσα στην οικογένεια. Στην Ελλάδα λόγω του φόβου, της ντροπής, των αυστηρά παραδοσιακών αντιλήψεων, της έλλειψης γνώσης για τα δικαιώματα της γυναίκας αλλά και της αποφυγής δημοσιοποίησης των περιστατικών στους αρμόδιους κρατικούς φορείς και πλαίσια και της έλλειψης νομοθεσίας άφηναν τη γυναίκα απροστάτευτη και έρμαιο των βίαιων συζύγων. (Γράτσας Β. 2006).

Η έλλειψη σχετικών δομών οδήγησε τη γυναίκα σε αδιέξοδο, αφού ήταν υποχρεωμένη να ζει με το θύτη της μη έχοντας κάποια νομική διέξοδο, γεγονός που αποδεικνύεται από μελέτη που έγινε σε κακοποιημένες γυναίκες στα συμβουλευτικά κέντρα. Οι γυναίκες αυτές ήταν δέσμιες των επικρατουσών κοινωνικών αντιλήψεων και της οικονομικής τους εξάρτησης από τους συζύγους τους. Αυτό είχε ως τραγική συνέπεια οι γυναίκες να θεωρούν τους εαυτούς τους συνένοχους για να μπορέσουν να δικαιολογήσουν το σύζυγο-θύτη.(Γράτσας Β. 2006,).

Σταδιακά το σκηνικό άλλαξε, ολοένα και περισσότερες γυναίκες καταφεύγουν σε συμβουλευτικούς σταθμούς και γενικότερα στις αρμόδιες υπηρεσίες. Η ενδοοικογενειακή βία στην Ελλάδα μόλις τις τελευταίες δυο δεκαετίες αρχίζει να μελετάται συστηματικά και με επάρκεια από καταρτισμένους επιστήμονες. Ως τα τέλη του προηγούμενου αιώνα οι έρευνες που ήταν παράλληλα και αντικείμενα μελέτης είχαν διεξαχθεί στο εξωτερικό και δεν είχαν εμπειρικά δεδομένα σχετικά με την ελληνική πραγματικότητα.(Μουζακίτης Χ., 1989)

1.3 ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Η ενδοοικογενειακή βία εκφράζεται με πολλές μορφές, άλλες λιγότερο και άλλες περισσότερο ορατές. Είναι δυνατόν να υφίσταται, αλλά να μην είναι άμεσα αναγνωρίσιμη. Έχει πολλές πτυχές και μπορεί να εκφραστεί με ποικίλους τρόπους, ανάλογα με το περιβάλλον, στο οποίο λαμβάνει χώρα και τον άνθρωπο που την προκαλεί. Οι συνέπειες της κακοποίησης είναι τόσο σωματικές όσο και ψυχολογικές και χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για να ξεπεραστούν, κυρίως εάν συμβαίνει κατ' εξακολούθηση. (Καλίδου Μ., 2003). Επιγραμματικά μπορούν να αναφερθούν ως μορφές βίας: α)Σωματική β) Σεξουαλική γ)Ψυχολογική - Συναισθηματική , δ)Λεκτική, ε)Κοινωνική. στ)Οικονομική αποστέρηση

Η ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΑ. Αφορά ουσιαστικά τις πράξεις εκείνες που γίνονται από τον άντρα με πρόθεση να προκαλέσουν σωματικό πόνο ή τραυματισμό στη σύζυγο του. Ο όρος αυτός συμπεριλαμβάνει μεταξύ των άλλων όλες τις βίαιες πράξεις που μπορούν να σημειωθούν, όπως ξυλοδαρμούς με κλωτσιές, γροθιές, χαστούκια, τραβήγματα μαλλιών, σπρώξιμο από τη σκάλα, απόπειρες πνιγμού ή και καψίματος ακόμη αλλά και οποιαδήποτε άλλη πράξη που μπορεί να καταλήξει σε βαρύ τραυματισμό της γυναίκας και παράλληλα να αποτελέσει σοβαρή απειλή θανάτου. Η σωματική βία συνήθως είναι επαναλαμβανόμενη και από τις πιο συνηθισμένες μορφές. (Χατζηφωτίου Σ., 2005)

Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΒΙΑ. Είναι εξίσου μια συνηθισμένη μορφή βίας. Πρόκειται ουσιαστικά για τον εξαναγκασμό της γυναίκας σε σεξουαλική επαφή ή σε κάποια συγκεκριμένη σεξουαλική πράξη με την άσκηση της σωματικής βίας ή απλά της απειλής της, από την πλευρά του άνδρα. Με μαθηματική ακρίβεια τις περισσότερες φορές η σεξουαλική κακοποίηση καταλήγει στο βιασμό της γυναίκας. Είναι παρατηρημένο ότι τις περισσότερες φορές η σεξουαλική κακοποίηση συνοδεύεται και από την σωματική, την λεκτική αλλά και την ψυχολογική. (Robertson, R., 1992). Δεν είναι λίγοι οι σύζυγοι εκείνοι οι οποίοι θεωρούν την σεξουαλική κακοποίηση των γυναικών τους ως μία πράξη για σεξουαλική διέγερση, κυρίως δική τους, άσχετα αν ισχυρίζονται ότι είναι αρεστή και στους δύο. Έχουν γίνει έρευνες τα αποτελέσματα των οποίων δείχνουν ότι η βία είναι ένα από τα πιο βασικά στοιχεία της σεξουαλικότητας του άνδρα και ενίσχυαν τις μέχρι τότε αντιλήψεις που καταξίωνε το αθώο «χαστούκι» ή κάποια άλλη μορφή βίας παρόμοια με αυτή. Μάλιστα τόνιζαν ότι αυτή η βία ήταν αρεστή και στην γυναίκα η οποία τις περισσότερες φορές την αναζητούσε ή την επιδίωκε. Η όλη αντίληψη περί του θέματος ενισχύονταν από απόψεις που τόνιζαν στις γυναίκες ότι η σεξουαλική επαφή είναι μία από τις πολύ σημαντικές πηγές αυτοεκτίμησης του άνδρα. Η ενδεχόμενη αποφυγή ή η άρνηση της ερωτικής πρότασης από πλευράς του συζύγου μπορεί να δημιουργήσει μία διάθεση οργής εξ αιτίας της ανασφάλειας που μπορεί να αισθανθεί για τον ανδρισμό του. Στην περίπτωση αυτή η σεξουαλικότητα της γυναίκας ασφαλώς βρίσκεται σε δεύτερη μοίρα και καθορίζεται από τον άνδρα, που επειδή θεωρεί διεγερτική τη βία όταν γίνεται με «μέτρο», αξιώνει από τον ερωτικό σύντροφο του να την αποδέχεται. Θεωρείται, στην περίπτωση της απόρριψης των συγκεκριμένων σεξουαλικών παιχνιδιών, η γυναίκα υπεύθυνη για την οργή αλλά και για την βίαιη συμπεριφορά του άνδρα. Παπαμιχαήλ, Στ., (2004), Η γυναίκα

ως θύμα ενδοοικογενειακής βίας: τα χαρακτηριστικά δράστη και θύματος και η μεταξύ τους σχέση.

Η σημασία της σεξουαλικής ελευθερίας και η σύνδεση της με τη γυναικεία ελευθερία ως πρόσωπο είναι ένα ζήτημα που επιμελώς δεν απασχόλησε την κοινή γνώμη στο βαθμό που θα έπρεπε. Είναι γνωστό σε όλους ότι η γυναίκα χρησιμοποιήθηκε αρκετά ως σεξουαλικό αντικείμενο. Οι άνδρες από την πλευρά τους φρόντιζαν οι γυναίκες να μην έχουν τη δυνατότητα της ελεύθερης σεξουαλικής έκφρασης. Η χαλιναγώγηση της γυναικείας σεξουαλικότητας τους εξασφάλιζε κατά κάποιο τρόπο τον έλεγχο της. (Μίτσελ, Τζ., 1976)

Η γυναικεία σεξουαλικότητα αποτελεί βασικό στοιχείο ανταγωνισμού κυρίως σε ότι αφορά τον έλεγχο της από το σύζυγο και γενικότερα το άλλο φύλο. Ο σύζυγος θύτης στην εκδήλωση της σεξουαλικής κακοποίησης έχει ως κύριο μέλημα του τον έλεγχο της γυναικείας σεξουαλικότητας. Η γυναικεία σεξουαλικότητα κρίνεται χρήσιμη γιατί σ' αυτή στηρίζονται όχι μόνο οι οικογενειακές δομές αλλά και οι ευρύτερες κοινωνικές σχέσεις. Γκασούκα, Μ., 2013). Η πλειοψηφία των γυναικών που έχουν υποστεί συζυγικούς βιασμούς και γενικότερα σεξουαλική κακοποίηση έχουν τις αρχές τους στις σχέσεις κακοποίησης γενικότερα μέσα στη σχέση τους. (Jacobson, N.S., Gottman L.M., 1998). Είναι σημαντικό να αναφερθεί στο σημείο αυτό, ότι είναι συνηθισμένο τις περισσότερες φορές να συνυπάρχει ο σεξουαλικός εξαναγκασμός με την σωματική κακοποίηση. Συγκεκριμένα ο συζυγικός βιασμός δεν έχει γίνει κατανοητός ούτε και αποδεκτός από το σύνολο της κοινωνίας. Για τους περισσότερους άνδρες ο γάμος και ο βιασμός είναι ένα οξύμωρο σχήμα. Σε πολλά κράτη εξ άλλου ο νομοθέτης συμφωνεί ότι δεν είναι δυνατόν ένας σύζυγος να βιάσει τη γυναίκα του από τη στιγμή που η σεξουαλική συνεύρεση των συζύγων αποτελεί μέρος του γάμου. Υπάρχει μεγάλη μερίδα γυναικών που θεωρούν τον εαυτό τους ένοχο όταν δεν συνευρίσκονται ερωτικά με το σύζυγο τους γιατί οφείλουν να ικανοποιήσουν ερωτικά το σύντροφο τους, όποτε εκείνος το ζητήσει. Στην περίπτωση του σεξουαλικού εξαναγκασμού δεν θεωρείται από αυτές ως βιασμός. (Walker, L., 1989). Η κακοποιημένη γυναίκα .Βέβαια ο σεξουαλικός εξαναγκασμός μπορεί να λάβει χώρα χωρίς την άσκηση σωματικής βίας και μόνο με την υποψία ή την απειλή της. Ο φόβος της απιστίας από μόνος του είναι μια δυνατή μορφή σεξουαλικού εξαναγκασμού. Από πολλούς ερευνητές εκφράζεται ο φόβος στην περίπτωση του συνδυασμού της σεξουαλικής προσβολής και της σωματικής κακοποίησης για τον κίνδυνο άσκησης βίας που θα έχει ίσως και θανατηφόρα αποτελέσματα. (Jacobson, N.S., Gottman L.M., 1998)

Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ,είναι μια μορφή βίας που συμπληρώνει και ενισχύει τη σωματική. Βρίσκεται στα πλαίσια μιας βίαιης σχέσης και όλες οι διεργασίες της πραγματώνονται μέσα σε αυτό το πλαίσιο (Jacobson, N.S., Gottman L.M., 1998). Η μορφή αυτή εμπεριέχει την λεκτική, τον υποβιβασμό αλλά κυρίως ο άντρας στην περίπτωση αυτή, έχοντας βαθειά συναίσθηση του τι πράττει, αδιαφορεί για την ικανοποίηση των συναισθηματικών αναγκών του θύματος. (Walker, L., 1989). Η κακοποιημένη γυναίκα. Υπάρχουν συγκεκριμένες μορφές της ψυχολογικής κακοποίησης όπως, η καταστροφή αντικειμένων κυρίως αγαπημένων της γυναίκας, η επίθεση και η κακή συμπεριφορά στα κατοικίδια της οικογένειας. Οι πράξεις αυτές, που είναι καθαρά πράξεις βίας, απλά ενισχύουν το κλίμα της τρομοκρατίας που θέλει να επιβάλει ο σύζυγος. Είναι ένας ιδιαίτερα έξυπνος τρόπος για το πέρασμα από τη μία μορφή βίας στην άλλη. Μία ακόμη μορφή είναι η παθολογική ζήλεια όταν συνοδεύεται από καχυποψία και ένα κατηγορητήριο το οποίο είναι αβάσιμο

Ο στόχος και αυτής της μορφής κακοποίησης δεν είναι άλλος από την υποταγή της συζύγου στο σύζυγο. Στην πραγματικότητα δεν αποτελεί απλά μια άσχημη συμπεριφορά αλλά μια συμπεριφορά που αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της ισχύος του άντρα εις βάρος της γυναίκας του και την επιβολή του σ' αυτή.

Η έλλειψη παιδείας πολλές φορές συγκαλύπτει την ψυχολογική κακοποίηση ως μία μορφή αδυναμίας των γυναικών ή διάθεσης των ανδρών απλά να επιβληθούν. Αρχικά η σύζυγος δεν αντιλαμβάνεται άμεσα τη βία που σταδιακά δέχεται και δεν είναι λίγες οι φορές, που μπορεί να αισθάνεται ότι είναι η κυρίαρχος του «παιχνιδιού». Σ' αυτό συνεπικουρεί το γεγονός πως δεν έλαβε χώρα μέχρι τη στιγμή εκείνη κάποια δυνατή σύγκρουση μεταξύ των συζύγων. Οι απειλές μέχρι τη στιγμή εκείνη ήταν έμμεσες και ποτέ ξεκάθαρες. Αρχικά οι επιθέσεις του θύτη είναι πιο εκλεπτυσμένες και δεν γίνονται άμεσες αντιληπτές. Μεταφράζονται ως μια απλή σύγκρουση μεταξύ των συζύγων ή ως εκδήλωση του πάθους που υπάρχει στη σχέση τους.

Η πραγματικότητα απέχει παρασάγγας γιατί δεν υπάρχει ένα δυνατό και άσβεστο πάθος αλλά μια συγκεκριμένη ψυχρή βία, πλαισιωμένη από υπονοούμενα, προσβολές κ.τ.λ. Μάλιστα δεν είναι λίγες οι φορές στις οποίες το θύμα εμφανίζεται έως και συνένοχο ή ακόμη περισσότερο ως υπεύθυνο για τη συμπεριφορά του θύτη. (Hurigojen, M., 2000) Ηθική παρενόχληση, η κρυμμένη βία στην καθημερινή ζωή.

ΛΕΚΤΙΚΗ ΒΙΑ. Μία ακόμη μορφή κακοποίησης που δέχεται η γυναίκα από το σύζυγο της είναι η λεκτική βία. Ως τέτοια θεωρείται η συμπεριφορά του άνδρα που αποσκοπεί στην

πρόκληση ψυχικού πόνου. Επιθυμεί ο σύζυγος να θίξει το «εγώ» της γυναίκας με τον εξευτελισμό που επιχειρεί. Θεωρείται πολύ συνηθισμένος τρόπος λεκτικής βίας ο υποβιβασμός με προσβολές και εξευτελισμούς της προσωπικότητας της γυναίκας. (Παπαμιχαήλ, Στ., 2004)

Η λεκτική επιθετικότητα δεν έχει μια και συγκεκριμένη μορφή αλλά αντίθετα περιλαμβάνει πράξεις ενεργητικής πρακτικής όπως είναι κάποιες χυδαιότητες, υποτιμητικά σχόλια ή ακόμη το σπάσιμο κάποιων αντικειμένων αγαπητών ή μη της συζύγου ή ακόμη και μια απλή κακοδιαθεσία που μπορεί να συνοδεύεται πολλές φορές και από μια νεκρική σιγή. Επίσης οι απειλές για σωματική βία είναι ένας σαφής τρόπος για λεκτική βία άσχετα με το αν θα ακολουθήσει η σωματική βία ή όχι. Ασφαλώς και δε χρειάζεται η λεκτική βία να περιλαμβάνει απειλές και πολλά λόγια. Αρκεί μερικές φορές η δημιουργία ενός κλίματος τρομοκρατίας ή ένα βλέμμα του δράστη για να υπακούσει η γυναίκα και να δεχτεί να εκτελέσει τις οποιεσδήποτε ορέξεις του. (Smith, P., 2009)

Η λεκτική βία έχει πολλές μορφές, μεταξύ των οποίων είναι οι ρητές και σαφείς απειλές. Επίσης είναι οι έμμεσες, αυτές που υπονοούνται, που στην πλειοψηφία τους συνοδεύονται από κάποιες κινήσεις που αποσκοπούν στον τονισμό κάποιας υπεροχής έναντι της συζύγου. Επίσης σημαντικός τρόπος εκδήλωσης λεκτικής βίας είναι και η τάση του πνευματικού υποβιβασμού. Είναι αρκετές οι φορές που ο άντρας αποδοκιμάζει τη γυναίκα του ή χρησιμοποιεί υποτιμητικούς χαρακτηρισμούς ή ακόμη προσπαθεί να δημιουργήσει ένα αίσθημα εξάρτησης της από τον ίδιο, ενισχύοντας το δικό του «εγώ» μειώνοντας παράλληλα της γυναίκας του. (Παπαμιχαήλ, Στ., 2004).

Η λεκτική βία μπορεί να χαρακτηριστεί ως μία από τις ήπιες μορφές βίας ωστόσο είναι το ίδιο αποτελεσματική σχετικά με την επιβολή του άνδρα στη γυναίκα. Είναι συχνά πιο αποτελεσματική από την σωματική ή τη σεξουαλική κακοποίηση χωρίς να είναι παράλληλα τόσο ευδιάκριτη και βάρβαρη. (Cahn, D, Loyd, S. A.,1996),

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ. Το πρόσωπο που έχει τον έλεγχο ,επιβάλλει την κοινωνική απομόνωση του συντρόφου του, της στερεί το δικαίωμα για οποιαδήποτε κοινωνική επαφή, απαιτεί πλήρη έλεγχο και αναφορά για το ποιες είναι οι δραστηριότητες της συζύγου του και κατόπιν να της απαγορεύει κάποιες από αυτές. Επίσης η σταδιακή ή και η απότομη απομόνωση της γυναίκας από το συγγενικό και φιλικό του περιβάλλον της είναι μια καθαρή εκδήλωση υπερβολικής ελεγκτικής συμπεριφοράς. Ο σύζυγος λόγω της εξάρτησης του αλλά και

του φόβου του βάζει συχνά αυστηρούς περιορισμούς στην κοινωνική ζωή της γυναίκας του επιδεινώνοντας την όλη κατάσταση.

Είναι πολύ συχνή τακτική ο σύζυγος – θύτης να θέλει και να εργάζεται για την απομόνωση της γυναίκας- θύματος με τον έλεγχο και τη συναισθηματική πίεση. Οι γυναίκες στην περίπτωση αυτή αισθάνονται σε μεγάλο βαθμό ένα ασφυκτικό κλοιό, που δεσμεύει την ελευθερία τους. Ο κλοιός αυτός ολοένα και περισσότερο επεκτείνεται σε διάφορους τομείς της ζωής, όπως της εκπαίδευσης, της εργασίας κ.α.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΣΤΕΡΗΣΗ στόχο έχει τον έλεγχο της χρήσης των εσόδων από το δράστη. Η γυναίκα θύμα στερείται το δικαίωμα να αποκτήσει την οικονομικής της ανεξαρτησίας. Αποκλείεται σταδιακά αν όχι από την αρχή από τη διαχείριση των χρημάτων ή ακόμη περισσότερο στερείται η ίδια τα χρήματα και τους οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών του νοικοκυριού και των παιδιών της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΑ ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΘΥΤΗ

Τα άτομα που καταφεύγουν στην άσκηση βίας είναι, ως επί το πλείστον, άτομα που έχουν προβλήματα συναισθηματικής ωριμότητας. Συνεπάγεται ότι δεν έχουν τη δυνατότητα να αναγνωρίσουν τα συναισθήματά τους, ούτε να τα ελέγξουν και πολύ περισσότερο δεν μπορούν να τα εκφράσουν με έναν αποδεκτό τρόπο. Συγκεκριμένα έχουν πρόβλημα στην διαχείριση του θυμού τους, τον οποίο τις περισσότερες φορές αδυνατούν να ελέγξουν και η έκφραση του θυμού τους χαρακτηρίζεται από έλλειψη σεβασμού προς τον αποδέκτη. Η αδυναμία τους αυτή, τους οδηγεί στην άσκηση βίας, που φαντάζει ως η μόνη λύση. (StarkE., 2001).

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς του δράστη κακοποίησης κινούνται γύρω από το τρίπτυχο της άρνησης της χρήσης βίαιης συμπεριφοράς, εξάρτηση από τη σύζυγο και ζηλοτυπία και ολοκληρώνεται με χαμηλή αυτοεκτίμηση.(Sonkin, D., DelMartin, Walker, L., 1985).

Όταν εξετάζονται οι θύτες γίνεται λόγος για το μοντέλο του συναισθηματικά καταπιεσμένου άνδρα. Το συγκεκριμένο μοντέλο αποκτά ιδιαίτερη σημασία στην προσπάθεια σχηματισμού του ατομικού και κοινωνικού προφίλ του δράστη κακοποίησης, καθώς συνοψίζει τα κυριότερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας και της συμπεριφοράς ενός βίαιου άνδρα στα πλαίσια των ενδοοικογενειακών του σχέσεων. (Robertson, R., 1992)Confessionsofanabusivehusband.

Οι άνδρες, που είναι **συναισθηματικά καταπιεσμένοι**, είναι άτομα που έχουν ιδιαίτερες σωματικές και πνευματικές ικανότητες και αρκετά επαγγελματικά και κοινωνικά προσόντα. Παρ όλα αυτά έχουν συσσωρεύσει για μεγάλο χρονικό διάστημα αρκετά αρνητικά συναισθήματα και θλίψη, με αποτέλεσμα συχνά να έχουν ανώριμες αντιδράσεις και εκρήξεις επιθετικότητας και βίας. Είναι επιρρεπείς σε διάφορες μορφές εξάρτησης, όπως ναρκωτικές ουσίες, αλκοόλ, σεξ κ.α. (Παπαμιχαήλ Στ. 2005).

Η **χαμηλή αυτοεκτίμηση**, που είναι βασικό χαρακτηριστικό του θύτη σχεδόν πάντοτε γίνεται προσπάθεια από τον θύτη να την αποκρύψει από τον κοινωνικό περίγυρο. Η χαμηλή

αυτοεκτίμηση συνδεδεμένη με **τραυματικές παιδικές εμπειρίες** π.χ. αυτόπτης μάρτυρας ή ακόμη περισσότερο ίδιος θύμα βίαιης συμπεριφοράς γονέων. Ακόμη ενώ αποτυγχάνουν να αγγίξουν το παραδοσιακό αντρικό στερεότυπο, οι περισσότεροι δράστες έχουν παραδοσιακές αντιλήψεις και στερεότυπα για το ρόλο και τον τρόπο ζωής του άνδρα. Η ανεπιτυχής προσπάθεια τους να φτάσουν στα πρότυπα της επιτυχίας, όπως αυτά έχουν οριστεί για το ανδρικό φύλο επιφέρουν ένα σημαντικό πλήγμα στη διαμόρφωση του χαρακτήρα τους.

Η **απομόνωση των θυτών** είναι ένα επιπρόσθετο χαρακτηριστικό τους. Πρέπει να σημειωθεί ότι καταβάλλουν γενναίες προσπάθειες να χαρακτηριστούν κοινωνικοί. Η απομόνωση τους επιβάλλεται από τους ίδιους, γιατί στην πραγματικότητα δεν επιθυμούν τη δημιουργία πολλών φιλικών σχέσεων, φοβούμενοι μήπως αποκαλυφθεί και σε άλλους ο πραγματικός τους εαυτός.

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό του θύτη είναι η **αδικαιολόγητη συναισθηματική εξάρτηση** από τις συντρόφους τους. Αυτό είναι αποτέλεσμα της άποψης ότι οι σύζυγοι τους είναι γι' αυτούς η μοναδική πηγή αγάπης, υποστήριξης, συντροφικότητας και βοήθειας για την επίλυση απλών αλλά και σοβαρότερων προβλημάτων. Αυτή η συναισθηματική εξάρτηση έχει ως αιτία την απομόνωση και την αποξένωση που αισθάνονται πολλοί δράστες.

Η ζηλοτυπία που συνοδεύεται πάντοτε από καχυποψία φτάνει πολλές φορές στα άκρα. Θεωρούν κάθε άνδρα σχεδόν ως μια σημαντική απειλή για το στενό σύνδεσμο τους με το ταίρι τους. Αυτό τους καθιστά πλέον καταπιεστικούς και να θέλουν να έχουν τον απόλυτο έλεγχο πάνω στη σύζυγο τους. Αυτό επιτυγχάνεται αρκετές φορές, και με οποιοδήποτε τρόπο, ακόμη και με σκληρή βία. (Παπαμιχαήλ Στ. 2005)

Οι δράστες συχνά αρνούνται ή προσπαθούν να ελαχιστοποιήσουν το κακό της βίαιης συμπεριφοράς, λόγω της ντροπής ή της ενοχής που αισθάνονται για αυτήν. Ουσιαστικά γνωρίζουν, ιδιαίτερα όταν απειλούνται με ποινικές κυρώσεις, ότι η συμπεριφορά τους είναι προβληματική. Παραμένει το ζήτημα το οποίο θέλουν να το αγνοούν με τη συμπεριφορά τους, κατηγορώντας συγχρόνως όλους τους άλλους. Επικαλούνται αδυναμία ελέγχου των αντιδράσεων τους και απώλεια μνήμης κατά τη διάρκεια του βίαιου περιστατικού. (Dobash, R.E., 1998)

Η μη αποδοχή της βίαιης συμπεριφοράς ή της πράξης κακοποίησης είναι αποτέλεσμα μιας διαδικασίας, που εξελίσσεται με αργούς ρυθμούς και είναι ένας αυτόματος αμυντικός μηχανισμός που βοηθά τα άτομα ν' αντιμετωπίσουν τη θλίψη και την οργή του. Ο δράστης τη

χρησιμοποιεί κυρίως γιατί θέλει να προστατεύσει τον εαυτό του από τον συναισθηματικό και ψυχικό πόνο. Ο δράστης αρνείται ουσιαστικά το θυμό και την επιθετικότητα. Αυτό όμως δεν είναι τίποτε άλλο από μία προσπάθεια άμυνας του με σκοπό να αρνηθεί τον ψυχικό και συναισθηματικό πόνο. (Παπαμιχαήλ Στ. 2005)

Οι δράστες ως άνθρωποι έχουν και θετικές πλευρές. Έχουν τη δυνατότητα να είναι αξιαγάπητοι, τρυφεροί και ευγενικοί σύντροφοι. Πολλές φορές είναι άριστοι γονείς. Μπορεί να είναι γοητευτικοί, διασκεδαστικοί, ευαίσθητοι και συναισθηματικοί ωστόσο δεν εκφράζουν το θυμό τους. Η αξιοποίηση των συγκεκριμένων θετικών χαρακτηριστικών αποκτά ιδιαίτερη σημασία στα προγράμματα μεταχείρισης και παρέμβασης στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας.

Σύμφωνα με τον D. Dutton που έχει μελετήσει επί σειρά ετών την συζυγική κακοποίηση οι τρεις κατηγορίες δραστών κακοποίησης είναι:

A. Ο ψυχοπαθητικός που έχει γενικότερα μια αντικοινωνική συμπεριφορά και μπορεί να είναι επιθετικός όχι μόνο προς τη σύζυγο, αλλά και προς αγνώστους. Κατά τη διάρκεια άσκησης της βίας παραμένει ψύχραιμος, ελέγχει τα συναισθήματά του και δεν έχει καμία ηθική αναστολή. Αντιθέτως, επικεντρώνεται στο στόχο της πράξης του που δεν είναι άλλος από την υποταγή και την επιβολή του πάνω στο θύμα

B. Ο υπερελεγχόμενος. Το 1/3 των δραστών κακοποίησης συζύγου, ανήκει σε αυτή τη κατηγορία. Αυτός ο τύπος δράστη, αρχικά δίνει την εντύπωση ότι αποστασιοποιείται από τα συναισθήματά του. Σε γενικές γραμμές, δεν έχει προκλητική συμπεριφορά, έχει ήπιο προφίλ και ξαφνικά ξεσπάσματα βίας. Μετά από μια μακροχρόνια περίοδο συσσώρευσης θυμού του μπορεί να ξεσπάσει σε βία. Οι δράστες που εμπίπτουν στη συγκεκριμένη κατηγορία, επιδεικνύουν πολύ καλή συμπεριφορά στα θεραπευτικά προγράμματα που συμμετέχουν και είναι συνεργάσιμοι.

Γ. Στην τρίτη κατηγορία ανήκει ο **κυκλοθυμικός**. Είναι ο τύπος που αφενός παρουσιάζει μια ανικανότητα να περιγράψει τα συναισθήματά του αφετέρου χαρακτηρίζεται από μια υπερβολική ανάγκη να ελέγχει τη σχέση του. Συσσωρεύει θυμό και ζήλια, είναι ανασφαλής και φοβάται την εγκατάλειψη. Έχει υπερβολικές απαιτήσεις από τη σύζυγό του, παρερμηνεύει τη συμπεριφορά της, την κατηγορεί και αναπτύσσει τεχνικές, ώστε να την κρατά υπόλογη για τη δική του συμπεριφορά.

Βασικό χαρακτηριστικό της κατηγορίας αυτής είναι ότι έχει πολύ έντονη κυκλοθυμική συμπεριφορά και εξ' αιτίας αυτής της αστάθειας πολλές φορές χαρακτηρίζεται από το θύμα ως

άτομο με διχασμένη προσωπικότητα. Η κοινωνική του συμπεριφορά είναι άψογη και έχει μια πολλή καλή δημόσια εικόνα σε αντίθεση με την ιδιωτική, γεγονός που δυσκολεύει το θύμα να πείσει τους τρίτους ότι πρόκειται για ένα βίαιο άτομο. Οι δράστες αυτής της κατηγορίας χρησιμοποιούν σκληρή λεκτική και συναισθηματική βία.(DuttonD.G., - Golant, S.K., 1995) The Batterer: Apsychologicaiprofile.

Γενικά οι διαταραχές της προσωπικότητας του δράστη, τα οικονομικά αδιέξοδα, η αγωνία για επιβεβαίωση του «ανδρισμού» του δράστη, οι σεξουαλικές δυσκολίες του ζευγαριού, η μειωμένη ικανότητα επικοινωνίας του ζευγαριού, η αδυναμία ανταπόκρισης του δράστη στο κοινωνικό στερεότυπο του επιτυχημένου, η ανάγκη του δράστη για επιβεβαίωση της δύναμης και της υπεροχής του, είναι τα κατεξοχήν χαρακτηριστικά του δράστη και συγχρόνως τα αίτια της βίαιης συμπεριφοράς του προς τη σύζυγο του. Herman, J. L., Η Βία: Επακόλουθα Ψυχικά Τραύματα

2.2 ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Δεν είναι καταγεγραμμένο ένα ψυχολογικό και κοινωνικοπολιτισμικό προφίλ των γυναικών- θυμάτων, με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Δεν υφίσταται κανένα στοιχείο που να υποστηρίζει ότι κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας μιας γυναίκας μπορούν να αυξήσουν το ενδεχόμενο να γίνει θύμα κακοποίησης από το σύζυγό της. Αντίθετα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά γνωρίσματα –κυρίως ψυχολογικά- των κακοποιημένων γυναικών που αναδύονται από τις έρευνες, δεν έχουν επιβεβαιωθεί ως χαρακτηριστικά που προϋπάρχουν της κακοποίησης ή είναι άμεση συνέπεια αυτής(Carden, A.D., 1994)

Αντίθετα για την παθητικότητα και την αδράνεια που συναντάται στη συμπεριφορά των γυναικών- θυμάτων χρόνιας κακοποίησης, δεν πρέπει να αναζητούνται συγκεκριμένα ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των γυναικών, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μεταβλητές όπως: η εξάρτηση της γυναίκας από το σύζυγό της, ο φόβος της να αντιδράσει και η άρνηση απέναντι στις απειλές του δράστη, η ελπίδα ότι ο δράστης θα αλλάξει, (ελπίδα που βασίζεται στις υποσχέσεις του δράστη μετά από κάθε βίαιο επεισόδιο), Το αίσθημα της ντροπής, συνδέεται με τη δημοσιοποίηση ή την καταγγελία της κακοποίησης και η αποφυγή των αρνητικών αντιδράσεων που αντιμετωπίζει η γυναίκα κατά τη δημοσίευση του προβλήματος της κακοποίησης, σύμφωνα με τις οποίες η ευθύνη της πράξης του δράστη μετατοπίζεται στο θύμα.(StrausM.A., - GellesR. J., 1990)

Οι γυναίκες-θύματα κακοποίησης από το σύζυγο τους περιγράφονται ως **άτομα εξαρτημένα, με χαμηλή αυτοεκτίμηση**. Ζουν μια συνεχή κατάσταση, με αδιάκοπη αμφιβολία για τις ικανότητές τους στους διάφορους ρόλους τους (νοικοκυρές, μητέρες κ.τ.λ.) και για την ικανότητα τους να τα καταφέρουν, ενώ υποβαθμίζουν οποιαδήποτε επιτυχία τους. Φαίνεται ότι η συνεχής κριτική που δέχονται από τους άνδρες τους έχει επηρεάσει αρνητικά την κρίση τους. (Ιωαννίδης Σ., 1999)

Αισθάνεται ενοχή για τη συμπεριφορά του άνδρα της, Πιστεύει ότι ο σύντροφός της θ' άλλαζε συμπεριφορά αν μπορούσε να αλλάξει τη δική της και όταν κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει, αισθάνεται ακόμα πιο αποτυχημένη. Θεωρεί τον εαυτό της υπεύθυνο για τη δημιουργία του ενός ήρεμου και κανονικού περιβάλλοντος για κάθε μέλος της οικογένειας. Προσπαθεί να ελέγξει τους παράγοντες και τις συμπεριφορές εκείνες που μπορεί να προκαλέσουν θυμό στο σύντροφό της. Ζει παγιδευμένη ανάμεσα στην ενοχή και στη βία και προσπαθεί να επιβιώσει αρνούμενη τους φόβους και την οργή της. Μερικές φορές φαίνεται ότι εκδηλώνει παθητικότητα, στην πραγματικότητα όμως μέσα από αυτή τη στάση της προσπαθεί να αποφύγει την κλιμάκωση της βίας του συντρόφου της, που πολλές φορές αποβαίνει μοιραία ακόμη και για την ίδια της τη ζωή

Οι γυναίκες - θύματα κακοποίησης **υποφέρουν από μόνιμο στρες, ψυχοσωματικά προβλήματα και κατάθλιψη** (Walker E.L., 1989). Η κακοποιημένη γυναίκα Για ν' αντιμετωπίσουν τα προβλήματά τους, συχνά καταφεύγουν στην κατανάλωση αλκοόλ ή ψυχοφαρμάκων και εκδηλώνουν αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές. Ακόμη απομονώνονται αποφεύγοντας τις περισσότερες φορές να αποκαλύψουν το μυστικό

Οι γυναίκες-θύματα κακοποίησης, για τη μεγάλη πλειοψηφία των ερωτώμενων, ανεξαρτήτως φύλλου, διαφέρουν από τις υπόλοιπες γυναίκες και έχουν κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Τα χαρακτηριστικά που απαντήθηκαν σε μεγαλύτερη συχνότητα και από τα δύο φύλα, περιγράφουν τις γυναίκες - θύματα κακοποίησης από το σύζυγο/ σύντροφο τους ως άτομα αδύναμα και παθητικά, με χαμηλό επίπεδο αυτοεκτίμησης, εξαρτημένα, καθώς και άτομα που έχουν παραδοσιακές αντιλήψεις σε σχέση με τον ρόλο της γυναίκας.

Η κακοποίηση προκαλεί στις γυναίκες θύματα της ενδοοικογενειακής βίας, φόβο θυμό και απογοήτευση. Η πιεστική συμπεριφορά των ανδρών πολλές φορές λειτουργεί εξαλείφοντας την αίσθηση αυτονομίας της συντρόφου περιορίζοντας τις εναλλακτικές της σχέσεις με τους γονείς, φίλους και συνεργάτες. (Αρντινοπούλου Β., 2006). Δυστυχώς η γυναίκα περιορίζει στη

συνέχεια ακόμη περισσότερο τις δικές της επιθυμίες και γίνεται έρμαιο των αποφάσεων του συζύγου της. (Χατζηφωτίου Σ., 2005)

2.3 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΘΥΤΗ

. Η γυναίκα θύμα συνεχίζει να παραμένει μέσα κακποιητική σχέση, λόγω ενός **κοινωνικού και νομικού καθεστώτος**, που λειτουργεί αποτρεπτικά σχετικά με την έξοδο της γυναίκας από αυτή τη σχέση. (Hendrics- Matthews, 1982)

Γενικότερα στις ενδοοικογενειακές σχέσεις, που παρατηρείται αυτή η κατάσταση έχει ως κύριο γνώρισμα **την έλλειψη της ίσης κατανομής της δύναμης** μεταξύ του ανδρόγυνου, που οδηγεί αρχικά στην υποταγή της γυναίκας στον σύζυγο και στη συνέχεια στην κακοποίηση της από εκείνον. (Παπαμιχαήλ Στ., 2005)

Παρατηρείται ένας **περιοδικός κύκλος βίας – κακομεταχείρισης**, που ως άμεσο αποτέλεσμα έχει τη δημιουργία ενός τραυματικού δεσμού μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας. Η γυναίκα τις περισσότερες φορές αδυνατεί να δεχτεί ότι έγινε αποδέκτης μιας βίαιης συμπεριφοράς και έπεται η ψυχολογική κατάρρευση της. Στην πορεία της κατάρρευσης του θύματος προκύπτουν κάποια αισθήματα ενοχής, κατάθλιψη και γενικά μια αδυναμία της γυναίκας για να πράξει το οτιδήποτε προκειμένου να ξεφύγει από την κατάσταση αυτή. (PainterS. – DuttonD., 1999) Πολλές φορές το θύμα θεωρεί τον εαυτό του αληθινό υπαίτιο για τη συμπεριφορά του δράστη. Εξ αιτίας της δικής του συμπεριφοράς ο άνδρας συμπεριφέρθηκε βίαια. Είναι πολύ σημαντικό στοιχείο για τη στάση και τη συμπεριφορά της γυναίκας που έχει κακοποιηθεί η αυτοενοχοποίηση. Για το λόγο αυτό παραμένουν στη σχέση αυτή, ενώ όσες γυναίκες αποδίδουν τις ευθύνες στον άνδρα αυτομάτως διακόπτουν και τη σχέση. (AndrewsB., - BrewinC., 2000) Ακόμη πολλές κακοποιημένες γυναίκες χαρακτηρίζουν απλά βίαιο τον σύζυγο τους ή αποδίδουν τη βιαιότητά του σε **εξωτερικούς παράγοντες**, όπως **οικονομικοί και επαγγελματικοί λόγοι**. Δεν είναι υπαίτιος εκείνος για τη συμπεριφορά του, αλλά η πίεση, που πιθανόν να δέχεται στο χώρο εργασίας του, ή η οικονομική κρίση, που μαστίζει τη σύγχρονη κοινωνία κ.α. (Μουζακίτης Χ., 1989) Βέβαια δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις στις οποίες ο κοινωνικός περίγυρος της γυναίκας αποδίδει και αυτός με τη σειρά του ευθύνες

στη γυναίκα για την ενδοοικογενειακή βία. (Barnett O., - Martinez T. – keyson M.,) « The relationship between violence, social support and self-blame in battered women».

Τα **κοινωνικά στερεότυπα** επηρεάζουν τη φύση και το ρόλο των δύο φύλλων. Δεν είναι λίγες οι γυναίκες, που αποδέχονται αξιωματικά ότι η συμπεριφορά των συντρόφων τους πρέπει να έχει κάποια στοιχεία βίας ολοκληρώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον ανδρισμό τους. Αναμφισβήτητα δεν επιδιώκουν και πολύ περισσότερο δεν απολαμβάνουν την κακοποίηση τους ωστόσο ελκύνονται από βίαιους συντρόφους τους οποίους βρίσκουν ιδιαίτερα γοητευτικούς. (WalkerE.L., 1989)

Είναι αρκετές οι περιπτώσεις γυναικών που κακοποιήθηκαν και παραμένουν ωστόσο στη σχέση αυτή. Στην περίπτωση αυτή προσπαθούν να αντιμετωπίσουν το γεγονός της κακοποίησης ελαχιστοποιώντας κάθε φορά το ίδιο το συμβάν. Προσπαθεί συνειδησιακά να υπερτονίσει τα θετικά στοιχεία του δράστη και να εκμηδενίσει τα αρνητικά. Παράλληλα προσπαθεί να μην υπολογίζει τις όποιες αρνητικές συνέπειες μπορεί να έχουν οι μορφές κακοποίησης που έχει υποστεί.(HerbertT.- SilverR., EllardJ., 1991), Μεσολαβεί ένα διάστημα μέχρι την επόμενη φορά, που θα εκδηλωθεί κάποια συμπεριφορά κακοποίησης από το θύτη, στο οποίο ο άνδρας εκδηλώνει μία φυσιολογική συμπεριφορά. Η συμπεριφορά αυτή είναι αποδεκτή από όλους αλλά λειτουργεί αρνητικά για το θύμα γιατί είναι η φάση κατά την οποία το θύμα παγιδεύεται συναισθηματικά. Η περίοδος χαρακτηρίζεται από μια υποχώρηση των αρνητικών συναισθημάτων και σκέψεων του θύματος για το θύτη, που ελπίζει ότι θα διορθωθούν όλα τα κακώς κείμενα της συμπεριφοράς του άνδρα και παραμένει πλέον δίπλα του. (HerbertT.- SilverR., EllardJ., 1991).

Οι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη στάση του θύματος έναντι του θύτη είναι αρκετοί Αρχής γενομένης από τα κοινωνικο - δημογραφικά χαρακτηριστικά του θύματος, συγκεκριμένα η οικονομική αδυναμία της γυναίκας την αναγκάζει να είναι εξαρτημένη από το σύζυγο. Δεν είναι ωστόσο λίγες οι γυναίκες εκείνες που θεωρούνται από τους συζύγους ως «ιδιοκτησίες» τους. (PagelowD.M., 1984. Η επαγγελματική και η μορφωτική ανισότητα μεταξύ των συζύγων παίζει καθοριστικό ρόλο στην εμφάνιση βίας. Η γεωγραφική απομόνωση της οικογένειας παίζει σπουδαίο ρόλο στη στάση του θύματος, εξαιτίας της έλλειψης υποστηρικτικών δικτύων. Αυτό διευκολύνει τον δράστη να πάρει εύκολα τον έλεγχο της κατάστασης. (JasinskiJ. L. – WilliamwLM., 2001)

Υπάρχουν κακοποιημένες γυναίκες που ήταν μέλη οικογενειών στις οποίες σημειώνονταν παραπλήσιες, αν όχι και χειρότερες. Το ιστορικό βίας που μπορεί να έχει το θύμα από πριν, είτε ως παιδί είτε ως μέλος μια βίαιης ερωτικής σχέσης, είναι πολύ σημαντικό γιατί παρέχει τη δυνατότητα να κατανοηθεί η τωρινή στάση του. Επίσης ένας ακόμη παράγοντας που επηρεάζει την στάση του θύματος έναντι του θύτη είναι οι κοινωνικές αντιλήψεις του πρώτου για το ρόλο των δύο φύλλων. (Παπαμιχαήλ Στ., 2005)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ

3.1 ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΧΕΣΗ ΑΝΔΡΑ-ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Το φύλο έχει καθοριστική σημασία στις κοινωνικές σχέσεις, αποτελεί την αρχή της κοινωνικής οργάνωσης επηρεάζοντας τη θέση των ατόμων στην κοινωνία. Κάθε φύλο έχει συγκεκριμένους θεσμούς που καθορίζουν την συμπεριφορά του και είναι ξεχωριστοί για κάθε φύλο. Είναι σημαντικό να ξεκαθαρισθεί ότι η συμπεριφορά των φύλων δεν είναι έμφυτη αλλά πρόκειται για μια εθιμοτυπική συμπεριφορά, η οποία καθιερώθηκε κάποια στιγμή στην Ιστορία. (Λογοθέτης Σ., 1998)

Τα στερεότυπα των φύλων ορίζονται ως το σύνολο των προσχηματισμένων κοινωνικών αντιλήψεων αναφορικά με τους τρόπους συμπεριφοράς, τις ικανότητες, τους ρόλους, τα επαγγέλματα των ατόμων με βάση το φύλο τους. Κάθε φύλο έχει τα δικά του χαρακτηριστικά, οπότε έχει διαφορετικά στοιχεία το ανδρικό στερεότυπο από το γυναικείο. (Αναστασίου Σ., 1998)

Αυτό που διαμορφώνει τα στερεότυπα είναι οι κοινωνικοί ρόλοι που λαμβάνουν τα άτομα. Τα φυλετικά στερεότυπα διαμορφώνονται από τους διαφορετικούς ρόλους, που καταλαμβάνουν τα δύο φύλα κοινωνικά. Το επάγγελμα, που ασκεί κάποιος διαμορφώνει και το περιεχόμενο του στερεότυπου που του αποδίδεται. Τα στερεότυπα για τα δύο φύλα προκύπτουν από τους διαφορετικούς ρόλους που αναλαμβάνουν οι άνδρες και οι γυναίκες στην κοινωνία. (Παπαμιχαήλ Στ., 2005) Οι ίδιες οι πεποιθήσεις για τα δύο φύλα έχουν τις βάσεις τους σε όλο αυτό το οικοδόμημα που ονομάζεται κοινωνία. Επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο με τον οποίο τα δύο φύλα αντιμετωπίζουν τον εαυτό τους σε όλη την περίοδο της ψυχολογικής, συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης τους.

Αναμφισβήτητα τα στερεότυπα για τα δύο φύλα έχουν επιρροές στον τρόπο συμπεριφοράς των ανθρώπων, που τους προτρέπει να επιθυμούν να φθάσουν στο επίπεδο του αληθινού άνδρα ή της αληθινής γυναίκας. Σε κάθε προσπάθεια κατανόησης των συμπεριφορών κακοποίησης, που παρατηρούνται στο ζευγάρι πρέπει να εξετάζεται το κοινωνικό πλαίσιο στο

οποίο λαμβάνουν χώρα οι συμπεριφορές αυτές καθώς και το περιεχόμενο όλων των κοινωνικών στερεοτύπων που αφορούν τα δύο φύλα. (Παπαμιχαήλ Στ., 2005)

Από την προσχολική ηλικία τα παιδιά συνειδητοποιούν το φύλο τους. Αυτό σημαίνει ότι προτιμούν κάποιες δραστηριότητες, που θεωρούν ότι είναι για το φύλο τους. Επίσης προτιμούνται τα παιδιά του ίδιου φύλου για παρέες καθώς επίσης και κάποια ρούχα, παιχνίδια, που ταιριάζουν στο φύλο τους. (Howard J.A., - Hollander J., 1997), Σε παρόμοιες περιπτώσεις καθοριστικό ρόλο παίζουν οι κοινωνικές προσδοκίες. Δηλαδή οι άνθρωποι είναι ουσιαστικά αυτό που η ίδια η κοινωνία επιθυμεί να είναι και συμπεριφέρονται κατόπιν με ένα συγκεκριμένο τρόπο.

Τα στερεότυπα, που αφορούν τα δύο φύλα ασφαλώς και επηρεάζουν στη διαμόρφωση των χαρακτήρων τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών. Η επιρροή είναι μεγάλη μέχρι του βαθμού να επιθυμούν να φθάσουν στο πρότυπο του τέλειου άνδρα και της τέλειας γυναίκας. Ο λεγόμενος ανδρισμός έχει όλα εκείνα τα στοιχεία που θεωρούνται από την εκάστοτε κοινωνία ως ανδρικά. Υπάρχει ουσιαστικά μία κοινωνική αντίληψη για το τι είναι ανδρικό και στη συνέχεια γίνεται προσπάθεια να επιβληθούν στους άνδρες συγκεκριμένοι τρόποι σκέψης και συμπεριφορές. Καθετί το οποίο δεν είναι μέσα στα συγκεκριμένα πλαίσια είναι απορριπτέος κάτι το θηλυκό. (Παπαμιχαήλ Στ., 2005)

Ο ανδρισμός ορίζεται μέσα από μια σειρά αλληλοεπιδράσεων όχι μόνο της σωματικής αλλά και της ψυχολογικής και σίγουρα και της συναισθηματικής ανάπτυξης του ανθρώπου, με τους ισχύοντες κάθε φορά κοινωνικούς και πολιτισμικούς κανόνες. (Meth, R. L. –Pasick R.S., 2000) Ερευνώντας την προσπάθεια κοινωνικοποίησης του άνδρα επισημάνθηκαν κάποιες δυνάμεις που σχετίζονται με τις προκαταλήψεις που αφορούν το ανδρικό φύλο. Ο φόβος των ανδρών μήπως φανούν θηλυπρεπείς είναι από τις κύριες αιτίες που ρυθμίζει τη συμπεριφορά τους. (Meth, R. L. – Pasick R.S., 2000)

Πολύ συχνά παρατηρείται το φαινόμενο κάποιος άνδρας να λειτουργεί με άγχος όταν συνειδητοποιήσει ότι κάποια πτυχή του χαρακτήρα του είναι θηλυκή. Αυτό συμβαίνει γιατί τη θεωρεί ως μία απειλή για τον ανδρισμό του. Αυτό έχει ως συνέπεια η οποιαδήποτε εκδήλωση θηλυκών συμπεριφορών να θεωρείται ταυτόχρονα μείωση της αυτοεκτίμησης και του ανδρισμού. Βέβαια η αποφυγή συμπεριφοράς που να έχει κάποια σχέση με τη θηλυκότητα ενδέχεται να καταλήξει σε διαστροφή ακόμη του ρόλου του φύλου. (Παπαμιχαήλ Στ., 2005)

Πάνω στο θέμα αυτό πολύ εύστοχα τονίσθηκε πως οτιδήποτε χαρακτηρίστηκε από την κοινωνία ως θηλυπρεπές είναι απόλυτα υποτιμημένο. (Meth, R. L. – Pasick R.S., 2000).

Η εξουσία, ο έλεγχος, η σκληρότητα είναι από τα βασικά στοιχεία για την ανάπτυξη του ρόλου του ανδρικού φύλου. Περισσότερο από όλα η δύναμη είναι η έννοια που κατέχει τη βασικότερη θέση για τον ανδρισμό στη σύγχρονη εποχή. Δεν είναι λίγοι οι άντρες που θεωρούν ότι η δύναμη είναι το στοιχείο που ουσιαστικά καταξιώνει τον ανδρισμό τους γοητεύοντας με αυτή τις γυναίκες. Οι απόψεις αυτές ενδέχεται να έχουν αρνητικές συνέπειες όχι μόνο για τους άνδρες αλλά και για τις γυναίκες. Οι σημαντικότερες είναι η βία κατά των γυναικών, η ανισότητα όχι μόνο της αμοιβής στον εργασιακό χώρο αλλά και των ευκαιριών για εργασία ή ανέλιξης στο εργασιακό χώρο.

Από την αντίθετη πλευρά υπάρχει η ιδεολογία περί θηλυκότητας που περιλαμβάνει κοινωνικούς περιορισμούς που θα πρέπει κάθε γυναίκα να τους γνωρίζει και να ρυθμίζει την ζωή της σύμφωνα με αυτές. Δε θα πρέπει η γυναίκα να ξεφεύγει από τον παραδοσιακό της ρόλο σε καμμία περίπτωση ακόμη και αν αυτό σημαίνει ότι εξουσιάζεται από τους άλλους και κατά συνέπεια και από τον άνδρα της. Πολλές φορές οι γυναίκες θεωρούνται ότι είναι τα άτομα εκείνα, που θα πρέπει να παραγκωνίζονται, και να περιορίζουν με δική τους θέληση τις αξιώσεις τους. Στο προσκήνιο πρέπει να μένει μόνο ο άνδρας, τον οποίο η γυναίκα θα πρέπει να βοηθάει, να φροντίζει και γενικότερα να τον ευχαριστεί. (DubischJ., 1986)

Τα στερεότυπα αντίθετα με το ανδρικό φύλο, δεν προτρέπουν τη γυναίκα να είναι αυτόνομη και να ενδιαφέρεται για την επαγγελματική της καταξίωση γιατί στην περίπτωση αυτή χάνουν την θηλυκότητα τους. Αυτό σημαίνει ότι χάνουν ουσιαστικά τη δύναμη τους, η οποία απορρέει από τον παραδοσιακό τους ρόλο, που δεν είναι άλλος από το να είναι αρεστές στο άλλο φύλο. Η γυναίκα θα πρέπει αυτά που θαυμάζει στον άνδρα αυτονομία, δύναμη, να μην τα διεκδικεί. Επίσης οφείλει να καταπιέσει οτιδήποτε μέσα της είναι ανδρικό προνόμιο και να προσπαθεί να γίνεται αρεστή στο ανδρικό φύλο μέσα από τη θηλυκότητα της. Στην περίπτωση που εφαρμόζει πιστά ότι της επιτάσσουν τα στερεότυπα, τότε θα ανταμειφθεί με έναν καλό σύζυγο, που θα παίρνει εκείνος αποφάσεις για εκείνη και συγχρόνως θα της παρέχει ασφάλεια και προστασία. (Ντόουλιγκ Κ., 1983)

Στην αντίθετη με αυτή περίπτωση, στην οποία η γυναίκα δε θα θελήσει να ακολουθήσει πιστά όσα της προτείνουν τα στερεότυπα, τότε είναι κατακριτέα γιατί προκαλεί μια αναταραχή στις ήδη υπάρχουσες προκαθορισμένες σχέσεις. Το σίγουρο είναι ότι και στην περίπτωση της

γυναίκας, που θα πρέπει να μεριμνάει μόνο για την τήρηση της θηλυκότητας, η γυναίκα ζημιώνεται. Δεν της επιτρέπεται να ασχοληθεί με το δημόσιο βίο και με δραστηριότητες που να τη βοηθούν να ξεφύγει από το στενό οικογενειακό κύκλο της. Θα πρέπει να μένει για πάντα προσκολλημένη στο σύζυγο και στην οικογένεια της. (Ιγγλέση Χ., 1997)

3.2 ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ- ΘΥΜΑ

Είναι πολύ δύσκολο να κατανοηθεί η στάση της κακοποιημένης γυναίκας, κυρίως όταν υπάρχει το συναισθηματικό δέσιμο, που έχει δημιουργηθεί σε συνθήκες συνεχούς κακομεταχείρισης. Η γυναίκα - θύμα συνεχίζει να παραμένει μέσα σ' αυτή τη σχέση, λόγω ενός κοινωνικού και νομικού καθεστώτος, που λειτουργεί αποτρεπτικά σχετικά με την έξοδο της γυναίκας από αυτή τη σχέση. (Hendrics- Matthews, 1982)

Η ανεκτικότητα της βίας καταργεί την ισοτιμία των δύο φύλων και δίνει μια περαιτέρω ώθηση στην πρόκληση της βίας. Παράλληλα η ανεκτικότητα της βίας μέσα στο γάμο έχει ως συνέπεια οι γυναίκες να τη θεωρούν φυσιολογική με άμεσο αποτέλεσμα να τη δέχονται ως φυσιολογική και να δημιουργείται μία τροχοπέδη στην καταστολή της. Πολλές είναι πλέον οι γυναίκες εκείνες που παραμένουν σε ένα γάμο που ενώ βιώνουν τη βία ωστόσο παραμένουν να ζουν καθαυτό τον τρόπο και να γίνονται παθητικοί πλέον αποδέκτες βίαιων συμπεριφορών.

Γενικότερα στις ενδοοικογενειακές σχέσεις, που παρατηρείται αυτή η δέσμευση της γυναίκας θύματος από το δράστη σύζυγο, επικρατεί το μοντέλο αυτού που κυριαρχεί και αυτού που κυριαρχείται. Κύριο γνώρισμα της σχέσης αυτής ,είναι η έλλειψη της ίσης κατανομής, της δύναμης μεταξύ του ανδρόγυνου, που οδηγεί αρχικά στην υποταγή της γυναίκας στον σύζυγο και στη συνέχεια στην κακοποίηση της από εκείνον. (Παπαμιχαήλ Στ., 2005)

Παρατηρείται ένας περιοδικός κύκλος βίας – κακομεταχείρισης, που ως άμεσο αποτέλεσμα έχει τη δημιουργία ενός τραυματικού δεσμού μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας. Η γυναίκα, τις περισσότερες φορές αδυνατεί να δεχτεί ότι έγινε αποδέκτης μιας βίαιης συμπεριφοράς και έπεται η ψυχολογική κατάρρευση της. Στην πορεία της κατάρρευσης του θύματος προκύπτουν κάποια αισθήματα ενοχής, κατάθλιψη και γενικά μια αδυναμία της γυναίκας για να πράξει το οτιδήποτε προκειμένου να ξεφύγει από την κατάσταση αυτή.(PainterS. – Dutton,D.) Πολλές φορές το θύμα θεωρεί τον εαυτό του αληθινό υπαίτιο για τη συμπεριφορά του δράστη. Εξ αιτίας της δικής του συμπεριφοράς ο άνδρας συμπεριφέρθηκε

βία. Είναι πολύ σημαντικό στοιχείο για τη στάση και τη συμπεριφορά της γυναίκας που έχει κακοποιηθεί η αυτοενοχοποίηση.

Γυναίκες-θύματα κακοποίησης είναι πιθανόν να υπήρξαν θύματα παιδικής κακοποίησης ή μάρτυρες κακοποίησης της μητέρας τους από τον πατέρα κατά την παιδική τους ηλικία, γεγονός που μπορεί να αυξήσει την ανοχή τους απέναντι στη βία των συζύγων/συντρόφων τους πρβλ Petrsen .,R “Socialclass. Σύμφωνα με τα ερευνητικά δεδομένα, η πλειοψηφία των κακοποιημένων γυναικών, ή και οι σύντροφοί τους προέρχονται από βίαιες οικογένειες. .Πιο συγκεκριμένα, οι γυναίκες που μεγάλωσαν σε οικογένειες όπου ένας από τους δύο γονείς ασκούσε σωματική βία στον άλλον(ιδιαίτερα αν ο δράστης της καταχρηστικής συμπεριφοράς ήταν ο πατέρας)αναφέρουν σε τριπλάσιο αριθμό κακοποιούνται από το σύντροφό τους, από ότι οι γυναίκες που προέρχονται από μη βίαιες οικογένειες.”“Οι γυναίκες που υπήρξαν θύματα κακοποίησης και σεξουαλικής βίας κατά την παιδική και εφηβική τους ηλικία, αναζητούν απελπισμένα τρυφερότητα και φροντίδα. Η τάση τους να υποβαθμίζουν τον εαυτό τους και να εξιδανικεύουν εκείνους με τους οποίους συνδέονται, μειώνουν περισσότερο την κριτική τους ικανότητα. Συμμορφώνονται με τις επιθυμίες των άλλων και αυτόματα, σχεδόν ασυνείδητα υπακούουν σε αυτούς..Συνεπώς γίνονται ευάλωτες σε οποιονδήποτε έχει θέση εξουσίας και είναι πιθανό να επαναθυματοποιηθούν. (Παπαμιχαήλ, Σ., 2005)

Για το λόγο αυτό παραμένουν στη σχέση αυτή, ενώ όσες γυναίκες αποδίδουν τις ευθύνες στον άνδρα αυτομάτως διακόπτουν και τη σχέση. (AndrewsB., - BrewinC.,)Ακόμη πολλές κακοποιημένες γυναίκες χαρακτηρίζουν απλά βίαιο τον σύζυγο τους ή αποδίδουν τη βιαιότητά του σε εξωτερικούς παράγοντες, όπως οικονομικοί και επαγγελματικοί λόγοι. Δεν είναι υπαίτιος εκείνος για τη συμπεριφορά του, αλλά η πίεση, που πιθανόν να δέχεται στο χώρο εργασίας του, ή η οικονομική κρίση, που μαστίζει τη σύγχρονη κοινωνία κ.α.(Μουζακίτης Χ.,1989) Βέβαια δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις στις οποίες ο κοινωνικός περίγυρος της γυναίκας αποδίδει και αυτός με τη σειρά του ευθύνες στη γυναίκα για την ενδοοικογενειακή βία. (BarnettO., - MartinezT. – KeysonM,)

Τα κοινωνικά στερεότυπα επηρεάζουν τη φύση και το ρόλο των δύο φύλων. Δεν είναι λίγες οι γυναίκες, που αποδέχονται αξιωματικά ότι η συμπεριφορά των συντρόφων τους πρέπει να έχει κάποια στοιχεία βίας ολοκληρώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον ανδρισμό τους. Αναμφισβήτητα δεν επιδιώκουν και πολύ περισσότερο δεν απολαμβάνουν την κακοποίηση τους

ωστόσο ελκύονται από βίαιους συντρόφους τους οποίους βρίσκουν ιδιαίτερα γοητευτικούς. (Walker E.L., 1989)

Είναι αρκετές οι περιπτώσεις γυναικών που κακοποιήθηκαν και παραμένουν ωστόσο στη σχέση αυτή. Στην περίπτωση αυτή προσπαθούν να αντιμετωπίσουν το γεγονός της κακοποίησης ελαχιστοποιώντας κάθε φορά το ίδιο το συμβάν. Προσπαθεί συνειδησιακά να υπερτονίσει τα θετικά στοιχεία του δράστη και να εκμηδενίσει τα αρνητικά. Παράλληλα προσπαθεί να μην υπολογίζει τις όποιες αρνητικές συνέπειες μπορεί να έχουν οι μορφές κακοποίησης που έχει υποστεί. (Herbert T.- Silver R., Ellard J., 1991)

Σχεδόν σε κάθε γάμο μετά από την περίοδο της κακοποίησης υπάρχουν οι ήρεμες περιόδους. Αυτές οι εναλλαγές βίας – ηρεμίας δημιουργεί συναισθηματικούς δεσμούς μεταξύ του θύτη και του θύματος. Αυτό έχει ως συνέπεια να ελαχιστοποιείται η δυνατότητα του θύματος να αποφασίσει για ότι του συμβαίνει. Επίσης ενώ την περίοδο της βίωσης της κακοποίησης το θύμα κυριεύεται από μία απόγνωση, φόβο στις ειρηνικές περιόδους που ακολουθούν αισθάνεται μια ηρεμία και ότι όλα θα βελτιωθούν. Με μαθηματική ακρίβεια είναι περιοδικό το φαινόμενο της κακοποίησης των γυναικών και είναι επίσης ουτοπικό να αιωρείται η εντύπωση που καταλήγει πεποίθηση ότι όλα θα αλλάξουν προς το καλύτερο, επειδή ο δράστης μπορεί να παρουσιάζεται μετανιωμένος. (Αρντινοπούλου Β., 2006)

Μεσολαβεί ένα διάστημα μέχρι την επόμενη φορά, που θα εκδηλωθεί κάποια συμπεριφορά κακοποίησης από το θύτη, στο οποίο ο άνδρας εκδηλώνει μία φυσιολογική συμπεριφορά. Η συμπεριφορά αυτή είναι αποδεκτή από όλους αλλά λειτουργεί αρνητικά για το θύμα γιατί είναι η φάση κατά την οποία το θύμα παγιδεύεται συναισθηματικά. Η περίοδος χαρακτηρίζεται από μια υποχώρηση των αρνητικών συναισθημάτων και σκέψεων του θύματος για το θύτη, που ελπίζει ότι θα διορθωθούν όλα τα κακώς κείμενα της συμπεριφοράς του άνδρα και παραμένει πλέον δίπλα του. (Herbert T.- Silver R., Ellard J., 1991)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1. ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι ο εντοπισμός του προβλήματος της ενδοοικογενειακής βίας στη Δυτική Θεσσαλονίκη, τα υποστηρικτικά πλαίσια που υπάρχουν για το φαινόμενο, καθώς επίσης και ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού. Στην έρευνα καταγράφονται τα υποστηρικτικά πλαίσια (Συμβουλευτικό κέντρο της Γ.Γ.Ι.Φ Συμβουλευτικοί σταθμοί των κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων της Δυτικής Θεσσαλονίκης, ξενώνας κακοποιημένων γυναικών του Δήμου Κορδελιού- Εύοσμου, Κέντρο Ψυχικής Υγείας) στα οποία μπορούν να αποταθούν οι κακοποιημένες γυναίκες και να ζητήσουν βοήθεια. Τα πλαίσια στελεχώνονται από ειδικό επιστημονικό προσωπικό εξειδικευμένων συμβούλων στην προσέγγιση των γυναικών και παρέχουν δωρεάν υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβουλευτικής στις γυναίκες που απευθύνονται σε αυτά. Επίσης αναφέρονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες στις γυναίκες που έχουν υποστεί την ενδοοικογενειακή βία, οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται, καθώς επίσης και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα υποστηρικτικά πλαίσια στη λειτουργία τους. Στόχος ακόμη της έρευνας είναι η σκιαγράφηση του προφίλ των κακοποιημένων γυναικών, η συχνότητα αντιμετώπισης βίαιων συμπεριφορών, η ύπαρξη στερεοτύπων που ρυθμίζουν τους ρόλους των δύο φύλων. Επιπρόσθετα μέσα από την έρευνα αυτή φαίνεται και ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στο ζήτημα της υποστήριξης των κακοποιημένων γυναικών.

Σαφέστατα η επιλογή της μεθόδου έρευνας είναι σημαντική.(Ζαφειρίου Γ., 2000) Η μεθοδολογία της έρευνας είναι η διαδικασία κατά την οποία ο μελετητής πρέπει να καθορίσει τις μεθόδους που θα χρησιμοποιήσει στην έρευνα του με σκοπό την αποδοτικότερη εξαγωγή συμπερασμάτων. (WellingtonJ., 2000). Μεταξύ της ποσοτικής και ποιοτικής μεθόδου επιλέχτηκε η δεύτερη, με ημιδομημένες συνεντεύξεις. Ο λόγος της επιλογής της συγκεκριμένης έρευνας ενδείκνυται περισσότερο γιατί στοχεύει περισσότερο στην αναζήτηση των αιτιών, των παραγόντων που επηρεάζουν τις συμπεριφορές των ανθρώπων και κατά συνέπεια και των αποτελεσμάτων των πράξεων τους (Ζαφειρίου, Γ., 2000)Η έρευνα στοχεύει μεταξύ των άλλων που προαναφέρθηκαν και στην αντιμετώπιση της κακοποιημένης γυναίκας, από τους κοινωνικούς λειτουργούς των υποστηρικτικών πλαισίων. Την αντιμετώπιση αυτή και τη δράση των κοινωνικών λειτουργών μόνο η ποιοτική έρευνα μπορεί να φανερώσει καλύτερα. Στο

σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι συνεπικουρεί η έλλειψη αναγκαιότητας κρίσεων του ερευνητή.

Η ποιοτική έρευνα θεωρείται η κατάλληλη μεθοδολογική επιλογή για τη διερεύνηση σε βάθος των στάσεων, των μεθόδων προσεγγίσεων των φαινομένων. Στόχος της ποιοτικής μεθόδου δεν είναι απλά η καταγραφή στατιστικών στοιχείων αλλά η εστίαση πάνω σε ένα δείγμα χαρακτηριστικό για όλη την έρευνα. Η ποιοτική προσέγγιση στην έρευνα στοχεύει στην διερεύνηση και κατανόηση σε βάθος των κοινωνικών φαινομένων. Παρέχει τη δυνατότητα στον ερευνητή να αντλήσει πλούσιες πληροφορίες για το υπό εξέταση θέμα. (Αλεξίου Σ., 2007).

4.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Τα ερευνητικά ερωτήματα που απασχόλησαν την έρευνα αφορούν:

- A. Στην Λειτουργία του πλαισίου**
- B .Στις παρεχόμενες υπηρεσίες**
- Γ. Στο προφίλ των κακοποιημένων γυναικών**
- Δ. Στην ύπαρξη δικτύου συνεργαζόμενων φορέων**
- Ε. Στον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού.**

Αναπτύσσονται υποερωτήματα τα οποία παρουσιάζονται στο ερωτηματολόγιο που παρατίθεται στο παράρτημα.

4.3 Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Η δειγματοληψία αφορά την λήψη ενός μέρους από κάποιο ευρύτερο σύνολο. Είναι επιτυχημένη η εκάστοτε δειγματοληψία όταν το μέρος που επιλέχθηκε είναι ικανό να παράγει αποτελέσματα όσο το δυνατόν πιο ακριβή. Όσα δηλαδή βρίσκονται πιο κοντά στις αντίστοιχες παραμέτρους του συνολικού πληθυσμού. (Ψαρρού Μ. – Ζαφειρόπουλος Κ., 2004) Στην παρούσα έρευνα το δείγμα είναι οι επαγγελματίες, που εργάζονται στα υποστηρικτικά πλαίσια για την κακοποιημένη γυναίκα στη Δυτική Θεσσαλονίκη (κοινωνικοί λειτουργοί – ψυχολόγοι). Πραγματοποιήθηκαν συνολικά εννέα(9) συνεντεύξεις με κοινωνικούς επιστήμονες, και μία (1) με την Γενική Γραμματέα Ισότητας Φύλων κυρία Φωτεινή Κούβελα. Από τους κοινωνικούς επιστήμονες οι δύο(2) ήταν Ψυχολόγοι και έντεκα (11) Κοινωνικοί Λειτουργοί(σε κάποια πλαίσια ήταν πάνω από δύο κοινωνικοί λειτουργοί παρόντες στην συνέντευξη). Επίσης αντλήθηκε υλικό από το περιεχόμενο της ημερίδας που διοργανώθηκε από την Αντιδημαρχία

Κοινωνικής Πολιτικής και Προαγωγής Δημόσιας Υγείας και τον ξενώνα κακοποιημένων γυναικών του Δήμου Κορδελιού- Εύοσμου και με θέμα: «Οικογενειακές σχέσεις: όταν η σχέση γίνεται πεδίο σύγκρουσης...» και πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 22 Μαΐου στο Πολιτιστικό Κέντρο Εύοσμου

4.4 Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω των ατομικών συνεντεύξεων. Η συνέντευξη είναι η διαδικασία, που επιτρέπει στον ερευνητή να αντλήσει κάποιες πληροφορίες – δεδομένα. Είναι ένα αρκετά χρήσιμο ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για τον έλεγχο και την ερμηνεία των ερωτημάτων μιας έρευνας. Ουσιαστικά οι συνεντεύξεις βοηθούν την πρόσβαση στον τρόπο σκέψης των ερωτώμενων, στον τρόπο αντιμετώπισης των καταστάσεων, της στάσης τους και στις απόψεις που έχουν για κάποια πράγματα και που κρύβονται πίσω από τη συμπεριφορά τους. Γενικά η συνέντευξη έχει τις αρχές της στην ελεύθερη και ανοιχτή επικοινωνία. (Αβραμίδης Η., Καλυβά Ε., 2006)

Υπάρχουν τρία είδη συνεντεύξεων, το πρώτο είναι η δομημένη συνέντευξη. Ο ερευνητής θέτει μια σειρά από αυστηρά προκαθορισμένες ερωτήσεις πάνω σε πολύ συγκεκριμένα θέματα και οι απαντήσεις που ζητάει είναι πολύ συγκεκριμένες. Υπάρχει επίσης το είδος της αδόμητης συνέντευξης της ελεύθερης συνέντευξης που ουσιαστικά καθορίζεται από τον ερωτώμενο. Στο είδος αυτό της συνέντευξης δεν υπάρχει τίποτε το προκαθορισμένο στη σειρά των ερωτήσεων αλλά και στο περιεχόμενο των απαντήσεων.

Περιλαμβάνει ερωτήσεις κλειστού τύπου, όπως έχει χαρακτηριστικά η δομημένη αλλά ταυτόχρονα ο ερευνητής υποβάλλει ανοιχτές ερωτήσεις για την όσο το δυνατόν καλύτερη κατανόηση της απάντησης που δόθηκε στην κλειστή ερώτηση. (Ιωσηφίδης Θ. – Σπυριδάκης Μ., 2006)

Η ημιδομημένη συνέντευξη είναι η πιο ευέλικτη μορφή συνέντευξης. Επιτρέπει να εμβαθύνει κανείς περισσότερο στα θέματα που τον ενδιαφέρουν, έχοντας παράλληλα τη δυνατότητα να αλλάξει τη σειρά των ερωτήσεων. Δεν υπάρχει ένας συγκεκριμένος αριθμός ερωτήσεων αλλά ένα εύρος θεμάτων τα οποία ενδεχομένως να διευκρινισθούν από τις απαντήσεις του ερωτώμενου. Για τους λόγους αυτούς στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκε η μορφή της ημιδομημένης συνέντευξης διάρκειας 60'-90'της ώρας, με βασικό άξονα το ερωτηματολόγιο που παρατίθεται στο παράρτημα.

4.5 ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η συγκεκριμένη έρευνα πραγματοποιήθηκε στην περιοχή της Δυτικής Θεσσαλονίκης και συγκεκριμένα στους Δήμους, Νεάπολης-Συκεών, Κορδελιού- Εύοσμου, Παύλου Μελά, Αμπελοκήπων- Μενεμένης.

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν από τα τέλη του Απριλίου του 2015 έως τα μέσα του Ιουνίου του 2015. Οι κοινωνικές υπηρεσίες των συγκεκριμένων δήμων, το συμβουλευτικό κέντρο της Γ.Γ.Ι.Φ , ο ξενώνας κακοποιημένων γυναικών του Δήμου Κορδελιού-Εύοσμου καθώς επίσης και το Κέντρο Ψυχικής Υγείας, αποτέλεσαν το χορικό πεδίο της έρευνας .

4.6 ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

.Για την καταγραφή στοιχείων κρατήθηκαν γραπτές σημειώσεις σε κάποιες συνεντεύξεις αφενός και αφετέρου μαγνητοφωνήθηκαν κάποιες από αυτές. Ο πιο κατάλληλος τρόπος είναι ο συνδυασμός των δύο προηγούμενων γεγονόσ που πραγματοποιήθηκε και στην παρούσα έρευνα.

4.7 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιήθηκαν όλα τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν είτε από τη βιβλιογραφική έρευνα είτε από τις συνεντεύξεις με τους αρμόδιους στις προαναφερθείσες δομές αλλά και από τις εισηγήσεις για την ημερίδα που διοργανώθηκε από τον ξενώνα κακοποιημένων γυναικών του Δήμου Κορδελιού- Εύοσμου και την Αντιδημαρχία Κοινωνικής Πολιτικής και Προαγωγής Δημόσιας Υγείας με θέμα: «Οικογενειακές σχέσεις: όταν η σχέση γίνεται πεδίο σύγκρουσης...» και πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 22Μαΐου στο Πολιτιστικό Κέντρο Εύοσμου.

4.8 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Η συνέντευξη ως βασικό στοιχείο της ποιοτικής έρευνας δεν είναι μια τυπική διαδικασία διαλόγου μεταξύ των δύο πλευρών ερευνητή και υποκειμένου..Η σχέση μεταξύ του ερευνητή και του ερωτώμενου πρέπει να είναι αναλογική και ισότιμη. Ο ερευνητής οφείλει να ξεπεράσει τους προβληματισμούς και τη διστακτικότητα σε επικοινωνιακό επίπεδο αλλά και ο ερωτώμενος

να αποφύγει από την πλευρά του να αποφύγει κάποια στεγανά που δυσχεραίνουν την ουσιαστική του συμμετοχή στο διάλογο.

Ένα απαραίτητο στοιχείο δεοντολογίας στην ποιοτική έρευνα είναι η ελεύθερη και συνειδητή συμμετοχή και του ερευνητή και του συνεντευξιαζόμενου. (Frankfort- Nacmias 1992). Σύμφωνα με τους Cohen&Manion τίθενται ζητήματα τήρησης της ανωνυμίας, εμπιστευτικότητας, προδοσίας, εξαπάτησης, και σεβασμού στην ιδιωτική ζωή. Ακολουθώντας τους κανόνες Faulker(1999): Επιδιώχθηκαν συμμετοχές, υπήρξε σεβασμός στο πρωτόκολλο, πραγματοποιήθηκαν διαπραγματεύσεις με τους ερωτώμενους, καθώς επίσης επεδείχθη διάθεση κατανόησης στις τροποποιήσεις στην περιγραφή της δουλειάς των ανθρώπων καθώς επίσης και των απόψεών τους. Ζητήθηκε σαφή άδεια προκειμένου να παρατεθούν αυτούσια τα λόγια κάποιων ερωτώμενων συνομιλητών, με δεδηλωμένη την ανάληψη ευθύνης για την τήρηση της εχεμύθειας, διατηρώντας το δικαίωμα για κοινοποίηση της εργασίας.

4.9 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας για το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του ΑΤΕΙ Πατρών. Αναμφισβήτητα η παρούσα εργασία δεν αξιώνει την πλήρη εξάντληση του συγκεκριμένου θέματος. Δεν ήταν εφικτό να πραγματοποιηθούν περισσότερες συνεντεύξεις και ίσως πιο αναλυτικές που να μπορούν να διευρύνουν το πεδίο και να προσδώσουν κάτι περισσότερο στην έρευνα. Η αδυναμία μαγνητοφώνησης του μεγαλύτερου μέρους των συνεντεύξεων, κατόπιν επιλογής των ερωτώμενων ξεπεράστηκε με την επιτόπια καταγραφή των απαντήσεων με τη μορφή σημειώσεων. Επίσης υπήρξε δυσκολία διαμόρφωσης πλήρους εικόνας της λειτουργίας των ξενώνων λόγω της τήρησης του απορρήτου από τον κανονισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ.ΦΟΡΕΙΣ-ΠΛΑΙΣΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

5.1 ΦΟΡΕΙΣ-ΠΛΑΙΣΙΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Πριν αναφερθούμε στις δομές που υπάρχουν στην Δυτική Θεσσαλονίκη καλό θα ήταν να δούμε περιληπτικά –σαν εικόνα, τις δομές που υπάρχουν στην Θεσσαλονίκη συνολικά.

Στην Ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης

ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

-Υπάρχει το τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων του Δήμου Θεσσαλονίκης. Λειτουργεί Κοινωνική υπηρεσία του Δήμου(Καραολή και Δημητρίου 16 τηλ 2310555074)

Παρέχεται ψυχοκοινωνική στήριξη σίτιση, φιλοξενία στον ξενώνα(έως τρεις μήνες).

- **Ο ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των παιδιών τους.**

Στόχος της δομής είναι η παροχή ασφαλούς διαμονής στις γυναίκες θύματα βίας και των παιδιών τους. Παρέχεται στις γυναίκες που φιλοξενούνται και στα παιδιά τους, στέγη, προστασία, ασφάλεια, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη με σκοπό την αυτονομία τους.

Διευκολύνεται η πρόσβασή τους σε φορείς που έχουν σχέση με την απασχόληση, την εκπαίδευση, επιμόρφωση και κατάρτιση καθώς και στους φορείς υγείας και πρόνοιας.

Ο Ξενώνας παρέχει δυνατότητα φιλοξενίας 20 γυναικών και των παιδιών τους. Λειτουργεί στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος του Υπουργείου Εσωτερικών και συγκεκριμένα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων «Ανάπτυξη δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας» και με χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ. Το Γραφείο Παροχής Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΚΥΥ) του Δήμου Θέρμης αποτελεί μια σύγχρονη υπηρεσία κοινωνικής στήριξης η οποία λειτουργεί από τον Οκτώβριο του 2006 έως σήμερα.

-**Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης(ΕΚΚΑ)**Εθνικής Αντιστάσεως και Θησέως (τηλ. 2310 471101) Τέρμα Φοίνικα: παρέχεται ψυχοκοινωνική στήριξη, σίτιση και φιλοξενία (έως τρεις μήνες), στον Ξενώνα που διατηρεί.

ΘΕΡΜΗ

Στην Θέρμη λειτουργεί **Γραφείο παροχής Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών(ΚΥΥ)**, με στόχους:

- α. Την παροχή πρωτοβάθμιων κοινωνικών υπηρεσιών
- β. Την συμβουλευτική υποστήριξη του ατόμου στην αντιμετώπιση προσωπικών, οικογενειακών και κοινωνικών δυσκολιών
- γ. Την στήριξη και κοινωνική φροντίδα ευπαθών κοινωνικά ομάδων. Επιπρόσθετα, εξειδικευμένο στόχο αποτελεί η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων σε άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες.

Αξονας όλων των ενεργειών είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων.

ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ

Στον Δήμο της Καλαμαριάς υπάρχει ένα καλά οργανωμένο δίκτυο υπηρεσιών και κοινωνικών δομών, Γραφείο παροχής Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (Κ.Υ.Υ.)

Στόχος είναι η διευκόλυνση και η ενίσχυση των ευπαθών ομάδων που υφίστανται ή κινδυνεύουν με κοινωνικό αποκλεισμό έτσι ώστε να μπορέσουν να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Ακόμη, η κοινωνική τους ένταξη και ενσωμάτωσή τους και η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την προώθησή τους στην αγορά εργασίας μέσω της διαδικασίας ενημέρωσης και διασύνδεσής των με ανάλογους φορείς, υπηρεσίες και δομές προώθησής τους στην απασχόληση όπως είναι ο Ο.Α.Ε.Δ., τοπικοί φορείς και επιχειρήσεις, πιστοποιημένα κέντρα κατάρτισης (ΚΕΚ).Το γραφείο αποτελείται από Ψυχολόγο, Κοινωνικό Λειτουργό και Κοινωνιολόγο Ώρες Λειτουργίας: Δευτέρα με Παρασκευή 08:00-15:00

ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ ΧΟΡΤΙΑΤΗ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ

Στον συγκεκριμένο Δήμο, στην κοινωνική υπηρεσία καταφθάνουν τα περιστατικά ,και αναφέρονται στον κοινωνικό λειτουργό ο οποίος δραστηριοποιείται στο πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι. Δεν υπάρχει Συμβουλευτικός σταθμός. Τα περιστατικά που αφορούν στην κακοποίηση, συνήθως παραπέμπονται στις αρμόδιες δομές.

Οι ξενώνες που λειτουργούν στην Θεσσαλονίκη συνολικά.

Είναι τέσσερις στον αριθμό. Οι δύο λειτουργούν κάτω από την ομπρέλα της Γ.Γ.Ι.Φ

-Ο ξενώνας του Δήμου Θεσσαλονίκης

-Ο ξενώνας του Κορδελιού –Ευόσμου

- Ο ξενώνας του Ε.Κ.Κ.Α

-Η Στέγη Γυναικών (και μητέρων) του Τάγματος της Μητέρας Τερέζας της Καλκούτας.
Τηλέφωνο : 2310512755 Παρέχει φιλοξενία, σίτιση ,ένδυση, πληροφόρηση.

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ:

-ΑΡΣΙΣ, Είναι Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων .Παρέχει νομική βοήθεια, ψυχολογική υποστήριξη συμβουλευτική στα εργασιακά, καθώς και δυνατότητα άμεσης προσωρινής φιλοξενίας ιδίως σε ανήλικες αλλά και ανήλικες γυναίκες.Τηλέφωνο:2310526150 και 2310228850..

-ΕΡΓΑΝΗ, Είναι Κέντρο Στήριξης της Απασχόλησης και της Επιχειρηματικότητας των Γυναικών. Παρέχει ψυχοκοινωνική Στήριξη, νομική συμβουλευτική και προώθηση σε κατάρτιση, απασχόληση και επιχειρηματικότητα.τηλέφωνο:2310621166

-ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ(Κ.Κ.Υ.Γ)

ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ (Ε.Κ.Α.Ψ.Υ), Παρέχει ενημέρωση, ευαισθητοποίηση του κοινού , συμβουλευτική υποστήριξη, εκπαιδευτικά προγράμματα, και εργαστήρια, διασύνδεση με υπηρεσίες.Τηλέφωνα:2310276782

-ΧΕΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Παρέχει νομική συμβουλευτική, ψυχοκοινωνική στήριξη, πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση του κοινού , αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Τηλέφωνο :2310279792

-ΠΥΞΙΔΑ

Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας σε συνεργασία με τον ΟΚΑΝΑ .Τηλέφωνο : 2310202015.Ανάληψη δράσεων πρόληψης και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας, παροχή συμβουλευτικής στήριξης και εκπαίδευσης γονέων, εκπαιδευτικών και παιδιών, διοργάνωση σχολών γονέων, συνεργασία με σχολεία για την αντιμετώπιση προβλημάτων των μαθητών και των οικογενειών τους, υποστήριξη στην εφαρμογή προγραμμάτων αγωγής υγείας σε εκπαιδευτικούς, ενημέρωση μαθητών για την πρόληψη χρήσης ψυχοδραστικών ουσιών και αντιμετώπισης του άγχους και σε άλλα ζητήματα,

παροχή ψυχολογικής ομαδικής στήριξης για διακοπή καπνίσματος, ευαισθητοποίηση του κοινού με έντυπα, τηλεοπτικά σποτ, δημοσιεύσεις.

-PRAKSIS

Προγράμματα Ανάπτυξης Κοινωνικής Στήριξης και Ιατρικής Συνεργασίας.

Πολυιατρεία με οργανωμένο γενικό ιατρείο, Γυναικολογικό ιατρείο, οδοντιατρείο και φαρμακείο με όλο τον απαραίτητο ιατρικό και τον βασικό εξοπλισμό για παροχή πρωτοβάθμιας ιατρικής περίθαλψης. Λειτουργεί Κοινωνική Υπηρεσία και Κέντρο Νομικής Αγωγής. Τηλέφωνο :2310556145 και 2310547751.

ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Θεσσαλονίκης λειτουργούν οι κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων που μεταξύ των υπολοίπων αντικειμένων και στόχων έχουν και την παροχή ενός πλαισίου στήριξης σε γυναίκες που κακοποιήθηκαν από τους συζύγους τους. Επίσης στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου σχετικά με το φαινόμενο τη ενδοοικογενειακής βίας. Σε αρκετά από αυτά τα υποστηρικτικά πλαίσια οργανώνονται ποικίλες κοινωνικές δράσεις με απώτερο σκοπό την πρόληψη του φαινομένου και όχι απλά την αντιμετώπιση του.

Μέσα από τις δομές των κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων, παρέχεται:

- **Ψυχοκοινωνική στήριξη.** Στη διάρκεια μιας η περισσότερων συνεδριών, η γυναίκα καταθέτει το αίτημά της, εκφράζει και μοιράζεται τα συναισθήματά της, ενημερώνεται για την νομοθεσία, και την ύπαρξη κοινωνικών δομών που θα τη βοηθήσουν να προχωρήσει προς την επίλυση του προβλήματος

- **Συμβουλευτική, ψυχολογική υποστήριξη** σε κάποιο αριθμό συναντήσεων πάλι ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση. Οι μέθοδοι που συνήθως χρησιμοποιούνται είναι η Κοινωνική Εργασία με Άτομα, λιγότερο με Ομάδες και Οικογένεια και Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα.

-Σε αρκετά πλαίσια υπάρχει και η δυνατότητα παροχής **νομικής συμβουλευτικής.** Πραγματοποιείται μία συνάντηση με δικηγόρο από τον οποίο ενημερώνεται η γυναίκα για τις πρώτες κινήσεις της και ποια είναι τα δικαιώματά της.

Μέσα από τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων, η γυναίκα μπορεί να έρθει σε επαφή με άλλους φορείς, όπως υποστηρικτικά πλαίσια εκτός Θεσσαλονίκης, ξενώνες κακοποιημένων

γυναικών, κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά ιατρεία, εφόσον κριθεί αναγκαίο ότι πρέπει να γίνει αυτή η διασύνδεση.

Στην ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ συγκεκριμένα υπάρχουν:

Στο Δήμο Νεάπολης - Συκεών Ο Συμβουλευτικός Σταθμός Δήμου Συκεών. Βρίσκεται στην οδό Στρ.Σαράφη1 και Ι. Μιχαήλ ,και στεγάζεται στο ισόγειο του Δημαρχείου Συκεών. Είναι εύκολα προσβάσιμος από την κεντρική είσοδο του Δημαρχείου αλλά και από πλαϊνή είσοδο με ράμπα όπου διευκολύνει τα ΑΜΕΑ. Στον Δήμο Συκεών υπάρχουν και οι Συμβουλευτικοί σταθμοί σε κάθε δημοτική ενότητα.

-Δημοτική ενότητα Νεάπολης,

-Δημοτική ενότητα Πεύκων,

-Δημοτική ενότητα Αγίου Παύλου,

Και ο συμβουλευτικός σταθμός Συκεών.

Είναι από τους πρώτους Συμβουλευτικούς σταθμούς που λειτούργησαν στη Θεσσαλονίκη το 1986 – Όταν πρωτολειτούργησε, σκοπός του ήταν ο οικογενειακός προγραμματισμός. Ήταν προληπτικός ο ρόλος του, και γινόταν κοινωνική εργασία με την Κοινότητα, κυρίως με τις γυναίκες. Τώρα παρέχεται Ψυχοκοινωνική στήριξη και συμβουλευτική. Είναι στελεχωμένος με 5 κοινωνικούς λειτουργούς, δύο ψυχολόγους και μία διοικητική υπάλληλο.

Στο Δήμο Παύλου Μελά λειτουργεί Συμβουλευτικός Σταθμός στην ενότητα της Νικόπολης. Ο Δήμος του Παύλου Μελά, προέκυψε από τη συνένωση των Δήμων Σταυρούπολης και Πολίχνης. Η Κοινωνική Υπηρεσία βρίσκεται στην οδό Λήμνου αριθμό 2 στην περιοχή της Νικόπολης.

– Οι κοινωνικές υπηρεσίες υπήρχαν στους Δήμους και της Σταυρούπολης και της Πολίχνης. Με τη συνένωση ξεκίνησε να λειτουργεί η συγκεκριμένη Υπηρεσία από το 2011.με κύριο σκοπό την εξυπηρέτηση του πολίτη, αλλά ως βασική δομή του πλαισίου είναι να βοηθούνται άνθρωποι σε ένδεια,(το κοινωνικό συσσίτιο, το κοινωνικό Παντοπωλείο, λαχανόκηπο, κοινωνικό . φαρμακείο, κοινωνικό ιατρείο) κλπ.(αναφέρονται αναλυτικά στις παροχές υπηρεσιών)

– Το τμήμα ονομάζεται Τμήμα Υγείας Κοινωνικών και Προνοιακών Θεμάτων. Ανήκει στη Διεύθυνση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων του Δήμου. Στελέχη του Κέντρου είναι 2 ψυχολόγοι,4 κοινωνικοί λειτουργοί, 2ή 3 κοινωνιολόγοι

(αυτή τη στιγμή η μία είναι υπό μετακίνηση), 1 παιδαγωγός, 2 διοικητικοί υπάλληλοι, 2 νοσηλεύτριες από το πρόγραμμα βοήθεια στο σπίτι, 2 οικογενειακοί βοηθοί, 2 φυσικοθεραπευτές.

Στο Δήμο Μενεμένης –Αμπελοκήπων:

Λειτουργεί το Γραφείο Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου. στη δημοτική ενότητα της Μενεμένης, στεγάζεται στο κτήριο του ΚΑΠΗ του Δήμου, στην οδό Έλλης Αλεξίου 10.

Ως κοινωνική υπηρεσία λειτουργούσε πριν το 2000, με πρωτοβάθμια παροχή φροντίδας. Αυτή τη στιγμή παρέχει Συμβουλευτική, Υποστηρικτική πληροφόρηση, παραπομπή σε άλλες υπηρεσίες. Ονομάζεται Γραφείο Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου. Ανήκει στη Διεύθυνση Αθλητισμού, Πολιτισμού, Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας, και έχει μόνον μία επαγγελματία. Την Κοινωνική Λειτουργό.

Στο Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου:

λειτουργεί το κέντρο Κοινωνικής στήριξης του Δήμου στεγάζεται στην οδό Μαβίλη 1. Πρωτολειτούργησε επίσημα τον Σεπτέμβριο του 1999, ανεπίσημα τον Φεβρουάριο του 1998.Εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα URBAN επίσημα το Σεπτέμβρη του 1999.Με το τέλος του Προγράμματος (μετά από τρία χρόνια)η δομή υπήρχε σε μία ρευστή κατάσταση , και ανήκε στην Δημοτική επιχείρηση. Ως επίσημη Δομή του Δήμου εντάχθηκε την τελευταία πενταετία με τους Καλλικρατικούς Δήμους. Σκοπός της δομής είναι η ψυχοκοινωνική στήριξη των κατοίκων της περιοχής Ευόσμου- Κορδελιού.

Φορέας του είναι η Διεύθυνση Παιδείας και Κοινωνικής Προστασίας, όπου ανήκει το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής Εφαρμογής ,Κοινωνικής Προστασίας και Νέας Γενιάς. Σε αυτό το τμήμα εντάσσεται και ο ξενώνας φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών του Δήμου. Εργάζονται 3 Ψυχολόγοι, 1 Κοινωνική Λειτουργός (προς το παρόν),1 παιδαγωγός,,2 Κοινωνιολόγοι αποσπασμένοι προς το παρόν σε άλλους τομείς, Μία Λογοθεραπεύτρια,,3 Οδηγοί, 3 Διοικητικοί υπάλληλοι. Αυτή είναι η διοικητική αποτύπωση , όχι η πραγματική .Στην πραγματικότητα είναι άλλοι 2 Κοινωνιολόγοι που δουλεύουν εδώ αλλά ανήκουν διοικητικά αλλού. Επίσης υπάρχει άμεση συνεργασία με δύο Κοινωνικούς Λειτουργούς από το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, που βλέπουν περιστατικά κακοποίησης και Εισαγγελικές Εντολές.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων υλοποίησε το πρώτο ολοκληρωμένο και συγκροτημένο Εθνικό Πρόγραμμα για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση, όλων των μορφών της Βίας κατά των Γυναικών.

Μέσα από το πρόγραμμα αυτό δημιουργήθηκε και λειτουργεί ένα ολοκληρωμένο δίκτυο **62** δομών σε όλη τη χώρα για την πρόληψη και αντιμετώπιση όλων των μορφών της βίας κατά των γυναικών (ενδοοικογενειακή, βιασμός, trafficking, σεξουαλική παρενόχληση).

Το Δίκτυο αυτό περιλαμβάνει την **24ωρη** Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900, **40** Συμβουλευτικά Κέντρα (από την Γενική Γραμματεία και τους Δήμους) και **21** Ξενώνες Φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας (από τους Δήμους και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης), προσφέροντας υπηρεσίες υποστήριξης των γυναικών θυμάτων. Το Δίκτυο συντονίζει και εποπτεύει η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων.

Στην Θεσσαλονίκη, κάτω από την ομπρέλα της ΓΓΙΦ λειτουργούν 2 ξενώνες. (ο ένας στον Δήμο Θεσσαλονίκης και ο άλλος στον Δήμο Κορδελιού- Ευόσμου.), και το Συμβουλευτικό Κέντρο, Γυναικών Θεσσαλονίκης.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το Συμβουλευτικό Κέντρο Θεσσαλονίκης παρέχει δωρεάν υπηρεσίες συμβουλευτικής στήριξης σε γυναίκες θύματα βίας, καθώς και σε όσες υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις, από εξειδικευμένο προσωπικό (ψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό, νομικό). Οι υπηρεσίες καλύπτονται από το απόρρητο της συμβουλευτικής.

Είναι ένα από τα 14 Κέντρα της ΓΓΙΦ στην Ελλάδα, μοναδικό στην Θεσσαλονίκη και εξυπηρετεί την Κεντρική Μακεδονία. Βρίσκεται στη δυτική είσοδο της πόλης της Θεσσαλονίκης στην οδό Αλεξανδρουπόλεως 10 τρίτος όροφος και προσφέρει τις υπηρεσίες του από Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 9 μέχρι τις 5 μμ. Τα τηλέφωνα είναι :2310528984,2310528988

Οι ειδικότητες των επαγγελματιών είναι οι εξής: 2 Κοινωνικοί Λειτουργοί, 2 Ψυχολόγοι, μία Νομικός και μία Σύμβουλος Υποδοχής.

ΟΙ ΞΕΝΩΝΕΣ

Ο κάθε ξενώνας είναι ένας χώρος στον οποίο παρέχεται φιλοξενία σε γυναίκες που έχουν υποστεί βία αυτές και τα παιδιά τους ενδεχομένως. Η διαμονή, η σίτιση, οι υπηρεσίες συμβουλευτικής στήριξης παρέχονται δωρεάν στις γυναίκες αυτές και στοχεύουν στην

ενδυνάμωση τους. Πέρα από αυτές τις υπηρεσίες ο Ξενώνας μεριμνά να έχουν οι γυναίκες νομική στήριξη και διασυνδέσεις με άλλους φορείς για την αντιμετώπιση ίσως θεμάτων υγείας, ανεύρεσης εργασίας. Τα συμβουλευτικά κέντρα, είναι στελεχωμένα από επιστημονικό προσωπικό και λειτουργούν σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας μεταξύ των οποίων και η Θεσσαλονίκη.

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Το Κέντρο Ψυχικής Υγείας Δυτικού Τομέα της Θεσσαλονίκης, βρίσκεται στον Δήμο Αμπελοκήπων στην οδό Πατριάρχου Γρηγορίου Ε' αριθμός 41, ασχολείται με φροντίδα της ψυχικής Υγείας όλων των κατοίκους της πόλης, με εξειδίκευση την Συστημική οικογενειακή θεραπεία. Υπήρξε το πρώτο Κέντρο στην Ελλάδα στον Δημόσιο Τομέα. Φορέας του ΚΨΥ είναι το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, Υπάρχει σε κάθε Κέντρο ένας διευθυντής και μία πολυκλαδική ομάδα, που αποτελείται από 2 ψυχιάτρους, 2 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 νοσηλευτές, 2 παιδαγωγούς, μία ειδική λογοθεραπεύτρια , μία λογοθεραπεύτρια για ΑΜΕΑ, μία γραμματέας και μία (part time) επισκέπτρια υγείας.

Το Ε.Κ.Κ.Α ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το Ε.Κ.Κ.Α Θεσσαλονίκης βρίσκεται στην συμβολή των οδών Εθνικής Αντιστάσεως και Θησέως στην περιοχή του Φοίνικα. Βρίσκεται στην Ανατολική πλευρά της πόλης και όχι στη Δυτική, όπου εστιάζεται η εργασία μου, αλλά συμπεριελήφθη στην εργασία για τον λόγο ότι εξυπηρετεί όλα τα περιστατικά, από όλη τη Θεσσαλονίκη και την Βόρεια Ελλάδα , από Λάρισα και πάνω. Τα τηλέφωνα επικοινωνίας είναι : 2313313926, 928 ,800Η Ηλεκτρονική διεύθυνση : gramateia@ekka.org.gr

Το Ε.Κ.Κ.Α έχει θεσμικές αρμοδιότητες συντονισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης των δράσεων, καταγραφής των δικαιούχων κοινωνικής πρόνοιας, φροντίδας, προστασίας και αλληλεγγύης και εφαρμογών ηλεκτρονικής διασύνδεσης του Δικτύου Κοινωνικής Φροντίδας και Κοινωνικής Προστασίας.

Η Διεύθυνση του ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης έχει τα τμήματα:

Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης

Τμήμα Ξενώνων Ωραιοκάστρου,

Τμήμα Ξενώνα και Κέντρου Κοινωνικής Στήριξης Φοίνικα

Τμήμα Υποδοχής Κέντρου Κοινωνικής Στήριξης Πύλης Αξιού.

Είναι στελεχωμένο με προσωπικό που αποτελείται από 6 κοινωνικούς λειτουργούς, 4 ψυχολόγους, 1 κοινωνιολόγο, μία νηπιοβρεφοκόμο , ένας οδηγό, και ένα ως βοηθητικό προσωπικό. Λειτουργεί ξενώνας του ΕΚΚΑ φιλοξενίας γυναικών και μητέρων με τα παιδιά τους, έως το διάστημα των 3 μηνών.

Λειτουργεί η τηλεφωνική γραμμή SOS κατά της οικογενειακής βίας όπως αυτή του Δικτύου Γυναικών Ευρώπης (πανελλαδικής εμβέλειας) όλες τις ημέρες της εβδομάδας παρέχοντας νομική και ψυχολογική στήριξη από δίκτυο εθελοντών/ εθελοντριών, Νομικών και Ψυχολόγων. Τηλέφωνα: Από σταθερό 8001188881 και από κινητό 2107786800. Επίσης λειτουργεί όλο το 24ωρο η τηλεφωνική γραμμή άμεσης κοινωνικής βοήθειας του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης με αριθμό κλήσης 210197. Τέλος το Κέντρο Κοινωνικής Υποστήριξης Γυναικών διαθέτει γραμμή υποστήριξης των γυναικών που λειτουργεί από Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 10 π.μ. -2μ.μ. με αριθμό κλήσης 2310-272725.

5.2 ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

Στην συγκεκριμένη υποενοότητα παρουσιάζεται η λειτουργία των Υποστηρικτικών Πλαισίων για την Ενδοοικογενειακή Κακοποίηση των Γυναικών ,στην Δυτική Θεσσαλονίκη, Οι υπηρεσίες που παρέχονται , το προφίλ των γυναικών που αναζητούν υποστήριξη σε αυτά, το Δίκτυο των Συνεργαζόμενων Φορέων, και ο Ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού, όπως έχει προκύψει μέσα από την έρευνα που διενεργήθηκε γι αυτόν τον σκοπό.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από τα τέλη Απριλίου μέχρι τα μέσα Ιουνίου του 2015.Επελέγη η μέθοδος της ποιοτικής έρευνας ,με ερευνητικό εργαλείο την ημιδομημένη συνέντευξη .Περιελάμβανε συνολικά 10 συνεντεύξεις όπου συμμετείχαν συνολικά 13 κοινωνικοί επιστήμονες ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί. Επίσης συνέντευξη παραχωρήθηκε και από την Γενική Γραμματέα Ισότητας των Φύλων κυρία Φωτεινή Κούβελα.

Στην έρευνα συμπεριελήφθησαν τα κάτωθι πλαίσια:

- Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Θεσσαλονίκης της Γ.Γ.Ι.Φ
- Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης Θεσσαλονίκης
- Το Κέντρο Ψυχικής Υγείας Δυτικού Τομέα.
- Το Συμβουλευτικό Κέντρο Κορδελιού -Εύοσμου- Ο Ξενώνας του Δήμου Κορδελιού
- Εύοσμου- Τον Συμβουλευτικό Σταθμό του Δήμου Συκεών

-Την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου Παύλου Μελά

-Τον Συμβουλευτικό Σταθμό Αμπελοκήπων- Μενεμένης.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που απασχόλησαν την έρευνα αφορούν:

A. Στην Λειτουργία του πλαισίου

B .Στις παρεχόμενες υπηρεσίες

Γ. Στο προφίλ των κακοποιημένων γυναικών

Δ. Στην ύπαρξη δικτύου συνεργαζόμενων φορέων

E. Στον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού.

Αναπτύσσονται υπο ερωτήματα τα οποία παρουσιάζονται στο ερωτηματολόγιο που παρατίθεται στο παράρτημα.

Τα πλαίσια αυτά έχουν χρόνο ζωής μόλις λίγων δεκαετιών. Συγκεκριμένα στις αρχές της δεκαετίας του '80 ιδρύεται το πρώτο Υποστηρικτικό Πλαίσιο στην περιοχή της Δυτικής Θεσσαλονίκης και έκτοτε ακολούθησε η ίδρυση αρκετών πλαισίων, Συμβουλευτικών Σταθμών στους Δυτικούς Δήμους της πόλης. Το ΚΦΥ Δυτικού Τομέα λειτούργησε το 1982. Η κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου Συκεών το 1986. Το πιο πρόσφατο πλαίσιο είναι αυτό του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών Θεσσαλονίκης Γ.Γ.Ι.Φ (λειτούργησε τον Νοέμβριο του 2013 και οι ξενώνας που λειτουργούν υπό την Αιγίδα του).

Ο σκοπός της ίδρυσης τους ήταν να βοηθήσουν τις οικογένειες στο σύνολο τους ή τα άτομα μεμονωμένα που αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα και χρήζουν κοινωνικής και ψυχολογικής στήριξης. Στον τομέα της ενδοοικογενειακής βίας οι κοινωνικοί λειτουργοί εργάζονται για την παροχή πολλαπλών υπηρεσιών συμβουλευτικής στήριξης, σε γυναίκες, που είναι ή έχουν υπάρξει θύματα βίας ,η παραπομπή τους σε ανάλογες δομές, καθώς και την υλοποίηση δράσεων για την πρόληψη του φαινομένου σε τοπικό επίπεδο.

Οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων που λειτουργούν, ανήκουν στην Διεύθυνση Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής των Δήμων και οι περισσότεροι συνεργάζονται στενά με την Γ.Γ.Ι.Φ.

Ο αριθμός των απασχολούμενων επαγγελματιών στα υποστηρικτικά πλαίσια δεν είναι ο ίδιος, όπως επίσης δεν έχουν όλοι οι φορείς τις ίδιες ειδικότητες. Υπάρχει Συμβουλευτικός Σταθμός, στον οποίο εργάζεται ένας μόνο Κοινωνικός Λειτουργός και υπάρχουν Υποστηρικτικά Πλαίσια όπου εργάζονται περισσότεροι Κοινωνικοί Λειτουργοί αλλά και άλλες ειδικότητες

επιστημόνων όπως Ψυχολόγοι, Κοινωνιολόγοι, Νομικοί Σύμβουλοι, καθώς επίσης υπάλληλοι γενικών καθηκόντων, Νοσηλευτές, Διοικητικοί. Κατά γενική ομολογία ο αριθμός των επαγγελματιών δεν επαρκεί για να αντιμετωπιστεί ο όγκος της δουλειάς.

Όσον αφορά στις παρεχόμενες υπηρεσίες,

Κ.Λ. αναφέρει χαρακτηριστικά: « ...Είμαστε σταθμός πρώτων κοινωνικών υπηρεσιών, είμαστε η υπηρεσία αναφοράς των πολιτών σε ανάγκη». Γίνονται αποδέκτες του αιτήματος της γυναίκας και της ανάγκης που την φέρνει στην Υπηρεσία. Αρχικά, παρέχεται ψυχοκοινωνική στήριξη πάντα με βάση το αίτημα που φέρνει η ενδιαφερόμενη. Ζητούμενο η ενδυνάμωση της γυναίκας η συνειδητοποίηση ότι υπάρχει και άλλη οπτική. Γίνεται προσπάθεια για ενημέρωση και παροχή εξειδικευμένης πληροφόρησης στους πολίτες. Παράλληλα παρέχεται νομική συμβουλευτική και πληροφόρηση για τα δικαιώματα των γυναικών, τους σχετικούς νόμους, τις απαιτούμενες διαδικασίες για την υποβολή μήνυσης, καταγγελίας, κ.ά. Επιπρόσθετα παρέχεται νομική βοήθεια (παροχή νομικών υπηρεσιών – legal aid) σε γυναίκες -θύματα βίας σε συνεργασία με τον Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης). Σημαντική είναι και η ψυχοκοινωνική συμβουλευτική, πρόκειται για εξειδικευμένη στήριξη των γυναικών με την οπτική του φύλου. « Δεν παρεμβαίνουμε δεν καθοδηγούμε».

Ο Κοινωνικός Λειτουργός δουλεύει με τις μεθόδους της Κοινωνικής Εργασίας με Άτομα και Κοινότητες, λιγότερο με Ομάδες και Οικογένειες. Κ.Λ σημειώνει: «Παρέχεται συμβουλευτική στήριξη με την οπτική του φύλου» Επίσης η σχέση συμβούλου – συμβουλευόμενης βασίζεται στην ισοτιμία και όχι στην αναπαραγωγή σχέσεων εξουσίας. Δεν επιτρέπεται η οποιαδήποτε διάκριση κατά των συμβουλευόμενων γυναικών στη βάση της οικονομικής και κοινωνικής τους κατάστασης, της καταγωγής, του μορφωτικού τους επιπέδου, της εθνικής τους ταυτότητας, του σεξουαλικού τους προσανατολισμού κ.λ.π. Τηρείται πάντοτε ο κώδικας δεοντολογίας που αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμβουλευόμενων γυναικών. Επιδιώκεται μέσω της ενδυνάμωσης των γυναικών, ενθαρρύνεται η επανάκτηση της αυτοεκτίμησης τους ώστε να μπορέσουν να αναλάβουν την ευθύνη της επαγγελματικής, προσωπικής και οικογενειακής τους ζωής και να πάρουν οι ίδιες τις καλύτερες αποφάσεις για το μέλλον τους :Κ.Λ «η γυναίκα δεν είναι θύμα, δεν ανήκει στις ευπαθείς ομάδες είναι ικανότατη, απλή καθημερινή γυναίκα, που έχει τη δύναμη να αντέχει τον πόνο και βρήκε τη δύναμη να φύγει από το σπίτι κι να διεκδικήσει μια δική της ζωή».

Σε τρία μόνο πλαίσια εφαρμόζεται η Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια. Κ.Λ αναφέρει: «Εξειδικευόμαστε στην Συστημική Οικογενειακή Θεραπεία, γίνεται θεραπεία σε Ατομικό και Οικογενειακό επίπεδο. Παλαιότερα δουλεύαμε και με την Κοινότητα, αλλά τώρα δεν προλαβαίνουμε ,μόνο η Επισκέπτρια Υγείας και η Λογοθεραπεύτρια κάνουν ενημέρωση στα Σχολεία.

Στα περισσότερα υποστηρικτικά πλαίσια δεν εφαρμόζονται πολλά συγκεκριμένα Προγράμματα

« Κάνουμε χρήση αυτή τη στιγμή ενός Προγράμματος για Επαγγελματική Κατάρτιση γυναικών, ενός Ευρωπαϊκού Προγράμματος που λέγεται Μόνη Γενιά και αφορά γυναίκες άνεργες, μονογονεϊκές οικογένειες(αυτό δεν υλοποιείται από εμάς είμαστε συμπράττων φορέας). Ο ξενώνας επίσης ανήκει σε Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ΕΣΠΑ».

Σε επίπεδο πρόληψης του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας, γίνονται κάποιες ενέργειες όχι σε όλους τους φορείς και όχι πάντα σε ικανοποιητικό βαθμό. Στόχος των δράσεων πρόληψης για την εξάλειψη της έμφυλης βίας κατά των γυναικών και των δράσεων ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου είναι η μηδενική ανοχή της βίας, η έμπρακτη κατοχύρωση του δικαιώματος των γυναικών σε μια ζωή χωρίς βία, η πληροφόρηση για τη σοβαρότητα και τη συχνότητα του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών. Ακόμη η διάδοση της πληροφόρησης για το γεγονός ότι η βία συνιστά αδίκημα και τιμωρείται, όπως επίσης και ότι τα δικαιώματα των θυμάτων προστατεύονται με συγκεκριμένες νομοθετικές διατάξεις.

Πραγματοποιούνται, ημερίδες , ομιλίες στους Δήμους σε συνεργασία με ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς φορείς, Σχολεία, ΜΚΟ, για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού. δράσεις ευαισθητοποίησης κ.α.

Η μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών στα πλαίσια δεν είναι ικανοποιητική. Κατά καιρούς παρακολουθούν ημερίδες, σεμινάρια για κοινωνικούς επιστήμονες , που διοργανώνονται είτε από το Πανεπιστήμιο, είτε από το Π.ΙΝ.ΕΠ.Θ με διάφορες θεματικές ενότητες, ωστόσο δεν είναι αρκετά για πλήρη επιμόρφωση. Οι Δήμοι δεν διευκολύνουν πάντα τους εργαζομένους που θέλουν να επιμορφωθούν και συνήθως είναι επιλογή καθαρά των εργαζομένων να συμμετέχουν σε κάποια επιμορφωτικά προγράμματα.Ερωτώμενη αναφέρει: « Είναι ανύπαρκτη θα έλεγα. Ελάχιστα πράγματα κάνει το ΠΙΝΕΠΘ (αλλά δεν εμπίπτουν ούτε στο πεδίο ούτε στο επίπεδό μας).Ατομικά ότι κάνει ο κάθε ένας» .Κ.Λ. : « Κατά καιρούς παρακολουθούμε ημερίδες ,σεμινάρια για κοινωνικούς επιστήμονες .Επίσης εξειδικευμένα

προγράμματα Π.ΙΝ.ΕΠ.Θ με διάφορες θεματικές ενότητες. Η υπηρεσία δεν μας διευκολύνει πάντα». Μία από τις ερωτώμενες απαντά «Συνέχεια ,πάντα. Οι υπάλληλοι έχουν τη δυνατότητα να μετεκπαιδεύονται μέσω του ΠΙΝΕΠΘ, μέσω της Διεύθυνσης Συντονισμού και Οργάνωσης, και βέβαια με τη δική τους πρωτοβουλία .Αυτή τη στιγμή δύο συνάδελφοι κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές και τους παρέχεται διευκόλυνση από την υπηρεσία.(ολιγόωρη απουσία κατά τη διάρκεια της ημέρας, ή ημέρες αδεία όπου χρειαστεί)».

Παρ' όλα αυτά **η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών** στο σύνολό τους και γενικότερα της δράσης των υποστηρικτικών πλαισίων αν και δεν είναι μετρήσιμη, ωστόσο είναι αδιαμφισβήτητη αν ληφθεί υπόψη ο αριθμός των περιστατικών που αντιμετωπίζει κάθε πλαίσιο. Η Κ.Λ. αναφέρει: «Για μας επιτυχία είναι να αποσαφηνίσουμε το αίτημα. Η πρώτη επαφή είναι τηλεφωνική. Στην συνέχεια προτείνουμε συμβόλαιο 6 ή 12 συνεδριών . Αν στο τέλος των συνεδριών δεν υπάρχει το σύμπτωμα, τότε θεωρούμε ότι υπάρχει επιτυχία. Ναι θεωρώ ότι υπάρχει αποτελεσματικότητα.

Κοινωνικός επιστήμων σε άλλο πλαίσιο απαντά: «Δεν έχουμε το follow up,η στατιστικά στοιχεία για να το μετρήσουμε, μπορούμε να μάθουμε μόνο από τους ανθρώπους με τους οποίους επικοινωνούμε ακόμη και μετά την απομάκρυνσή τους από τις υπηρεσίες μας. Πχ ο κοινωνικός λειτουργός ή ο ψυχολόγος που ήταν τα πρόσωπα αναφοράς μέσα στον ξενώνα, ακόμη και όταν η γυναίκα αποχωρήσει έρχονται σε επαφή μαζί της όσο η ίδια το επιθυμεί».

Η συχνότητα των περιστατικών που καταφθάνουν στα υποστηρικτικά πλαίσια δεν είναι μετρήσιμη, ο αριθμός των περιπτώσεων δεν είναι ο ίδιος σε όλα όπως επίσης δεν είναι ο ίδιος καθ όλη τη διάρκεια του έτους. Σύμφωνα με Κ.Λ « Η συχνότητα δεν είναι δεδομένη .Μπορεί τον ένα μήνα να έρθει 1 περιστατικό και τον άλλο μήνα 15.Πάντως παρατηρείται συχνότερη προσέλευση την περίοδο των γιορτών η των καλοκαιρινών διακοπών γιατί τα παιδιά δεν έχουν σχολείο και η μητέρα σκέφτεται να μην χάσουν τα μαθήματά τους».

Τα περιστατικά καταφθάνουν στους φορείς ως επί το πλείστον με άλλα αρχικά αιτήματα και στην πορεία εμφανίζεται το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας. Αρκετές γυναίκες έρχονται μόνες τους, άλλες με εισαγγελική εντολή. Κάποιες φορές έρχεται η ίδια με φανερά τα αποδεικτικά στοιχεία της σωματικής κυρίως βίας, όπως μώλωπες και ζητάει υποστήριξη και κάποιο μέρος για να διαμείνει, φοβούμενη για τη σωματική της ακεραιότητα εάν επιστρέψει στο σπίτι της. Οι γείτονες πολλές φορές παίζουν το ρόλο του ανθρώπου που θα αναφέρει τα περιστατικά κακοποίησης. Άλλοι φορείς είναι τα Νοσοκομεία , η Εκκλησία τα

Σχολεία ,ή κάποια χρήστης που γνωρίζει από προσωπική εμπειρία τις λειτουργίες της Υπηρεσίας.

Ο χρόνος που παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία διαφέρει σε κάθε περίπτωση. Συνήθως περνάει αρκετός καιρός μπορεί και χρόνια, πολύ σπάνια είναι αμέσως μετά την εκδήλωση του φαινομένου. Κ.Λ «λίγες ώρες μετά την κακοποίηση μέρες μέχρι ...45 χρόνια»

Οι συνηθέστερες μορφές βίας είναι η λεκτική,ψυχολογική,σωματική, ξυλοδαρμοί, βιαιοπραγίες . Δεν είναι ωστόσο λίγες οι περιπτώσεις και της σεξουαλικής κακοποίησης. Τα τελευταία χρόνια, με την οικονομική κρίση αντιμετωπίζονται σημαντικά οικονομικά προβλήματα από ανθρώπους που είχαν καλή οικονομική επιφάνεια, εμπόρους κλπ που έκλεισαν οι επιχειρήσεις τους. Αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής είναι να παρατηρούνται κατά καιρούς ακραία φαινόμενα οικονομικού ελέγχου και βίας των γυναικών από τους συγκεκριμένους συζύγους. :Κ.Λ. «Τώρα τα τελευταία χρόνια, με την κρίση αντιμετωπίζουμε προβλήματα και από ανθρώπους που είχαν καλή οικονομική επιφάνεια εμπόρους κλπ που έκλεισαν τα μαγαζιά τους και σκαρφίζονται διάφορα κόλπα προκειμένου να συντηρηθούν οικονομικά ασκούν οικονομική βία μαζί με ψυχολογική.(όπως για παράδειγμα προσπαθούν να αποδείξουν την σύζυγο ανεπαρκή στον γονεϊκό της ρόλο για να πάρουν την επιμέλεια του παιδιού και να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη από την περιουσία)Αυτά συνήθως έρχονται στην υπηρεσία μέσω Εισαγγελικών εντολών, ώστε να διερευνήσουμε την περίπτωση».

Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων. Οι γυναίκες τις περισσότερες φορές αποδέχονται τον ρόλο της υποδεέστερης παρουσίας στο ζευγάρι προκειμένου να διατηρήσουν τις ισορροπίες έτσι ανέχονται προσβλητικές ενέργειες, και μόνο όταν ξεπεράσουν το όριο αντοχής τους, σκέφτονται ότι μπορεί να αποταθούν για βοήθεια και να ζητήσουν πληροφορίες για νομικά ζητήματα, ξενώνες φιλοξενίας κλπ. Κ .Λ λέει: «Τα στερεότυπα ενισχύονται από την οικογένεια το περιβάλλον, το μορφωτικό επίπεδο είναι πολύ χαμηλό. Οι γονείς εδώ στις φτωχές γειτονιές είναι άνθρωποι όχι υψηλών απαιτήσεων και προσόντων και περνούν τη νοοτροπία αυτή και στα παιδιά τους». Τα ΜΜΕ ενισχύουν αυτή τη νοοτροπία με τα σεξιστικά υπονοούμενα καθώς επίσης και οι διαφημίσεις.

Άλλη ερωτώμενη αναφέρει : «Τα ΜΜΕ λειτουργούν Θετικά μεν, ως προς την ενημέρωση, αλλά από την άλλη «ενισχυτικά» της λέξης κακοποίησης, ως παραδοχή. Φαίνονται πάλι οι κυρίαρχες ιδέες που φτιάχνουν τους ρόλους (πχ. του ισχυρού φύλου, της ιδέας της

σωματικής δύναμης, της γυναίκας που είναι σε κατάσταση αδυναμίας).Επαναλαμβάνονται διαδικασίες κοινωνικών κατασκευών αιώνων του Δυτικού κόσμου.(γιατί σε κάποιες άλλες κοινωνίες πχ ιθαγενών έδιναν το όνομα στο παιδί ανεξάρτητα από το φύλο)».

Στο ίδιο ερώτημα μία Κ Λ τοποθετείται και από την πλευρά του άντρα. « ναι υπάρχουν αλλά και από τις δύο μεριές, πολλές φορές ο άντρας νοιώθει να κάνει προσπάθειες και η γυναίκα του να τον απορρίπτει.»άλλος Κ.Λ λέει: «Μία φορά θυμάμαι ήρθε ένας άντρας και κατήγγειλε ότι τον κακοποιεί σωματικά η σύζυγος».

Η ηλικία των κακοποιημένων γυναικών δεν είναι συγκεκριμένη. Υπάρχει μια ευρεία κλίμακα αλλά τα περισσότερα περιστατικά σημειώνονται από την ηλικία των 30 – 50 χρόνων. Οι περισσότερες ερωτηθείσες επαγγελματίες συμφωνούν στην ηλικία των 40 ετών. Οι Κ Λ. «ίσως γιατί λένε, ότι κάποιες αποκαθίστανται επαγγελματικά, ή γιατί στις μικρότερες ηλικίες τώρα πια αλλάζουν οι νοοτροπίες, είναι πιο ενημερωμένες, μπορούν να κάνουν ευκολότερα ένα βήμα μπροστά τα παιδιά είναι πιο μικρά κλπ».

Το μορφωτικό επίπεδο των κακοποιημένων γυναικών των Δυτικών Συνοικιών είναι συνήθως χαμηλό, χωρίς να αποκλείονται και περιπτώσεις γυναικών με πανεπιστημιακό επίπεδο μόρφωσης.

Οι περισσότερες γυναίκες που καταφθάνουν στα πλαίσια είναι κάτοικοι του συγκεκριμένου δήμου, όπου λειτουργεί ο φορέας.

Από άποψη Εθνικότητας Οι περισσότερες είναι Ελληνίδες αλλά τις δύο τελευταίες δεκαετίες σημειώνονται και περιστατικά γυναικών που έχουν υποστεί βία και είναι από τις δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης ,Αλβανία, Βουλγαρία αλλά και από αραβικές χώρες.

Η οικονομική κατάσταση των γυναικών είναι συνήθως χαμηλή Κυρίως είναι εξαρτώμενες από τους συζύγους. Βέβαια δεν αποκλείονται και περιπτώσεις υψηλών εισοδημάτων. Κοινωνική Λειτουργός παρατηρεί : « Πολύ δύσκολες καταστάσεις πολύ χαμηλά εισοδήματα. Συνήθως άνεργες, με τον άντρα τους να έχει ή να μην έχει δουλειά και αν έχει να αμείβεται πολύ λίγο. Αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης». Ψυχολόγος άλλου πλαισίου σημειώνει: «Οποιαδήποτε. Από πολύ χαμηλά κοινωνικά στρώματα έως υψηλά .Χαρακτηριστικά έχω να σας πω ότι είχαμε κάποτε μία κυρία σύζυγο πολιτευτή. Δεν έμαθα ποτέ ποιού ,γιατί η κυρία ερχόταν με το πατρικό της όνομα. Με πάρα πολύ καλή οικονομική επιφάνεια ,πολύ εύπορη».

Κάποιες από τις γυναίκες θύματα της οικογενειακής βίας, έχουν υποστεί κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία τους. Δεν είναι εύκολο να υπολογισθεί το ποσοστό των γυναικών γιατί δεν αναφέρεται από όλες.. Είναι κάτι που σημειώνεται περιοδικά. Οι περισσότεροι κοινωνικοί επιστήμονες που ρωτήθηκαν συμφωνούν στο γεγονός ότι τις περισσότερες φορές τα περιστατικά κακοποίησης έλαβαν χώρα μπροστά στα παιδιά τους γιατί στις περιπτώσεις αυτές είναι τέτοια η ένταση, που δεν υπολογίζεται η φυσική παρουσία των παιδιών.

Κατά την διάρκεια της κακοποίησης τα παιδιά είναι παρόντα. Είναι εντυπωσιακό ότι σε αυτήν την παραδοχή υπάρχει σχεδόν ομοφωνία των Κοινωνικών Επιστημόνων. . Οι περισσότεροι από όσους ρωτήθηκαν συμφωνούν στο γεγονός ότι τις περισσότερες φορές τα περιστατικά κακοποίησης έλαβαν χώρα μπροστά στα παιδιά τους γιατί στις περιπτώσεις αυτές είναι τέτοια η ένταση, που δεν υπολογίζεται η φυσική παρουσία των παιδιών. Κ.Λ απαντά στο ερώτημα κατηγορηματικά: «Ναι. Όταν φτάσεις στο σημείο να χειροδικήσεις δεν σε νοιάζει ποιος είναι μπροστά. Κι αν δεν το βλέπουν τα παιδιά το ακούν». **Παρατηρείται επίσης έντονα η ενοχοποίηση της γυναίκας** σχετικά με την κακοποίηση. Είναι αρκετά σύνηθες φαινόμενο, οι γυναίκες να αναφέρουν ότι αυτές προκάλεσαν το περιστατικό και τον εκνευρισμό του συζύγου τους καθώς επίσης να αισθάνονται ένοχες και απέναντι στα παιδιά τους που έγιναν μάρτυρες τέτοιων καταστάσεων.

Συχνά η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ ή κάποιων άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών.

Η οικονομική κρίση, όπως προαναφέρθηκε, σαφέστατα αν δεν αποτελεί τη γενεσιουργό αιτία της βίας σίγουρα την επιδεινώνει. Κοινωνική επιστήμων τοποθετείται στο θέμα: «Σίγουρα αν υπάρχει βία την κάνει χειρότερη. Εγώ είχα ένα περιστατικό μεσοαστικής οικογένειας με έντονη την επίδραση της κρίσης στα οικονομικά τους, που η γυναίκα περιγράφει: Πρώτη φορά ένοιωσα τη σωματική βία(συγκρούσεις λεκτικές υπήρχαν πάντα αλλά τα 2 τελευταία χρόνια, ένοιωσα και τη σωματική βία).

Αν υπάρχει το πρόβλημα, η κρίση το επιδεινώνει».

Υπάρχει ένα αρκετά μεγάλο Δίκτυο φορέων που συνεργάζονται με τα Υποστηρικτικά Πλαίσια στην ευρύτερη περιοχή όπως Νοσοκομεία, ΟΑΕΔ, Σχολεία, Εκκλησία, Εισαγγελία ανηλίκων ,ΙΚΑ, Πρόνοια, Μ.Κ.Ο. Η δικτύωση των φορέων είναι αποτελεσματική ίσως όχι στον επιθυμητό βαθμό, σίγουρα είναι σημαντική.

Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού είναι πολύ σημαντικός γιατί είναι το πρώτο σημείο αναφοράς της γυναίκας που χρειάζεται στήριξη. Είναι ο κατεξοχήν αρμόδιος να λαμβάνει αρχικά το ιστορικό του περιστατικού, να παρέχει κοινωνική στήριξη στις γυναίκες αυτές, ενδυνάμωση και να φροντίζει να τις παραπέμπει στους αντίστοιχους φορείς για την καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος τους. Αυτό επιτυγχάνεται με ατομικές συνεδρίες, απ' όπου συλλέγονται πληροφορίες όχι μόνο για το περιστατικό αλλά και για το περιβάλλον του ατόμου. Σύμφωνα με την κρίση του αλλά και της ανάγκες που προκύπτουν, προχωρά σε οικογενειακή θεραπεία, ή εργασία με Ομάδα. Το περιστατικό πρέπει να διερευνηθεί σε βάθος γιατί η κακοποίηση είναι το αποτέλεσμα μιας κατάστασης που πρέπει να ερευνηθεί.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κοινωνικός λειτουργός είναι πολλαπλά. Αρχικά σε ορισμένα πλαίσια παρατηρείται **σημαντική έλλειψη προσωπικού.** Κ.Λ. Λέει χαρακτηριστικά: «Ένας επαγγελματίας με μια πληθώρα προβλημάτων, με επιτελικό ρόλο, αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα. Έχει μεγάλη ευθύνη .Αυτά που προτείνει δεν είναι πάντα ευχάριστα. πχ απομάκρυνση του παιδιού από τους γονιούς (γιατί υπάρχει παθογένεια).Ένα βασικό πρόβλημα είναι ότι ένας επαγγελματίας όσο έμπειρος και να είναι δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στον όγκο της δουλειάς και της ευθύνης».

Ανυπαρξία δομών. Η Κ.Λ. λέει για το θέμα : « είναι η έλλειψη δομών για να παραπέμπουμε τα περιστατικά πχ μετά από τρεις μήνες διαμονής τι; Που να πάνε δεν υπάρχει πρόγραμμα για άστεγους. Εργασιακή επανένταξη .Μόνο σύμβουλοι εργασιακοί υπάρχουν όχι εργασίες. Πρόληψη δεν υπάρχει». Για το ίδιο θέμα άλλη Κ.Λ δηλώνει: : «Ανυπαρξία δομών ,αλλά υπάρχουν και δομές που στη λειτουργία τους δεν σέβονται την αξιοπρέπεια του ατόμου, από την πιο απλή κοινωνική υπηρεσία έως...»... «Οι δομές πρέπει να γίνονται από ανθρώπους που είναι μέσα στα πράγματα, που τρέχουν καθημερινά σαν εργάτες και όχι από τα γραφεία με τις εγκυκλοπαιδικές γνώσεις μόνο. Ο κοινωνικός λειτουργός έχει επαφή με το τι αληθινά συμβαίνει από τα πολύ πρακτικά μέχρι τα πιο θεωρητικά. Τι να την κάνει ο άλλος την ψυχολογική υποστήριξη –βοηθάει ως ένα σημείο ,όταν δεν έχει να φάει και δεν έχει προοπτική δουλειάς».

Εργασιακή αβεβαιότητα λόγω της λήξης κάποιων προγραμμάτων. Κ.Λ. σημειώνουν χαρακτηριστικά: «Και τέλος, ως εργαζόμενες σε πλαίσιο του οποίου η χρηματοδότηση προέρχεται από το ΕΣΠΑ είμαστε αντιμέτωπες με την εργασιακή ανασφάλεια. Δεν γνωρίζουμε με ποιόν τρόπο θα συνεχίσει η λειτουργία των δομών, με ότι αυτό μπορεί να σημαίνει για εμάς ως επαγγελματίες αλλά και ότι μπορεί να αφορά στο αποτέλεσμα της δουλειά

μας. Πως αναλαμβάνουμε μία περίπτωση που χρειάζεται ένα πλάνο με βάθος χρόνου όταν δεν είμαστε βέβαιες ότι θα υπάρξει συνέχεια στην εργασία μας».

Επίσης πολλές φορές η θέση και το έργο του κοινωνικού λειτουργού δυσχεραίνεται από την κακή **συνεργασία με τη Διοίκηση** στην οποία υπάγεται το υποστηρικτικό πλαίσιο. « Με κάθε αλλαγή που επιφέρουν οι δημοτικές εκλογές ,αλλάζει και ο πολιτικός προϊστάμενος. Μέχρι να ενημερωθεί να μπούμε στο κλίμα συνεργασίας, αλλάζει ,φεύγει και έρχεται άλλος. Επιπλέον κάποιοι από αυτούς δεν τηρούν το απόρρητο και τους κανόνες εχεμύθειας που απαιτεί ο χώρος μας».

Κοινωνική επιστήμων σε Υποστηρικτικό πλαίσιο λέει συγκεκριμένα: « Κακή συνεργασία με τη Διοίκηση. Επίσημα λειτουργούμε 16 χρόνια άτυπα 18.Πρέπει σε κάθε αλλαγή της διοίκησης όχι να συγκρουόμαστε αλλά να αρχίζουμε από το 0 Από το νηπιαγωγείο. Να τους μαθαίνουμε τα βασικά. όπως το απόρρητο. Είναι σαν να μην τους έχουμε μαζί μας αλλά αντιμέτωπους». Στην εισήγησή της, στην Ημερίδα η κυρία Στέλλα Κατσαβού στέλεχος του ΕΕΤΑ αναφέρει : « Να ευαισθητοποιηθούν οι εργαζόμενοι στο Δήμο, και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι πέρα από την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας».

Υπάρχουν ακόμη αρκετά **γραφειοκρατικά προβλήματα**. Κ.Λ σε κοινωνική υπηρεσία Δήμου απαντά : « Κυρίως γραφειοκρατικά. Αναγκάζομαστε να ασχοληθούμε με πληθώρα γραφειοκρατικών διαδικασιών που είναι χρονοβόρες και μας αφαιρούν από την ουσιαστική μας δουλειά. Μας αποπροσανατολίζουν και λειτουργούν ανασταλτικά από το κυρίως έργο μας. Αν εξέλειπαν αυτά και ήταν μόνο το κομμάτι της κοινωνικής εργασίας θα ήταν άριστα και για εμάς αλλά και για τους υπόλοιπους φορείς γιατί όλοι πάσχουν από αυτό το θέμα.

Ψυχολόγος, αναφερόμενη στο θέμα της ποινικής διαμεσολάβησης λέει: «Ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι στην ποινική διαμεσολάβηση, μέχρι ο θύτης να ενταχθεί στο πρόγραμμα, μεσολαβεί όπως προείπαμε μεγάλο χρονικό διάστημα χάνεται χρόνος και βέβαια υπάρχει πολύ γραφειοκρατία και χρονοβόρες διαδικασίες».

ΚΛ σε κοινωνική Υπηρεσία Δήμου λέει: «Μεγάλωσε η γραφειοκρατία, αντί να είμαστε πιο ελαστικοί με όλα αυτά που συμβαίνουν γύρω μας γινόμαστε πιο γραφειοκράτες και τους ζητάμε περισσότερα χαρτιά».

Ένα ακόμη βασικό πρόβλημα είναι η **μετεκπαίδευση των κοινωνικών λειτουργών** τόσο σε θέματα του αντικειμένου τους όσο και ως προς την ευαισθητοποίηση της κοινότητας ώστε να μπορεί να βοηθήσει τα μέλη της .Κ.Λ «Η επιμόρφωση ενισχύει τον επαγγελματία την

χρειαζόμαστε». Η κυρία Στέλλα Κατσαβού Ψυχολόγος , στέλεχος της Ε.Ε.Τ.Α αναφέρει στην εισήγησή της από την Ημερίδα σχετικά με το θέμα , όπως σταχυολογήθηκε από τα αιτήματα των στελεχών κοινωνικών υπηρεσιών στην διαδικασία εκπαιδευτικών προγραμμάτων που έλαβαν χώρα τον Οκτώβριο και τα οποία είχαν έναν χαρακτήρα διαχείρισης των συναισθημάτων και του φόρτου που έχουν υποστεί οι εργαζόμενοι στις κοινωνικές υπηρεσίες : « Υπάρχει ανάγκη εξειδικευμένης κλινικής ψυχοκοινωνικής εκπαίδευσης, γιατί αντιμετωπίζετε και συμμετέχετε σε έναν μεγάλο κοινωνικό πόνο».

Προτάσεις για την επίλυση των προβλημάτων και καλύτερη παροχή Υπηρεσιών.

Είναι πολύ σημαντική για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων **η σύσταση μιας διεπιστημονικής ομάδας**, που θα πρότεινε λύσεις και να έπαιρνε συγχρόνως κάποιες αποφάσεις

Από την Εισήγηση και πάλι της Κυρίας Κατσαβού,: «Ανάγκη λειτουργίας σε σταθερή βάση διεπιστημονικής ομάδας εντός της δομής. Δυστυχώς Ενώ στο κεφάλι μου αυτό είναι αυτονόητο ότι θα υπάρχει, αποκαλύφθηκε με οδυνηρό τρόπο ότι δεν είναι, και λέω οδυνηρό γιατί δεν μπορούσαν να κάνουν τη δουλειά τους. Αυξάνονταν ο δικός τους πόνος και δεν μπορούσαν να διαχειριστούν τον κοινωνικό πόνο. Θεωρώ λοιπόν ότι με ξεκάθαρο και θεσμοθετημένο τρόπο, θα πρέπει να λειτουργεί σε εβδομαδιαία βάση, διεπιστημονική Ομάδα. Δηλαδή η ομάδα των εργαζομένων κάθε βδομάδα να έχει συγκεκριμένη συνάντηση και να αναφέρεται στα προβλήματα της καθημερινότητάς τους.

Εποπτεία.Κ. Λ. μιλούν για το θέμα: «Εντός υπηρεσίας βοηθητική είναι η εποπτεία για την αποσυμφόρηση των επαγγελματιών με τα περιστατικά τους. Παλιά κάναμε κάθε Παρασκευή ολομέλεια με προγραμματισμό δράσεων, απολογισμό, βοηθούσε πολύ. Τώρα...»-

Κυρία Κατσαβού «Υπάρχει ανάγκη συστηματικής κλινικής εποπτείας. Εδώ υπάρχει ένα μεγάλο κενό. Τα Συμβουλευτικά Κέντρα της Γ.Γ.Ι.Φ είχανε αυτή την ευχέρεια της εποπτείας αλλά τα Συμβουλευτικά Κέντρα των Δήμων και οι ξενώνες όχι. Αντιλαμβάνομαι την μοναξιά που νιώθετε στην καθημερινότητά σας, ως προς αυτό. Πολλοί Δήμοι το επιλύουν εσωτερικά – όπως πχ ο Δήμος Ευόσμου(μπορούν να απευθυνθούν σε δύο καλούς συναδέλφους να μιλήσουν για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αλλά όχι σε σταθερή βάση)Αλλά δεν έχουν όλοι οι Δήμοι αυτή τη δυνατότητα».

Κ.Λ πλαισίου: «Να υπάρχει μια διεπιστημονική ομάδα για να προτείνει λύσεις και να παίρνει αποφάσεις. Είναι θετικό και βοηθητικό για την αποφόρτισή του.(του Κ.Λ)Η εποπτεία

επίσης θα τον αποφόρτιζε αλλά δεν υπάρχει κάποιος φορέας για να την παρέχει. Εγώ έχω ζητήσει βοήθεια επειδή δεν προλαβαίνω και μου δόθηκε από τον κοινωνικό λειτουργό από το πρόγραμμα « βοήθεια στο σπίτι». Επίσης ζήτησα στενή συνεργασία με το ιατροπαιδαγωγικό (συνεργάζομαι λόγω Εισαγγελίας) με την έννοια της εποπτείας. Το προσωπικό είναι λίγο και τα περιστατικά πολλά .Δεν γίνεται να τα κουβαλάς όλα αυτά στο σπίτι. Σε άλλα πλαίσια υπάρχει εποπτεία σε εμάς όχι. Έχω θέσει το πρόβλημα στην Ομάδα Προστασίας Ανηλίκων να υπάρχει εποπτεία τουλάχιστον στο ευαίσθητο θέμα των παιδιών.(Η Ο.Π.Α έχει συσταθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το ΕΚΑΑ και ζήτησε τη συνεργασία των κοινωνικών λειτουργών των Δήμων, ώστε να αναφέρουν όπου υπάρχει κακοποίηση με Εισαγγελική Εντολή).

Σημαντικό είναι να συνεργάζονται οι κοινωνικές δομές με την Διοίκηση των δήμων
Κάποια άλλη ερωτηθείσα προτείνει: « Από τις Διοικήσεις πρέπει να υπάρχει ένας στόχος, μία θέση. Πχ Στόχος μου είναι να κάνω πρόληψη. Να δουλεύει με την Κοινότητα. Τώρα κάνουμε μόνο παρέμβαση, δεν είμαστε για να λύνουμε τα προβλήματα.

Και βέβαια όταν αναλαμβάνει μία Διοίκηση πρέπει να εκπαιδευτεί σε στοιχειώδη πράγματα. Ποιος είναι ο ρόλος του Αντιδημάρχου Κοινωνικής πολιτικής, να αποσαφηνιστούν κάποια πράγματα».

«...Χρειάζεται περισσότερη δουλειά με την Κοινότητα. Η πρόληψη θέλει δουλειά.(επαφές με φορείς με Κοινότητα) .Τα παιδιά που ήρθαν με πεντάμηνα, κάνουν δουλειά με σχολεία, νηπιαγωγεία, γυμνάσια πήγαν πολύ καλά. Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί τα ξαναζητάνε. Δεν μας λείπει η τεχνική ούτε η εμπειρία».

Οι Κ. Α.: «Έχουμε προτείνει εδώ και καιρό να αξιοποιηθούν 30 διαμερίσματα που έχει στην κυριότητά του ο Δήμος, και να μετατραπούν σε ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους. Να βρεθεί ο νομικός τρόπος να διατεθούν για φιλοξενία..θα είναι στην περιοχή μας και θα έχουμε καλύτερη παρακολούθηση των περιστατικών. Έχουμε προτείνει επίσης να δίνεται οικονομική ενίσχυση για κακοποιημένες γυναίκες που ψάχνουν σπίτι. Τώρα δίνεται μία εφάπαξ παροχή , αλλά δικαιολογείται ως «έκτακτο γεγονός» και όχι ως κονδύλι για κακοποιημένες γυναίκες».

Κ.Α επίσης προτείνει: «Τακτική εποπτεία αλλά και εναλλαγή των πλαισίων εργασίας για ανάπτυξη νέων γνώσεων και δεξιοτήτων».

Στο θέμα της μη συνέχισης της υλοποίησης του Προγράμματος ΕΣΠΑ για κάποια πλαίσια, κοινωνικοί επιστήμονες σε αυτά προτείνουν: «Πρότασή μας είναι να ενταχθεί όλο το

δίκτυο υποστηρικτικών δομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών στον κρατικό προϋπολογισμό ώστε να αποτελούν κεντρική κοινωνική πολιτική. Να μην υπάρχει εξάρτηση από την υλοποίηση ή όχι των ΕΣΠΑ».

5.3 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

Ο Κοινωνικός Λειτουργός, με τη σύμφωνη γνώμη του ενδιαφερομένου και μέσα στα πλαίσια του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και του απορρήτου, συμβάλλει στην αντιμετώπιση των συναισθηματικών, κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων του. Παρέχει ειδικές υπηρεσίες ενημερωτικού και συμβουλευτικού χαρακτήρα προς τον εξυπηρετούμενο και το συγγενικό του περιβάλλον, για την αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξή του. (Γράτσας 2006)

Οι κοινωνικοί λειτουργοί προσφέρουν ψυχοκοινωνική στήριξη, ενημερώνουν τη γυναίκα για τις υπηρεσίες που μπορεί να απευθυνθεί, γιατί ενδεχομένως να δικαιούται κάποιες παροχές, ή λειτουργούν υποστηρικτικά σε συνεργασία με άλλες υπηρεσίες όταν υπάρχουν προβλήματα με τα παιδιά. Πολύ σημαντικό είναι ο κοινωνικός λειτουργός να μπορεί να εγγυηθεί την απόλυτη εμπιστοσύνη κατά τις επαγγελματικές του συναντήσεις με τις γυναίκες που είναι θύματα κακοποίησης. Αρκετές γυναίκες αποφεύγουν να αναφερθούν σε αρκετά προβλήματα τους γιατί δεν αισθάνονται εξοικειωμένες με τον κοινωνικό λειτουργό ή και μεταξύ τους αν πρόκειται για κάποια ομάδα. (Bacchus, Mezay, Bewley, 2002).

Ο κοινωνικός λειτουργός μπορεί να δράσει σε δύο επίπεδα το πρώτο είναι η πρόληψη και το δεύτερο είναι η αντιμετώπιση. Η πρόληψη ενός προβλήματος θεωρείται η αποτροπή γεγονότων που καταλήγουν σε αρνητικά αποτελέσματα. Στοχεύει στην ενημέρωση των ανθρώπων και στη συγκεκριμένη περίπτωση των γυναικών με σκοπό την εξάλειψη των αιτών που προκαλούν την ενδοοικογενειακή βία. (Endwards, 1995).

Μερικές από τις ενέργειες που μπορεί να κάνει ο κοινωνικός λειτουργός είναι οι εκστρατείες ενημέρωσης της κοινής γνώμης σε συνδυασμό με την κάλυψη ενδεχόμενου νομοθετικού κενού για την ενδοοικογενειακή βία. Επίσης μπορεί να εργαστεί αρκετά για την αποτελεσματικότερη συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, φορείς και κάποιες άλλες υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την εδραίωση ενός ισχυρού δικτύου κοινωνικής μέριμνας που θα βοηθήσει τα συγκεκριμένα άτομα. (Perttu, Kazelitz, 2006).

Η κακοποιημένη γυναίκα συνήθως έχει χαμηλή αυτοεκτίμηση, αναλαμβάνει την ευθύνη της συμπεριφοράς του άνδρα της και πολλές φορές έχει την αίσθηση ότι κανείς δεν πρόκειται να την κατανοήσει και να τη βοηθήσει. Μια πρώτη βοήθεια είναι να συντελέσει ο κοινωνικός λειτουργός να πιστέψει η γυναίκα στον εαυτό της και να ξεπεράσει την παθητική στάση έναντι στο πρόβλημα της. Να αρχίσει να έχει μια στάση ζωής πιο δραστήρια και να αποκτήσει αυτοπεποίθηση.

Η πρωταρχική βοήθεια που μπορεί να παράσχει ο κοινωνικός λειτουργός είναι μέσα από ατομικές συνεδρίες, να εστιάσει στο αίτημα της γυναίκας, να συλλέξει πληροφορίες με επισκέψεις στο κοινωνικό της περιβάλλον και να την βοηθήσει να δει το πρόβλημα, απαλλαγμένη από τα στερεότυπα που την καθιστούν «υπεύθυνη». Να ανασυγκροτήσει τις δυνάμεις που την έκαναν να υπομένει τον πόνο και να τις μετατρέψει ως ενεργό δύναμη που θα εκθρέψει την αυτοπεποίθησή της, την δυναμική της για ανασυγκρότηση του «εγώ» της. Οφείλει να βλέπει το περιστατικό σε βάθος γιατί η κακοποίηση είναι το αποτέλεσμα μιας κατάστασης με βαθύτερες ρίζες και από εκεί να έχει την γνώση και την ευελιξία να το παραπέμψει στα αρμόδια πλαίσια.

Ο απόλυτος σεβασμός προς την κακοποιημένη γυναίκα θεωρείται απαραίτητος. Αυτό είναι εύκολο να επιτευχθεί όταν ακούσει προσεκτικά ολοκληρωμένη την ιστορία της εκάστοτε γυναίκας και παράλληλα την ενθαρρύνει να περιγράψει τον κόσμο στον οποίο ζούσε μέχρι εκείνη τη στιγμή. Την ιστορία που άκουσε οφείλει να την πιστέψει αλλά και όσα αντιλαμβάνεται η κάθε γυναίκα σαν την πραγματικότητα της. (Χατζηφωτίου 2005). Σημαντική ευθύνη του κοινωνικού λειτουργού είναι η διευκόλυνση της γυναίκας στην απόκτηση της αυτογνωσίας. Αυτό επιτυγχάνεται με την επιβεβαίωση των ικανοτήτων των γυναικών τονίζοντας κάθε φορά το πόσο σημαντικό είναι το γεγονός ότι κατόρθωσαν να επιβιώσουν μέχρι την συγκεκριμένη στιγμή. Επίσης είναι πολύ σημαντικό, να καταστήσει σαφές στην κακοποιημένη γυναίκα ότι για την αρνητική και υποτιμητική εικόνα που έχει για τον εαυτό της οφείλεται ο σύζυγός της και όχι εκείνη. Αυτό θα συντελέσει τα μέγιστα στο να αναλάβει τα ηνία της ζωής της η κάθε γυναίκα που έχει υποστεί την ενδοοικογενειακή βία.

Μία δεύτερη αρχή, που είναι απόρροια της πρώτης, είναι ότι οι κοινωνικοί λειτουργοί πρέπει να στηρίζουν την οποιαδήποτε παρέμβαση τους, στην αυτοδιάθεση της κάθε γυναίκας. Θα πρέπει δηλαδή να δείξει απόλυτη εμπιστοσύνη στα λεγόμενα της και να κατορθώσει να την κάνει να νοιώσει ότι δεν είναι μόνη της, ιδιαίτερα όταν είναι μέλος μιας ομάδας κακοποιημένων

γυναικών. Επίσης οι κοινωνικοί λειτουργοί θα πρέπει να αποφεύγουν τη χρήση των όρων «κακοποιημένη γυναίκα», «ομάδα κακοποιημένων γυναικών» γιατί με αυτό τον τρόπο είναι σαν να αποδέχονται ότι οι συγκεκριμένες γυναίκες δεν είναι ολοκληρωμένες οντότητες αλλά απλά θύματα. (Χατζηφωτίου 2005).

Πολλές φορές το θύμα αλλά και ο θύτης επιθυμούν τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης μέσα στην οικογένειά τους και τη στήριξη της οικογένειάς τους για το κοινό καλό όλων των μελών της .Η οικογενειακή θεραπεία με τις τεχνικές της , εμπλέκει τα μέλη της οικογένειας προς εξεύρεση κοινών λύσεων, ενισχύοντας τα θετικά ,κατανοώντας και απαλείφοντας τα αρνητικά στοιχεία μέσα από σωστή διαχείριση των κρίσεων που προκύπτουν.

Η εργασία με την Κοινότητα επιβάλλεται να γίνει μέσα από το αντικείμενο της εργασίας του κοινωνικού λειτουργού τόσο σε επίπεδο πρόληψης όσο και σε επίπεδο καθημερινής επαφής. Η ευαισθητοποίηση, της τοπικής κοινότητας με τους φορείς της όπως το Σχολείο, η Αστυνομία, η Εκκλησία κλπ είναι απαραίτητη. Μπορεί να εργαστεί αρκετά για την αποτελεσματικότερη συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, φορείς και κάποιες άλλες υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την εδραίωση ενός ισχυρού δικτύου κοινωνικής μέριμνας που θα βοηθήσει τα συγκεκριμένα άτομα (Perttu, Kazelitz, 2006).

Η τελευταία και πιο σημαντική αρχή είναι η ενεργοποίηση της άτυπης φροντίδας στην κοινότητα των κακοποιημένων γυναικών. Η μικρή αυτή κοινότητα πρέπει να αντιμετωπίζεται από τους κοινωνικούς λειτουργούς ως ένα μέσο για να βοηθηθούν άμεσα οι γυναίκες, αφού μπορεί να μετατραπεί σε κέντρο όχι μόνο υποστήριξης τους αλλά και ψυχαγωγίας τους. (Χατζηφωτίου 2005).

Με βάση το θεωρητικό πλαίσιο που προηγήθηκε ,μέσα από την έρευνα προκύπτει ότι οι επαγγελματίες Κοινωνικοί Λειτουργοί που ερωτήθηκαν, ανταποκρίνονται στον ρόλο τους .

Ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού είναι καταλυτικός. Είναι ο άμεσα εμπλεκόμενος και το σημείο αναφοράς του εξυπηρετούμενου σε μία κοινωνική υπηρεσία. Παρέχει ψυχοκοινωνική υποστήριξη, συμβουλευτική με Άτομα και Οικογένεια, λιγότερο με Ομάδες και Κοινότητα, σε επίπεδο Πρόληψης. Ενδυνάμωση της Προσωπικότητας και της λειτουργικότητας του Ατόμου. Αναζητά τρόπους για την επίλυση των αιτημάτων και υποδεικνύει εναλλακτικές λύσεις ώστε να κινητοποιήσει το άτομο και να επιλέξει το ίδιο, τις λύσεις που το εξυπηρετούν.

Κοινωνική Λειτουργός Κοινωνικής Υπηρεσίας Δήμου λέει: « Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού είναι πολύ σημαντικός ,είναι το πρόσωπο αναφοράς που μπορεί να αποταθεί ο

κάτοικος του δήμου μας. Η σχέση χτίζεται καθημερινά , μπορεί να πάει να πει τα προβλήματά του, νοιώθει ασφάλεια, γιατί είναι εχέμυθος και ξέρει ότι θα λάβει την κατάλληλη πληροφορία. Ο ρόλος μας είναι καταλυτικός. Παρέχουμε υποστήριξη, ενδυνάμωση, κοινωνική στήριξη. Ακόμη και συνταξιούχοι μου λένε: «είσαι η μητέρα μας». Αυτή είναι η αμοιβή μας».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κακοποίηση θεωρείται κάθε είδους συμπεριφορά, που μπορεί να προκαλέσει σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική βλάβη. (Domestic Violence Against Women – Institute Partner Violence) Η κακοποίηση που λαμβάνει χώρα στο οικογενειακό περιβάλλον είναι αποτέλεσμα της κοινωνικής ανισότητας ανάμεσα σε άντρες και γυναίκες και των ήδη στερεότυπων αντιλήψεων που επικρατούν στην κοινωνία και που επηρεάζουν τις σχέσεις αντρών και γυναικών. Είναι ένα φαινόμενο το οποίο ενώ συμβαίνει συχνά ωστόσο κοινοποιείται πολύ σπάνια. (HoffL.A., (1990) Battred WomenasSurvivors).

Το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής κακοποίησης της γυναίκας παρατηρείται από την αρχαιότητα και λαμβάνει διάφορες μορφές.

Η κακοποίηση δεν έχει μια συγκεκριμένη μορφή α)σωματική β) σεξουαλική γ)ψυχολογική, συναισθηματική δ) οικονομική αποστέρηση, ε)λεκτική. στ) κοινωνική.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς του θύτη σχετίζονται με το τρίπτυχο της άρνησης της χρήσης βίαιης συμπεριφοράς, εξάρτηση από τη σύζυγο και ζηλοτυπία και ολοκληρώνεται με χαμηλή αυτοεκτίμηση. Η χαμηλή αυτοεκτίμηση, που είναι βασικό χαρακτηριστικό του θύτη σχεδόν πάντοτε γίνεται προσπάθεια από τον θύτη να την αποκρύψει από τον κοινωνικό περίγυρο.

Οι γυναίκες θύματα αισθάνονται πολλές φορές ενοχή για τη συμπεριφορά του άνδρα τους. Είναι πεπεισμένες ότι ο σύντροφός της θ' άλλαζε συμπεριφορά αν μπορούσε να αλλάξει τη δική της. Στην αντίθετη περίπτωση, θεωρεί τον εαυτό της υπεύθυνο και υπόλογο για την κατάσταση αυτή για τη δημιουργία του ενός ήρεμου και κανονικού περιβάλλοντος για κάθε μέλος της οικογένειας. Οι γυναίκες - θύματα κακοποίησης υποφέρουν από μόνιμο στρες, ψυχοσωματικά προβλήματα και κατάθλιψη.

Τα στερεότυπα που αφορούν τα δύο φύλα επηρεάζουν τον τρόπο συμπεριφοράς των ανθρώπων. Τους καθοδηγεί να επιθυμούν να φθάσουν στο επίπεδο του πραγματικού αρσενικού και του θηλυκού αντίστοιχα. Κάθε φορά που θα γίνεται μια προσπάθεια να κατανοηθούν οι συμπεριφορές κακοποίησης, πρέπει να εξετάζεται το κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο λαμβάνουν χώρα οι συμπεριφορές αυτές καθώς και το περιεχόμενο όλων των κοινωνικών στερεοτύπων που αφορούν τα δύο φύλα.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι οι γυναίκες-θύματα, αλλά και οι άντρες-θύτες είναι πιθανόν να υπήρξαν θύματα παιδικής κακοποίησης ή μάρτυρες κακοποίησης της μητέρας τους από τον πατέρα κατά την παιδική τους ηλικία. Αυτό το γεγονός καθιστά τις γυναίκες πιο ανεκτικές απέναντι στη βία. Υπάρχει επίσης η τάση να μειώνουν τον εαυτό τους και εξιδανικεύουν εκείνους με τους οποίους συνδέονται.

Η οικονομική εξάρτηση της γυναίκας από τον σύζυγο ,είναι επίσης ένας παράγοντας που ενισχύει την «αδυναμία» της γυναίκας να σταθεί ισότιμα μέσα στην σχέση και κατ'επέκταση στην κοινωνία.

Ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι ο εντοπισμός του προβλήματος της ενδοοικογενειακής βίας της γυναίκας στη Δυτική Θεσσαλονίκη, τα Υποστηρικτικά πλαίσια και η λειτουργία τους, το προφίλ των κακοποιημένων γυναικών και ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού. Επελέγη η μέθοδος της ποιοτικής έρευνας με την ημιδομημένη συνέντευξη..

Τα πορίσματα της έρευνας που διενεργήθηκε στα 8 Υποστηρικτικά πλαίσια σε σύνολο 10 συνεντεύξεων και 13 ερωτηθέντων Κοινωνικών Επιστημόνων, απέδειξαν ότι:

Στην Δυτική Θεσσαλονίκη τις τρεις τελευταίες δεκαετίες λειτουργούν οι κοινωνικές δομές και πολύ πρόσφατα προσανατολίζονται στο θέμα της ενδοοικογενειακής βίας.

Υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις τόσο δομών όσο και υπάρχοντος στελεχιακού δυναμικού. Οι υπάρχουσες δομές, ανήκουν στην Πλειοψηφία τους στις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων, Το ΕΚΚΑ στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης, το ΚΨΥ Δυτικού τομέα στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης ενώ το ΣΚΘ και οι ξενώνες, δημιουργήθηκαν και λειτουργούν κάτω από την ομπρέλα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.) του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης . Παρέχονται υπηρεσίες Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης ,Νομικής , Εργασιακής Υποστήριξης, Ενδυνάμωσης, Συμβουλευτικής και λιγότερο Πρόληψης ή Κοινωνικής Εργασίας με Κοινότητα και Ομάδες .Σε τρία από τα πλαίσια εφαρμόζεται η Οικογενειακή θεραπεία..Εφαρμόζονται Προγράμματα για την αντιμετώπιση του φαινομένου αλλά όχι σε ικανοποιητικό βαθμό .

Όσον αφορά στην επιμορφωτική, μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών ,στην πλειοψηφία εμφανίζεται να μην είναι επαρκής .Σε κάποια από τα πλαίσια ενθαρρύνεται η επιμόρφωση των επαγγελματιών, παρέχονται διευκολύνσεις από την Υπηρεσία ενώ σε κάποια άλλα όχι. Στις περισσότερες περιπτώσεις η επιμόρφωση εναπόκειται στην βούληση του κάθε επαγγελματία προσωπικά και παρέχεται μέσα από ιδιωτικούς φορείς, ΜΚΟ η το Πανεπιστήμιο.

Η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών αν και δεν είναι μετρήσιμη ,με στατιστικά στοιχεία , θεωρείται από τις ερωτηθείσες και τους ερωτηθέντες ικανοποιητική, έχοντας ως μέτρο τα αιτήματα των εξυπηρετούμενων και την επιτυχή έκβασή τους. Ως ένα άλλο μέτρο λειτουργεί το feedback των εξυπηρετούμενων ,η ευγνωμοσύνη τους και η επαναπροσέλευσή τους στις υπηρεσίες.

Το Προφίλ των κακοποιημένων γυναικών σκιαγραφείται-όσον αφορά στα **δημογραφικά στοιχεία**, όχι τόσο διαφοροποιημένο από οποιασδήποτε άλλης εξυπηρετούμενης γυναίκας. Συνήθως είναι έγγαμες, με μορφωτικό επίπεδο που ποικίλλει από πολύ χαμηλό έως υψηλό(κυρίως όμως στην Δυτική Θεσσαλονίκη παρατηρείται μέτριο προς χαμηλό).Η εθνικότητα είναι κυρίως Ελληνική αλλά και άλλων χωρών κυρίως Βαλκανικών. Είναι κάτοικοι της περιοχής όπου υπάρχουν τα πλαίσια με εξαίρεση το ΕΚΚΑ το οποίο απευθύνεται σε όλη την Βόρεια Ελλάδα από τη Λάρισα και πάνω. Ηλικιακά καταγράφονται όλες οι ηλικίες με έμφαση στην ηλικία των 40 ετών.

Η Οικονομική κατάσταση ποικίλλει από πολύ χαμηλή έως καλή,-χωρίς να αποκλείεται και η πολύ καλή στην πλειοψηφία της όπως περιγράφεται από τους επαγγελματίες είναι εξαρτώμενη οικονομικά από τον σύζυγο.

Συνήθως καταφθάνουν στην υπηρεσία για άλλο αίτημα και στη συνέχεια διαφαίνεται το πρόβλημα της κακοποίησης ,προσέρχονται είτε οι ίδιες είτε ως παραπομπή από άλλους φορείς, είτε με Εισαγγελική εντολή, είτε από συγγενικά πρόσωπα, λιγότερο από γείτονες. **Οι συνηθέστερες μορφές κακοποίησης** είναι ψυχολογική ,συναισθηματική βία λεκτική, σωματική ,οικονομική, υπάρχει όμως και σεξουαλική κακοποίηση που είναι λιγότερο ομολογημένη.

Λειτουργούν τα στερεότυπα των ρόλων του «ισχυρού» άντρα και της «αδύναμης» γυναίκας που υποτάσσεται στην θέλησή του για να επέλθει μία ισορροπία στην οικογένεια..Τα στερεότυπα ενισχύονται από την οικογένεια, το περιβάλλον και τα ΜΜΕ.

Η γυναίκα συνήθως ενοχοποιείται κατά την κακοποίηση πιστεύοντας ότι κάπου φταίει αυτή ,αν και δεν είναι ξεκάθαρα διαπιστωμένο διαφαίνεται στην πατρική της οικογένεια κακοποιητικό περιβάλλον τόσο για τον θύτη όσο και για το θύμα.

Η γνώμη των περισσότερων επαγγελματιών είναι **ότι τα παιδιά βρίσκονται μπροστά** κατά τη διάρκεια του συμβάντος της κακοποίησης. **Το αλκοόλ είναι ένας παράγοντας** που επηρεάζει το φαινόμενο όχι πάντα.

Η κρίση , η ανεργία μπορεί να μην δημιουργεί το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας , αλλά όπου υπάρχει το επιδεινώνει.

Όσον αφορά στην Ύπαρξη Δικτύου Συνεργαζόμενων Φορέων, εμφανίζεται ότι υπάρχει. Πρόκειται για Υπηρεσίες και Οργανισμούς όπως Η Αστυνομία, η Εισαγγελία, Δικαστήρια, Εκκλησία, Τα Νοσοκομεία ,τα Σχολεία, ΟΑΕΔ, ΜΚΟ, Σύλλογοι, και λειτουργεί παρόλα τα προβλήματα (οικονομικά ,γραφειοκρατικά, έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού κ. λ .π.) θετικά.

Ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού είναι καταλυτικός. Είναι ο άμεσα εμπλεκόμενος και το σημείο αναφοράς του εξυπηρετούμενου σε μία κοινωνική υπηρεσία .Παρέχει ψυχοκοινωνική υποστήριξη, συμβουλευτική με Άτομα και Οικογένεια, λιγότερο με Ομάδες και Κοινότητα, σε επίπεδο Πρόληψης. Ενδυνάμωση της Προσωπικότητας και της λειτουργικότητας του Ατόμου. Αναζητά τρόπους για την επίλυση των αιτημάτων και υποδεικνύει εναλλακτικές λύσεις ώστε να κινητοποιήσει το άτομο και να επιλέξει το ίδιο, τις λύσεις που το εξυπηρετούν.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Κοινωνικός Λειτουργός είναι πολλά. Η φύση της δουλείας του αντανακλά τον μεγάλο πόνο ,τον θυμό, την απογοήτευση και πολλές φορές τα αδιέξοδα των ανθρώπων. Η έλλειψη δομών, Προγραμμάτων, προσωπικού, η μεγάλη γραφειοκρατία, η ανύπαρκτη στήριξη πολλές φορές από την διοικητική ηγεσία, την εναλλαγή των δημοτικών αρχών, η συσσώρευση του κοινωνικού και προσωπικού πόνου τον καθιστούν πολλές φορές ανίκανο να ανταπεξέλθει πλήρως στα καθήκοντά του.

Η Ύπαρξη διεπιστημονικής Ομάδας που χειρίζεται τα προβλήματα της καθημερινότητας αλλά και της λειτουργικότητας των δομών, κρίνεται απαραίτητη, όπως απαραίτητη κρίνεται **και η συστηματική κλινική εποπτεία**. για την διαχείριση των συναισθημάτων αλλά και των δυσκολιών που προκύπτουν .**Η επιμόρφωση** , η συνεχής ενημέρωση, ενισχύει την επαγγελματική του επάρκεια και θέτει άλλους ορίζοντες για τον προγραμματισμό και την καλύτερη οργάνωση των δράσεών του.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με την ολοκλήρωση της θεωρητικής προσέγγισης του φαινομένου της ενδοοικογενειακής κακοποίησης της γυναίκας και της έρευνας που διεξήχθη στην περιοχή της Δυτικής Θεσσαλονίκης και τα Υποστηρικτικά Πλαίσια, διαπιστώθηκε ότι το πρόβλημα της γυναικείας κακοποίησης δεν υποχωρεί, αντιθέτως αυξάνεται. Οι γυναίκες συνειδητά η ασυνείδητα είναι δέσμιες στερεοτύπων και παγιωμένων συνθηκών και εμπειριών που ενδεχομένως προέρχονται από το οικογενειακό τους περιβάλλον η και μία χρόνια συνεχιζόμενη διαδικασία αναπαραγωγής των ίδιων μοτίβων. Οι Κοινωνικοί επιστήμονες και επαγγελματίες, γενικότερα αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα. Εστιάζονται στην ανυπαρξία Δομών ,ελλιπή στελέχωση τους και μη υποστηρικτική πρακτική από μέρους των εκάστοτε διοικήσεων. Η γραφειοκρατία εμποδίζει την ουσιαστική παρέμβασή τους για προληπτικές δράσεις, και Εργασία με Άτομα, Ομάδες Οικογένειες, Κοινότητα.

- Πρωταρχικής σημασίας ανάγκη, είναι **η προσωπική εξέλιξη του κάθε επαγγελματία τόσο σε επίπεδο αυτογνωσίας όσο και ενδυνάμωσης** .Αυτό τον αποφορτίζει από τον προσωπικό του πόνο, και μπορεί να μοιραστεί ευκολότερα τον κοινωνικό πόνο που του εναποτίθεται στο εργασιακό του περιβάλλον..**Η κλινική εποπτεία είναι απαραίτητη** και πρέπει να αναζητηθεί με κάθε τρόπο. Εν ανάγκη άτυπα, με τη βοήθεια συνεργατών η ειδικών από ΜΚΟ κλπ..

-Στο ίδιο επίπεδο κρίνεται **αναγκαία η επιμόρφωσή του και η ενημέρωση πάνω σε θέματα που αφορούν στο αντικείμενό του**. Η επιμόρφωση ανανεώνει το ενδιαφέρον για τον στόχο του, ενημερώνεται πάνω στις εξελίξεις του αντικειμένου του σε παγκόσμιο επίπεδο, χαράζει νέους ορίζοντες δίνει νέες προοπτικές και ενδυναμώνει την πίστη για την εξεύρεση λύσεων ,τεχνικών και ανάπτυξη δεξιοτήτων. Προσαρμόζει τη θεωρία με μεγαλύτερη πίστη , στην πράξη, με ενδεχομένως θετικά αποτελέσματα.

-Πολλές φορές και ο ίδιος ο επαγγελματίας είναι δέσμιος στερεοτύπων, χρειάζεται λοιπόν **μία προσπάθεια, να αναζητούνται υγιή πρότυπα, προβολή προσωπικοτήτων και καλών πρακτικών**.

- Στο πρόβλημα της λήξης των Προγραμμάτων των ξενώνων, που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ θα μπορούσε να εξεταστεί **το ενδεχόμενο της εθελοντικής προσφοράς στέγης**, αφού εξασφαλιστούν οι απαραίτητες εγγυήσεις.

-Αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου και δημιουργία ξενώνων φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους.

- Κύριο μέλημα όμως παραμένει να περάσουν συγκεκριμένες δομές, με Νομοθέτημα στην Πολιτεία και να μην κινδυνεύουν ανά πάσα στιγμή από την ακύρωση των Προγραμμάτων.

-Κύριο μέλημα επίσης είναι σε οργανωμένη βάση να γίνουν **συγκεκριμένες προτάσεις για την πάταξη της γραφειοκρατίας** , που αποπροσανατολίζει και δυσχεραίνει το έργο του Κ.Λ

-Εναισθητοποίηση πρώτα των συνεργατών του Δήμου, παράλληλα με Κοινότητα, αξιοποίηση των ΜΜΕ των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης για δράση και συμμετοχή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Andrews, B. & Brewin, C. «Attributions of blame for marital violence: A study of Antecedents and Consequences. *Journal of marriage and family*. Vol 52, 755-767
- Αβραμίδης, Η. & Καλυβά, Ε. (2006). Μέθοδοι Έρευνας στην ειδική Αγωγή: Θεωρία και εφαρμογές. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Αθανασοπούλου, Μ. & Καμπά, Ε. (2009). Η ανίχνευση της συντροφικής βίας από τους επαγγελματίες υγείας στα μαιευτικά και γυναικολογικά τμήματα.
- Αλεξίου, Σ. (2007). Μέθοδοι έρευνας.
- Αναστασίου, Δ. (2003). Βία και επιθετικότητα στην οικογένεια.
- Αναστασίου, Σ. (1998). Τα δύο φύλα.
- Αρτινοπούλου, Β. & Φαρσεδάκης, Ι. (2006). Ενδοοικογενειακή κακοποίηση γυναικών. Πρώτη Πανελλαδική επιδημιολογική έρευνα για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών με πρωτοβουλία του ΚΕΘΙ.
- Barnett, O. , Martinez, T. & Keyson, M. The relationship between violence, social support and self-blame in battered women. *Journal of interpersonal violence*. Vol 11, 221-233.
- Γάτσας, Β. (2006). Βία Ψυχολογία της γυναίκας κατά των γυναικών. Αθήνα: Καλοκάθη.
- Cahn, D & Loyd, S. A. (1996). *Family Violence from a Communication Perspective*. London: Dudley D.
- Carden, A.D. (1994). *Wife abuse and the wife*. London: Michael Hersen.
- Γιαντσή-Μελετιάδη, Ν. (2001). Μορφές γυναικείας δράσης περιθωριακού χαρακτήρα στη δυτική Ευρώπη κατά τον ύστερο Μεσαίωνα. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.
- Γκιουργκίνη, Α. & Λιόλη, Α. (2004). Οι απόψεις των κοινωνικών λειτουργών για την αντιμετώπιση του φαινομένου της κακοποίησης της γυναίκας, από τις κοινωνικές υπηρεσίες.
- Dubisch, J. (1986). *Gender and power in rular Greece*. London: Princeton University Press
- Dobash, R.E. (1998). *Rethinking violence against women*. London:R. Emerson.
- Firkel, E. (1995). Προβλήματα της γυναίκας, Ινστιτούτο Ιατρικής Ψυχολογίας και Ψυγικής Υγιεινής
- Ζαφειρίου, Γ. (2000). Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας.

- Harnack, R. (2003). Family Violence. Ανακτήθηκε στις 13-6-2015, <http://ntv.org.au/conference/wp-content/uploads/130501-hunt-paper-men-family-violence-and-parenting-doc.pdf>
- Hendrics & Matthews. (1982). The Battered Women: Is she ready for help. The journal of Contemporary Social Work. Vol 63, 131-137.
- Hoff, L.A. (1990). Battred Women as Survivors. London: Routledge.
- Howarrd, J.A., & Hollander, J. (1997). Gentered situations, gendered selves, ανακτήθηκε στις 11-6-2015, <https://www.google.gr/#q=Howarrd+J.A.,+-+Hollander+J.,+1997,+Gentered+situations,+gendered+selves.&nfpr=1>
- Hurigoyen, M. (2000). Ηθική παρενόχληση, η κρυμμένη βία στην καθημερινή ζωή, Αθήνα: Παττάκη.
- Θεοδώρου, Β. (2001). Η Βία κατά των γυναικών στην οικογένεια, Αθήνα : Βιβλιοθήκη Ινστιτούτου Έρευνας θεραπείας Συμπεριφοράς.
- Jacobson, N.S. & Gottman, L.M. (1998). When man batter women: New insights into ending abusive relationship. New York: Simon & Schuster.
- Jasinski J. L. & Wiliiamw, L M. (2010). Partner Violence. Vol 5, 47-64.
- Ιγγλέση, Χ. (1997). Πρόσωπα γυναικών, προσωπεία της συνείδησης: Συγκρότηση της γυναικειάς ταυτότητας στην Ελληνική κοινωνία.
- Ιωάννιδης, Σ. (1999). Επιθετικές συμπεριφορές.
- Ιωσηφίδης, Θ. & Σπυριδάκης Μ. (2006). Ποιοτική κοινωνική έρευνα. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων.
- Κακλαμανάκη, Ρ. (1989). Η θέση της γυναίκας στην κοινωνία, στην πολιτεία ,στην οικογένεια, Αθήνα: Κέδρος.
- Καλίδου, Μ. (2003). Βία κατά των γυναικών, Αθήνα: Νικολόπουλος.
- Καρζή, Θ. (1999), Η γυναίκα στους μακρινούς πολιτισμούς, Αθήνα: Φιλιππότη.
- Καρζή, Θ. (1993) , Η γυναίκα στον 20^ο αιώνα: Βιομηχανική επανάσταση, μάχη της ψήφου, γυναίκες στον πόλεμο, κοινωνική επανάσταση, Αθήνα: Φιλιππότη.
- Καρζή, Θ. (1990), Η γυναίκα της νέας εποχής: Αναγέννηση, Τουρκοκρατία Γαλλικά επανάσταση, Ελληνική επανάσταση, Αθήνα: Φιλιππότη.

- Λογοθέτης, Σ. (1998). Η ταυτότητα και ο ρόλος της γυναίκας: Ρόλοι γυναικών και ολοκλήρωση της προσωπικότητας.
- Μαμάγκης, Δ. (2008), Γυναίκα και πολιτική δράση στο Βυζάντιο. Λευκωσία: Κυπριακό Ινστιτούτο Σχέσεων Εκκλησίας & Πολιτείας.
- Mosse, C. (2004). Η γυναίκα στην αρχαία Ελλάδα. Αθήνα: Σαβάλλας.
- Meth, R. L. & Pasick, R.S. (2000). Άνδρες σε θεραπεία. Αθήνα: Γνώση.
- Μουζακίτης, Χ. (1989). Συζυγική βία: Αιτιολογία, Επιπτώσεις και παρεμβάσεις.
- Ντούλιγκ, Κ. (1983). Το σύνδρομο της Σταχτοπούτας: ο φόβος της γυναίκας μπροστά στην ανεξαρτησία, Αθήνα: Γλάρος.
- Pagelow, D.M. (1984). Family Violence. New York: Praeger.
- Painter, S. & Dutton, D. Partners of emotional bonding in battered women's traumatic bonding. London: Springer Publishing Company.
- Παπαμιχαήλ, Σ. (2005). Κοινωνικές αναπαραστάσεις της κακοποίησης των γυναικών από τους συζύγους – συντρόφους τους.
- Robertson, R. (1992). Confessions of an abusive husband. Lake Oswego. Ανακτήθηκε στις 12-6-2015 από http://www.vawnet.org/applied-research-papers/print-document.php?doc_id=2187
- Σκλάβου, Κ. Ενδοοικογενειακή Βία και κοινωνική ένταξη αλλοδαπών γυναικών, Αθήνα: Σάκκουλα.
- Smith, P. (2009). Domestic Violence. Ανακτήθηκε στις 12-6-2015 από http://www.vawnet.org/applied-research-papers/print-document.php?doc_id=2187
- Stark, E. (2001). Health interventions with battered women. New York: Station.
- Straus, M.A. & Gelles, R. J. (1990), Physical violence in American families, Journal of Marriage and the Family. Journal of Marriage and the Family. Vol 11, 233-236
- Τσαλίκου, Φ. (1989). Μυθολογίες Βίας και καταστολής, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Χατζηφωτίου, Σ. (2005). Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών και παιδιών, Αθήνα: Τζιόλας.
- Ψαρρού, Μ. & Ζαφειρόπουλος, Κ. (2004), Επιστημονική έρευνα, Θεωρία και εφαρμογές στις κοινωνικές επιστήμες, Αθήνα: Τυπωθήτω Δαρδάνος.
- Walker, E.L. (1989) Η κακοποιημένη γυναίκα. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Wellington, J. (2000). Educational Research. Contemporary Issues and Practical Approaches. London: Bloomsbury Academic.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

-Α. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Ορισμοί

Για τον παρόντα νόμο θεωρείται :

1. Ενδοοικογενειακή βία, η τέλεση αξιόποινης πράξης, σε βάρος μέλους της οικογένειας, σύμφωνα με τα άρθρα 6,7,8 και 9 του παρόντος και τα άρθρα 299 και 311 του Ποινικού Κώδικα .
- 2.α. οικογένεια ή κοινότητα που αποτελείται από συζύγους ή γονείς και συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας και τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους.
β. στην οικογένεια περιλαμβάνονται, εφόσον συνοικούν, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τετάρτου βαθμού και πρόσωπα των οποίων επίτροπος, δικαστικός παραστάτης ή ανάδοχος γονέας έχει ορισθεί μέλος της οικογένειας, καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που συνοικεί στην οικογένεια.
γ. οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στην μόνιμη σύντροφο του άνδρα ή στον μόνιμο σύντροφο της γυναίκας και στα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, εφόσον τα πρόσωπα αυτά συνοικούν, ως και στους τέως συζύγους.
3. θύμα ενδοοικογενειακής βίας κάθε πρόσωπο της προηγούμενης παραγράφου σε βάρος του οποίου τελείται αξιόποινη πράξη κατά τα άρθρα 6,7,8 και 9 του παρόντος. Θύμα είναι και το μέλος, στην οικογένεια του οποίου τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, κατά τα άρθρα 299 και 311 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και ο ανήλικος κατά την παράγραφο 2, ενώπιον του οποίου τελείται μία από τις αξιόποινες πράξεις της παρούσας .

ΑΡΘΡΟ 2

Απαγόρευση χρήσης βίας

Η άσκηση βίας κάθε μορφής μεταξύ των μελών της οικογένειας απαγορεύεται .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 3

Η ενδοοικογενειακή βία ως τεκμήριο κλονισμού του γάμου

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1439 του Αστικού Κώδικα αντικαθίστανται ως εξής : « Εφόσον ο εναγόμενος δεν αποδεικνύει το αντίθετο, ο κλονισμός τεκμαίρεται σε περίπτωση διγαμίας ή μοιχείας αυτού, εγκατάλειψης του ενάγοντος ή επιβουλής της ζωής του από τον εναγόμενο, καθώς και σε περίπτωση άσκησης από τον εναγόμενο ενδοοικογενειακής βίας εναντίον του ενάγοντος .»

ΑΡΘΡΟ 4

Σωματική βία σε βάρος ανηλίκων

Επί ασκήσεως σωματικής βίας σε βάρος ανηλίκου, ως μέσο σωφρονισμού στο πλαίσιο της ανατροφής του, εφαρμόζεται το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα .

ΑΡΘΡΟ 5

Χρηματική Ικανοποίηση

Η κατά το άρθρο 932 του Αστικού Κώδικα χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης του παθόντος για μία από τις πράξεις του παρόντος νόμου, δεν μπορεί να είναι κατώτερη των χιλίων (1.000) Ευρώ, εκτός αν ο ίδιος ο παθών ζήτησε μικρότερο ποσό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 6

Ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη

1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προξενεί σε άλλο μέλος αυτής σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του, υπό την έννοια του εδαφίου α΄ της παρ.1 του άρθρου 308 του Ποινικού Κώδικα, ή με συνεχή συμπεριφορά προξενεί εντελώς ελαφρά κάκωση ή βλάβη της υγείας του, με την έννοια του εδαφίου β΄ της παραπάνω διάταξης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον, ενός έτους .
2. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου είναι δυνατόν να προκαλέσει στο θύμα κίνδυνο για τη ζωή του ή βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται φυλάκιση, τουλάχιστον, δύο ετών. Αν επακολοιυθήσει βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Αν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχθηκε το αποτέλεσμα της πράξης του, τιμωρείται με κάθειρξη.
3. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου τελέσθηκε σε βάρος μέλους εγκύου ή σε βάρος μέλους της οικογένειας το οποίο, από οποιαδήποτε αιτία, είναι ανίκανο να αντισταθεί, τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον δύο ετών και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας, τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον, ενός έτους.
4. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου συνιστά μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης, επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου, ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν το θύμα είναι ανήλικος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών.
5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζεται αντίστοιχα και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, η δε πράξη του στρέφεται σε βάρος προσώπου, το οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα αυτού.

ΑΡΘΡΟ 7

Ενδοοικογενειακή παράνομη βία και απειλή

1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο εξαναγκάζει άλλο μέλος χρησιμοποιώντας βία ή απειλή με σπουδαίο και άμεσο κίνδυνο σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή χωρίς το θύμα να υποχρεούται προς τούτο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, ανεξάρτητα από το αν το απειλούμενο κακό στρέφεται εναντίον του ίδιου του θύματος ή κάποιου από τους οικείους του υπό την έννοια της περίπτωσης β' του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα.
2. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προκαλεί τρόμο ή ανησυχία σε άλλο μέλος της οικογένειας, απειλώντας το με βία ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη, τιμωρείται με φυλάκιση.

ΑΡΘΡΟ 8

Βιασμός και κατάχρηση σε ασέλγεια

1. Η παρ. 1 του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:
« 1. Όποιος με σωματική βία ή με απειλή σπουδαίου και άμεσου κινδύνου εξαναγκάζει άλλον σε συνουσία ή σε άλλη ασελή πράξη ή σε ανοχή της τιμωρείται με κάθειρξη».
2. Η παρ. 1 του άρθρου 338 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:
1. Όποιος με κατάχρηση της παραφροσύνης άλλου ή της από οποιαδήποτε αιτία προερχόμενης ανικανότητας του να αντισταθεί, ενεργεί επ' αυτού συνουσία ή άλλη ασελή πράξη τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών».

ΑΡΘΡΟ 9

Ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας

1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προσβάλλει την αξιοπρέπεια άλλου μέλους της, με ιδιαίτερα ταπεινωτικό λόγο ή έργο που ανάγεται στη γενετήσια ζωή του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.
2. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών μέχρι τριών ετών τιμωρείται η πράξη της προηγούμενης παραγράφου αν ο παθών είναι ανήλικος.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων εφαρμόζονται αντίστοιχα και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, η δε πράξη του στρέφεται σε βάρος προσώπου, το οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα αυτού.

ΑΡΘΡΟ 10

Παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης

Όποιος σε υπόθεση ενδοοικογενειακής βίας απειλεί μάρτυρα ή μέλος της οικογένειάς του ή ασκεί βία εναντίον του ή τον δωροδοκεί με σκοπό την παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών μέχρι τριών ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 11

Προϋποθέσεις

1. Στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας ο αρμόδιος για την άσκηση ποινικής δίωξης εισαγγελέας διερευνά τη δυνατότητα διαμεσολάβησης κατά τη διαδικασία των επόμενων άρθρων .
2. Προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης είναι η υποβολή ανεπιφύλακτης δήλωσης εκ μέρους του προσώπου στο οποίο αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος, ότι είναι πρόθυμο σωρευτικά:
 - α) να υποσχεθεί ότι δεν θα τελέσει στο μέλλον οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας (λόγος τιμής) και ότι σε περίπτωση συννόησης, δέχεται να μείνει εκτός οικογενειακής κατοικίας για εύλογο χρονικό διάστημα, εάν το προτείνει το θύμα. Για την υπόσχεση αυτή συντάσσεται έκθεση κατά τα άρθρα 148 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
 - β) να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό –θεραπευτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας σε δημόσιο φορέα, με όποιον τρόπο και για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται τούτο αναγκαίο από αρμόδιους θεραπευτές. Ο υπεύθυνος του προγράμματος πιστοποιεί την ολοκλήρωση της παρακολούθησής του. Το σχετικό πιστοποιητικό επισυνάπτεται στο

φάκελο της δικογραφίας. Αναφέρονται δε σε αυτό, αναλυτικά το αντικείμενο του συμβουλευτικού-θεραπευτικού προγράμματος και ο αριθμός των συνεδριών που παρακολούθησε ο ενδιαφερόμενος.

γ) να άρει ή να αποκαταστήσει, εφόσον είναι δυνατόν, αμέσως τις συνέπειες που προκλήθηκαν από την πράξη και να καταβάλλει εύλογη χρηματική ικανοποίηση στον παθόντα.

3) Αν το θύμα της ενδοοικογενειακής βίας είναι ανήλικος, η ποινική διαμεσολάβηση ενεργείται υπέρ αυτού και από κοινού από τον κατά τόπον αρμόδιο εισαγγελέα ανηλίκων και τον ασκούντα την επιμέλεια, εφόσον αυτός δεν είναι το ίδιο πρόσωπο με τον φερόμενο, ως δράστη του εγκλήματος. Αν δεν υπάρξει ομοφωνία, η διαμεσολάβηση δεν είναι δυνατή. Ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του μπορεί, εφόσον το επιθυμεί, να παρίσταται κατ' αυτήν και να ακούγεται. Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου αντιπροσωπεύουν τον ανήλικο στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης και για τις αστικές αξιώσεις.

4) Οι σχετικές με την ποινική διαμεσολάβηση διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται, αν ο φερόμενος ως δράστης της πράξεως ενδοοικογενειακής βίας είναι επίτροπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας του ανηλίκου. 5) Αν η πράξη ενδοοικογενειακής βίας σε βαθμό πλημμελήματος φέρεται να έχει τελέσει ανήλικος, εφαρμόζεται το άρθρο 45Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

ΑΡΘΡΟ 12

Διαδικασία

1. Αν σε βάρος του υπαιτίου κινηθεί η διαδικασία των άρθρων 417 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ποινική διαμεσολάβηση επιτρέπεται μόνον εφόσον το δικαστήριο αναβάλει την εκδίκαση της υπόθεσης κατά τις διατάξεις του άρθρου 423 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Στην περίπτωση αυτή, η σχετική διαδικασία χωρεί κατά τις παραγράφους 3 έως 6 του παρόντος άρθρου. Το δικαστήριο που αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά το πρώτο εδάφιο, εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν στον υπαίτιο περιοριστικοί όροι κατά το άρθρο 18 του παρόντος νόμου.

2. Αν σε βάρος του φερόμενου ως δράστη ενεργείται προκαταρκτική εξέταση, ο εισαγγελέας, πριν από κάθε άλλη ενέργεια:

α) μπορεί να διατάσσει τη διενέργεια ιατρικής πραγματογνωμοσύνης στο φερόμενο ως θύμα, προκειμένου να ερευνηθεί η βασιμότητα της καταγγελίας για την σε βάρος του τέλεση της πράξεως,

β) εξετάζει ο ίδιος κάθε μάρτυρα που προτείνεται, καθώς και τα πρόσωπα της οικογένειας ή παραγγέλλει την εξέταση αυτών από τους αρμόδιους ανακριτικούς υπαλλήλους, και

γ) καλεί το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η τέλεση της πράξεως να παράσχει στον ίδιο ή στον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο εξηγήσεις υπό τους όρους του άρθρου 31 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

3. Αν ο παρέχων εξηγήσεις δεν υποβάλει ο ίδιος, ή μέσω του συνηγόρου του, την κατά την παρ. 2 του άρθρου 11 δήλωση περί ποινικής διαμεσολάβησης, καλείται, προς τούτο, από τον αρμόδιο εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να λάβει προθεσμία τριών ημερών για να απαντήσει.

4. Αν η απάντηση του παρέχοντος εξηγήσεις είναι αρνητική ή αυτός δεν απαντήσει, κινείται η ποινική διαδικασία κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αν η απάντηση του παρέχοντος εξηγήσεις είναι θετική, ο εισαγγελέας ενημερώνει τον παθόντα ή τον συνηγόρο του για την κατά τα ανωτέρω δήλωση του ενδιαφερομένου και, αν υποβληθεί σχετικό αίτημα, παρέχεται στον παθόντα προθεσμία, το πολύ τριών ημερών, για να δηλώσει αν δέχεται τη διαμεσολάβηση.

5. Αν η απάντηση του παθόντος είναι αρνητική ή αυτός δεν απαντήσει ή δεν επέλθει συμφωνία ως προς τους όρους της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 11, κινείται η ποινική διαδικασία κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αν η απάντηση του παθόντος είναι θετική, ο εισαγγελέας με διάταξή του θέτει τη δικογραφία σε ειδικό αρχείο της εισαγγελίας. Κατά της διατάξεως αυτής δεν χωρεί προσφυγή.

6. Αν τα πρόσωπα στα οποία αποδίδεται η τέλεση της πράξης είναι περισσότερα, για την έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης απαιτείται μεταξύ τους συμφωνία. Το ίδιο ισχύει και αν η φερόμενη ως τελεσθείσα πράξη αφορά περισσότερα θύματα. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία κατά τα προηγούμενα εδάφια, η διαμεσολάβηση δεν είναι δυνατή.

7. Η συμφωνία των διαδίκων μερών για την κατά την παρ. 2 του άρθρου 11 του παρόντος έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης μπορεί να υποβληθεί στον αρμόδιο εισαγγελέα και με σχετικό πρακτικό εκ μέρους των συνηγόρων τους.

ΑΡΘΡΟ 13

Ποινικές συνέπειες

1. Η διάταξη του εισαγγελέα που εκδίδεται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης καταχωρίζεται σε ειδική μερίδα στο δελτίο ποινικού μητρώου και τηρείται για χρονικό διάστημα ίσο προς τον εκ του νόμου προβλεπόμενο χρόνο παραγραφής του εγκλήματος στο οποίο αφορά.
2. Αν ο ενδιαφερόμενος συμμορφωθεί προς τους όρους της ποινικής διαμεσολάβησης για χρονικό διάστημα τριών ετών, τότε η σχετική διαδικασία ολοκληρώνεται και εξαλείφεται η ποινική αξίωση της πολιτείας για το έγκλημα που αφορά.
3. Η διαπιστούμενη από τον εισαγγελέα υπαίτια μη ολοκλήρωση της ποινικής διαμεσολάβησης διακόπτει τη διαδικασία και προκαλεί την αναδρομική άρση των επελθόντων αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο, η δε ποινική διαδικασία συνεχίζεται κατά τις οικείες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, χωρίς να επιτρέπεται πλέον η υποβολή νέου αιτήματος για ποινική διαμεσολάβηση.
4. Ενώσω διαρκεί η διαδικασία ποινικής διαμεσολάβησης, τελεί σε εκκρεμοδικία η πράξη στην οποία αυτή αφορά. Η άσκηση ποινικής δίωξης για πράξη για την οποία εξαλείφθηκε η ποινική αξίωση της πολιτείας, λόγω ολοκλήρωσεως της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης, είναι απαράδεκτη. Η παραγραφή της πράξης αναστέλλεται μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης.
5. Η άρνηση ενός εκ των διαδίκων μερών να δεχθεί τη διαμεσολάβηση ή η αποτυχία ολοκλήρωσεώς της, για οποιαδήποτε αιτία, δεν επάγονται σε βάρος αυτών καμία αρνητική ουσιαστική ή δικονομική συνέπεια στην ποινική δίκη που επακολουθεί.
6. Στην παρ. 3 του άρθρου 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται στοιχείο γ', το οποίο έχει ως εξής:
 - γ) η διάταξη του εισαγγελέα που εκδίδεται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης σε εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας."

ΑΡΘΡΟ 14

Αστικές συνέπειες

1. Η συμφωνία των διαδίκων για την έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης ισχύει ως συμβιβασμός ως προς τις χρηματικές αξιώσεις από το έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας. Μόνη η συμφωνία του παθόντος συζύγου για την έναρξη της διαδικασίας δεν εμποδίζει την άσκηση αγωγής διαζυγίου ή την υποβολή αιτήσεως συναινετικής λύσεως του γάμου, την πρόοδο της δίκης και τη λύση του γάμου.

2. Η εντός τριετίας από την αρχειοθέτηση της υπόθεσης μη συμμόρφωση του φερόμενου ως δράστη προς τους όρους της ποινικής διαμεσολάβησης παρέχει στο θύμα του εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας το δικαίωμα να ζητήσει, με αγωγή του, την ανατροπή της συμφωνίας, όσον αφορά στις χρηματικές αξιώσεις. Με την άσκηση της αγωγής ανατροπής αναβιώνουν οι χρηματικές αξιώσεις του παθόντος, τα δε καταβληθέντα λόγω της συμφωνίας αναζητούνται κατά τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού.

3. Μετά την ολοκλήρωση της ποινικής διαμεσολάβησης αποκλείεται η ανατροπή της συμφωνίας, εξ ουοιδήποτε λόγου και η αναζήτηση των καταβληθέντων σε συμμόρφωση αυτής. Τα ίδια αποτελέσματα επιφέρει και η λύση του γάμου μεταξύ των συζύγων εντός της τριετίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 15

Προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης

Στο τέλος του άρθρου 735 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται εδάφιο, το οποίο έχει ως εξής:

"Σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας μπορεί να διατάσσεται ιδίως η απομάκρυνση του καθ' ου από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους

κατοικίας ή και εργασίας του αιτούντος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας."

ΑΡΘΡΟ 16

Παραγραφή

Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος στρέφονται κατά ανηλίκου, η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωσή του.

ΑΡΘΡΟ 17

Ποινική δίωξη

1. Η ποινική δίωξη για τα εγκλήματα των άρθρων 6, 7, 9 και 10 ασκείται αυτεπαγγέλτως.
2. Σε βάρος του υπαιτίου εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 417 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

ΑΡΘΡΟ 18

Περιοριστικοί όροι

1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας είναι δυνατόν, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες κρίνεται απαραίτητο για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας του θύματος, να επιβληθεί στον κατηγορούμενο από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται να δικασθεί ή από τον αρμόδιο ανακριτή ή από το δικαστικό συμβούλιο και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, ο περιοριστικός όρος της απομάκρυνσής του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας. Η ισχύς του παραπάνω περιοριστικού όρου παύει αυτοδικαίως μετά την έκδοση οριστικής αποφάσεως ή της διατάξεως του εισαγγελέα με την οποία αρχειοθετείται η υπόθεση λόγω ποινικής διαμεσολάβησης.
2. Ο περιοριστικός όρος που έχει επιβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να ανακληθεί, αντικατασταθεί ή τροποποιηθεί από το αρμόδιο δικαστικό όργανο που τον επέβαλε, με αίτηση του κατηγορουμένου, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίησή του. Για τη

συζήτηση της αιτήσεως κλητεύεται υποχρεωτικά ο παθών, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

3. Το δικαστικό όργανο που είναι αρμόδιο κατά την παράγραφο 1 για την επιβολή, ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίηση των περιοριστικών όρων, μπορεί να ζητήσει, συμβουλευτικά, τη γνώμη ψυχιάτρων, ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών και άλλων επιστημόνων με ειδικές γνώσεις σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον τα πρόσωπα αυτά εργάζονται σε δημόσιο φορέα υγείας.

ΑΡΘΡΟ 19

Εξέταση μαρτύρων

1. Σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας, μέλη της οικογένειας εξετάζονται ως μάρτυρες χωρίς όρκο.

2. Οι ανήλικοι κατά την εκδίκαση των υποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου δεν κλητεύονται ως μάρτυρες στο ακροατήριο, αλλά αναγιγνώσκεται η κατάθεσή τους, εφόσον υπάρχει, εκτός εάν η εξέτασή τους κρίνεται αναγκαία από το δικαστήριο.

ΑΡΘΡΟ 20

Υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας

1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας, οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές που διενεργούν προανάκριση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, απαγορεύεται να ανακοινώνουν με οποιονδήποτε τρόπο το ονοματεπώνυμο του θύματος και του κατηγορουμένου, τη διεύθυνση κατοικίας τους, καθώς και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία είναι δυνατόν να αποκαλύψουν την ταυτότητά τους.

2. Οι παραβάτες της διατάξεως αυτής τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΑΡΩΓΗ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 21

Κοινωνική συμπαράσταση

1. Τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας δικαιούνται ηθικής συμπαράστασης και της αναγκαίας υλικής συνδρομής από νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που λειτουργούν ειδικά για τους σκοπούς αυτούς υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και από κοινωνικές υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.
2. Οι αστυνομικές αρχές που επιλαμβάνονται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας υποχρεούνται, εφόσον το ζητήσει το θύμα, να ενημερώσουν αυτό και τους παραπάνω φορείς, ώστε να παρασχεθεί αμέσως η απαραίτητη, κατά περίπτωση, αρωγή.

ΑΡΘΡΟ 22

Ευεργέτημα πενίας

Στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, τα οποία ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης, εξαιτίας του συγκεκριμένου περιστατικού, παρέχεται το ευεργέτημα της πενίας με μόνη την απόδειξη του περιστατικού βίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 194 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αν αδυνατούν να καταβάλουν, έστω και προσωρινά, τις απαιτούμενες δικαστικές δαπάνες.

ΑΡΘΡΟ 23

Υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών

1. Εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ο οποίος, κατά την εκτέλεση του εκπαιδευτικού του έργου, με οποιονδήποτε τρόπο πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος μαθητή έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, τον διευθυντή της σχολικής μονάδας. Ο διευθυντής της σχολικής μονάδας ανακοινώνει, αμέσως, την αξιόποινη πράξη στον αρμόδιο εισαγγελέα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή. Την ίδια

υποχρέωση έχουν οι εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές των ιδιωτικών σχολείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των πάσης φύσεως Μονάδων Προσχολικής Αγωγής.

2. Κατά την προδικασία και τη διαδικασία στο ακροατήριο, ο διευθυντής της σχολικής μονάδας, ο οποίος ανακοίνωσε την αξιόποινη πράξη στις παραπάνω αρμόδιες αρχές, και ο εκπαιδευτικός, ο οποίος την πληροφορήθηκε ή τη διαπίστωσε, καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες, μόνο αν η πληροφορία δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο.

- Για τον γενικό **κανονισμό λειτουργίας των ξενόνων** παραπέμπουμε στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.isotita.gr

-B. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

1. ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

1. Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας.

Απ – Η υπηρεσία λειτουργούσε πριν από το 2000, όταν ήρθα εγώ ήταν ήδη σε λειτουργία.

2. Σκοποί.

Απ – Πρωτοβάθμια παροχή κοινωνικής φροντίδας. Συμβουλευτική, Υποστηρικτική πληροφόρηση, παραπομπή σε άλλες υπηρεσίες.

3. Οργανωτική δομή.

Απ – Είμαστε Γραφείο άσκησης κοινωνικής πολιτικής του Δήμου. Ανήκουμε στη Διεύθυνση Αθλητισμού, Πολιτισμού, Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας.

4. Ειδικότητες επαγγελματιών.

Απ – Το Γραφείο Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου, έχει μόνον έναν επαγγελματία, την υποφαινόμενη.

B. ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Υπηρεσίες που παρέχονται.

Απ – Πρόληψη και αντιμετώπιση κοινωνικών φαινομένων, Ενδυνάμωση και κοινωνική στήριξη για την ανεργία, ενδοοικογενειακή βία, αστέγους, μητέρες με μονογονεϊκές οικογένειες (επιδόματα), συνεργασία με την Πρόνοια για διαδικαστικές πράξεις που δεν μπορούν να κάνουν οι ίδιοι. Γράφουμε εκθέσεις ,για εισαγωγές σε γηροκομεία ή πλαίσια χρόνιων παθήσεων. Επίσης παραμελημένα παιδιά, αλκοολικούς, εθισμένους σε Εξαρτησιογόνες ουσίες, φυλακισμένους κλπ.

Ερ – Τι ακριβώς κάνετε με τους φυλακισμένους;

Απ – Φυλακισμένοι που εξέτισαν την ποινή τους, και τώρα θέλουν να ενσωματωθούν κοινωνικά, να ενημερωθούν για τις περεταίρω κινήσεις που θα τους βοηθήσουν σε αυτό καθώς επίσης και στην εξεύρεση εργασίας.(με συμβούλους εργασίας).κλπ. Προσφέρουμε εξατομικευμένη φροντίδα, γιατί ο κάθε ένας έχει τη δική του ιδιοσυγκρασία ,τα δικά του προβλήματα, τα δικά του βιώματα και ανάγκες και θέλει ιδιαίτερη προσέγγιση.

2. Μεθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Απ – Κοινωνική Εργασία με Άτομα, με ομάδες σπανιότερα και Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα

Στην ΚΕΚ διοργανώνουμε εκδηλώσεις ,ομιλίες με κοινωνικά θέματα, καλούμε εισηγητές. Παλαιότερα είχαμε ετήσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων, αλλά τώρα αυτό το ανέλαβε το γραφείο πολιτισμού. Σε συνεργασία με ΜΚΟ διοργανώνουμε ημερίδες με εξειδικευμένα θέματα. Για παράδειγμα την αναπηρία (κινητοποιήθηκαν μέλη της κοινότητας και της ΜΚΟ και προσέφεραν αναπηρικά αμαξίδια, άλλες φορές αναλώσιμα, σχολικά κλπ).

Με Ομάδες ακριβώς δεν κάνουμε Κοινωνική Εργασία ,αν θεωρηθεί ότι κινητοποιούμε κάποιους επωφελούμενους να βοηθήσουν κάποιους που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα, ενθαρρύνοντάς τους ,στηρίζοντάς τους ψυχολογικά, αλλά αυτό γίνεται άτυπα, χωρίς τα τυπικά χαρακτηριστικά της Ομάδας.

3. Προγράμματα που εφαρμόζονται.

Απ – Παραχώρηση αθλητικών εγκαταστάσεων σε ΜΚΟ για αθλητικές διοργανώσεις, σε αθλητές ΑΜΕΑ, Κατασκηνώσεις σε παιδιά από οικογένειες με αναπηρία δωρεάν, λειτουργία ΚΔΑΠ για ΑΜΕΑ. Επίσης ο Δήμος διοργανώνει πολιτιστικές εκδηλώσεις, αθλητικά γεγονότα παιδικοί σταθμοί Ωδείο κλπ.

Σημαντικό επίσης είναι το γεγονός ότι λειτουργεί κάθε εβδομάδα σχολή γονέων με ψυχολόγο.

4. Σε επίπεδο πρόληψης υπάρχει δράση.

Απ – Ναι

5. Αν ναι, σε ποιο βαθμό.

Απ – Η περιοχή πλήττεται από σοβαρά προβλήματα εξαρτησιογόνων ουσιών Προσπαθούμε να ευαισθητοποιήσουμε τους κατοίκους, έχουμε πολύ καλή συνεργασία με τα σχολεία και ενημερώνουμε συχνά για διάφορα ζητήματα ,έτσι ώστε έχουμε κερδίσει την εμπιστοσύνη των κατοίκων και απευθύνονται στον Δήμο μας εύκολα, για κάθε τους πρόβλημα. Επίσης στον Δήμο λειτουργεί Δημοτικό Πολυιατρείο για τους κατοίκους.

6. Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

Απ – Ναι. Ο Δήμος διευκολύνει τους επαγγελματίες που θέλουν να επιμορφωθούν και μας ενημερώνει για κάθε πρόγραμμα επιμορφωτικό που διοργανώνει.(υπολογιστές, ξένες γλώσσες ή συμμετοχή σε ημερίδες που αφορούν τους επαγγελματίες κοινωνικών υπηρεσιών).

7. Αν ναι, πόσο τακτικά λαμβάνεται.

Απ – Αρκετά τακτικά.

8. Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Απ – Αν και δεν είναι μετρήσιμη, ναι βλέπουμε αποτελεσματικότητα ,αν κρίνουμε από την τακτική επίσκεψή τους στο πλαίσιο, την ανταπόκρισή τους στα προγράμματα. Οι επωφελούμενοι έρχονται και ξανάρχονται, μας εμπιστεύονται για ένα θέμα που βρίσκουν λύση και έρχονται και για άλλα, εδώ βρίσκουν κατανόηση, ζεστασιά. Κάθε Τετάρτη πάμε στην Πρόνοια για διαδικαστικές πράξεις που δεν μπορούν να κάνουν οι ίδιοι. Γράφουμε εκθέσεις ,για εισαγωγές σε γηροκομεία ή πλαίσια χρόνιων παθήσεων.

Γ. ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

1. Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών.

Απ – Όχι τόσο συχνά όπως άλλα περιστατικά (προβλήματα των αθίγγανων, χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών, άστεγους) αλλά ούτε και σπάνια. Σίγουρα όμως έρχονται για άλλους λόγους και στη συνέχεια βγαίνει στην επιφάνεια το πρόβλημα. Πχ μετά από εισαγγελική εντολή για παραμελημένα παιδιά βγαίνει ότι υπάρχει βία μέσα στην οικογένεια..Η σε περιπτώσεις εθισμού (πχ έρχεται η μητέρα και ο γιός από τον ΟΚΑΝΑ)ή σε άλλη περίπτωση μπορεί να μην είναι από τον σύζυγο αλλά και από άλλα ενήλικα μέλη της οικογένειας. Εκεί υπάρχει μια ψυχοπαθολογία και έχουν βρεί την ισορροπία τους μέσα από αυτή τη σχέση.

2. Με ποιόν τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας.

Απ. Συνήθως από εισαγγελική εντολή, με αφορμή άλλο αίτημα, από Νοσοκομεία, πχ ανασφάλιστος νοσηλεύόμενος και έρχεται η σύζυγος για το βιβλιάριο και εκεί μας αναφέρει στην πορεία την κατάστασή της. Επίσης έρχεται για να αναφέρει πρόβλημα εργασίας του συζύγου, και αποκαλύπτει στην πορεία το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας. Άλλη φορά έρχεται η ίδια με μώλωπες και ζητάει υποστήριξη και «κάπου να μείνει» γιατί καμιά φορά θύτης δεν είναι ο σύζυγος αλλά και η μάννα ή τα αδέρφια. Οι γείτονες επίσης αναφέρουν περιστατικά κακοποίησης. Ο ένας γονιός για τον άλλον όταν πρόκειται για παιδική κακοποίηση.

3. Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

Απ – κάθε περίπτωση είναι διαφορετική . Αν υπάρχει σχέση χρόνων με την οικογένεια και την υπηρεσία μπορεί να έρθει αμέσως και να μας το καταγγείλει, να το μοιραστεί μαζί μας, Είναι ένα καταφύγιο , να κλάψει, έχει το θάρρος να πει ότι θέλει.

Αν όχι τότε μπορεί να κάνει πολύ καιρό η να μας το πει με αφορμή άλλου γεγονότος.

4. Ποιές είναι οι συνήθειες μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

Απ – ξυλοδαρμοί, βιαιοπραγίες, ψυχολογική βία, σεξουαλική κακοποίηση(φαίνεται κατόπιν διενέργειας εισαγγελικής εντολής).

Τώρα τα τελευταία χρόνια, με την κρίση αντιμετωπίζουμε προβλήματα και από ανθρώπους που είχαν καλή οικονομική επιφάνεια εμπόρους κλπ που έκλεισαν τα μαγαζιά τους

και σκαρφίζονται διάφορα κόλπα προκειμένου να συντηρηθούν οικονομικά ασκούν οικονομική βία μαζί με ψυχολογική.(όπως για παράδειγμα προσπαθούν να αποδείξουν την σύζυγο ανεπαρκή στον γονεϊκό της ρόλο για να πάρουν την επιμέλεια του παιδιού και να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη από την περιουσία)Αυτά συνήθως έρχονται στην υπηρεσία μέσω Εισαγγελικών εντολών ώστε να διερευνήσουμε την περίπτωση.

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

Απ. – Ναι υπάρχουν .Οι γυναίκες έχουν στο μυαλό τους «τι να κάνω αυτός μου έτυχε...» Έμειναν ,υπέμειναν όλες τις προσβλητικές ενέργειες , αλλά όταν ξεπεράσουν το όριο αντοχής τους, τότε σκέφτονται ότι μπορεί να έρθουν και να ζητήσουν πληροφορίες για νομικά ζητήματα, ξενώνες φιλοξενίας κλπ. Τα στερεότυπα ενισχύονται από την οικογένεια το περιβάλλον, το μορφωτικό επίπεδο είναι πολύ χαμηλό. Οι γονείς εδώ στις φτωχές γειτονιές είναι άνθρωποι όχι υψηλών απαιτήσεων και προσόντων και περνούν τη νοοτροπία αυτή και στα παιδιά τους. Τα ΜΜΕ ενισχύουν αυτή τη νοοτροπία με τα σεξιστικά υπονοούμενα καθώς επίσης και οι διαφημίσεις.

6. Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

Απ – Πάνω από 40.Ίσως είναι η κρίση ηλικίας ίσως που τα παιδιά μεγαλώνουν και αντιμετωπίζει αλλιώς τη σχέση...

7. Οικογενειακή κατάσταση.

Απ – Έγγαμες στην πλειοψηφία τους.

8. Μορφωτικό Επίπεδο.

Απ – Στοιχειώδης συνήθως Δημοτικό άντε και κάνα δυο τάξεις του Γυμνασίου.

9. Τόπος διαμονής.

Απ – Κάτοικοι της κοινότητας.

10. Εθνικότητα.

Απ – Κυρίως Ελληνίδες και έχει τύχει και Αλβανικής καταγωγής.

11. Οικονομική κατάσταση.

Απ – Πολύ δύσκολες καταστάσεις πολύ χαμηλά εισοδήματα. Συνήθως άνεργες, με τον άντρα τους να έχει ή να μην έχει δουλειά και αν έχει να αμείβεται πολύ λίγο. Αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης. Τώρα τα τελευταία χρόνια, με την κρίση αντιμετωπίζουμε προβλήματα και από ανθρώπους που είχαν καλή οικονομική επιφάνεια εμπόρους κλπ που έκλεισαν τα μαγαζιά τους και σκαρφίζονται διάφορα κόλπα προκειμένου να συντηρηθούν οικονομικά, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω. (όπως για παράδειγμα προσπαθούν να αποδείξουν την σύζυγο ανεπαρκή στον γονεϊκό της ρόλο για να πάρουν την επιμέλεια του παιδιού και να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη από την περιουσία)

12. Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία.

Απ – Συνήθως υπάρχουν προβλήματα δυσλειτουργίας και στην γονεϊκή τους οικογένεια. Οι περισσότεροι είναι άνθρωποι που δεν έχουν ωριμάσει, μεγαλώσει ,ενηλικιωθεί έμειναν καθηλωμένοι στην παιδική τους ηλικία Για παράδειγμα είναι κάποιος 60 χρονών και παραπονιέται ότι δεν πήρε αγάπη από την οικογένειά του όταν ήταν παιδί. Σίγουρα μιλάμε για διαταραγμένες σχέσεις μέσα στην οικογένεια και σχέσεις βίας, ακατάλληλο οικογενειακό περιβάλλον, με χρήση αλκοόλ ουσιών κλπ

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

Απ – Ναι η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

14 Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση.

Απ – Φυσικά. Πιστεύει ότι και αυτή φταίει. Μένει παθητική και ότι της αξίζει αυτός ο άντρας και αυτό που περνάει. Όταν αντιδρά , και δέχεται τις υπηρεσίες μας έρχεται ο θύτης δείχνοντας μετανοιωμένος και ξαναμπαίνει στον κύκλο της βίας ελπίζοντας πως θα αλλάξει. γιατί νοιώθει ασφαλής μέσα σε αυτή τη σχέση αγάπης μίσους, ενοχής, εξάρτησης.

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών .

Απ – Ναι το βλέπουμε είναι ξεκάθαρο και οι περιπτώσεις σχεδόν είναι μισές- μισές.

16. Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο.

Απ – Πάρα πολύ. Περισσότερο δεν γίνεται. Πάλι αναφέρω το παράδειγμα των ανθρώπων που έμειναν άνεργοι και προσπαθούν να επιβιώσουν με ανήθικους τρόπους.(σφετερισμός της επιμέλειας των παιδιών για οικονομικό όφελος).

Δ. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

1. Στην περιοχή υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων.

Απ – Ναι συνεργαζόμαστε με την Αστυνομία, την Εκκλησία, τα σχολεία, τα Νοσοκομεία, όλες τις κοινωνικές δομές των Δήμων, της Γ.Γ.Ι.Φ ΜΚΟ , Πρόνοια, Εισαγγελία, το Κέντρο Ψυχικής Υγείας Δυτικού Τομέα.

2. Υπάρχει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δικτύου.

Απ – Ναι. Σίγουρα.

Ε. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

1. Ποιός είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού.

Απ – Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού είναι πολύ σημαντικός ,είναι το πρόσωπο αναφοράς που μπορεί να αποταθεί ο κάτοικος του δήμου μας. Η σχέση χτίζεται καθημερινά , μπορεί να πάει να πει τα προβλήματά του, νοιώθει ασφάλεια, γιατί είναι εχέμυθος και ξέρει ότι θα λάβει την κατάλληλη πληροφορία. Ο ρόλος μας είναι καταλυτικός. Παρέχουμε υποστήριξη, ενδυνάμωση, κοινωνική στήριξη. Ακόμη και συνταξιούχοι μου λένε: «είσαι η μητέρα μας». Αυτή είναι η αμοιβή μας.

2. Ποιά προβλήματα αντιμετωπίζετε.

Απ – Ένας επαγγελματίας με μια πληθώρα προβλημάτων, με επιτελικό ρόλο, αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα. Έχει μεγάλη ευθύνη .Αυτά που προτείνει δεν είναι πάντα ευχάριστα. πχ απομάκρυνση του παιδιού από τους γονιούς (γιατί υπάρχει παθολογία).

Ένα βασικό πρόβλημα είναι ότι ένας επαγγελματίας όσο έμπειρος και να είναι δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στον όγκο της δουλειάς και της ευθύνης.

3. Τι προτείνετε για την επίλυσή τους.

Απ – Να υπάρχει μια διεπιστημονική ομάδα για να προτείνει λύσεις και να παίρνει αποφάσεις. Είναι θετικό και βοηθητικό για την αποφόρτισή του.

Η εποπτεία επίσης θα τον αποφόρτιζε αλλά δεν υπάρχει κάποιος φορέας για να την παρέχει. Εγώ έχω ζητήσει βοήθεια επειδή δεν προλαβαίνω και μου δόθηκε από τον κοινωνικό λειτουργό από το πρόγραμμα « βοήθεια στο σπίτι». Επίσης ζήτησα στενή συνεργασία με το ιατροπαιδαγωγικό (συνεργάζομαι λόγω Εισαγγελίας) με την έννοια της εποπτείας. Το προσωπικό είναι λίγο και τα περιστατικά πολλά .Δεν γίνεται να τα κουβαλάς όλα αυτά στο σπίτι. Σε άλλα πλαίσια υπάρχει εποπτεία σε εμάς όχι. Έχω θέσει το πρόβλημα στην Ομάδα Προστασίας Ανηλίκων να υπάρχει εποπτεία τουλάχιστον στο ευαίσθητο θέμα των παιδιών.(Η Ο.Π.Α έχει συσταθεί από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το ΕΚΑΑ και ζήτησε τη συνεργασία των κοινωνικών λειτουργών των Δήμων, ώστε να αναφέρουν όπου υπάρχει κακοποίηση (με Εισαγγελική Εντολή).

4. Προτάσεις για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

Απ – Στελέχωση των κοινωνικών δομών, με περισσότερους επαγγελματίες. Δεν γίνεται να προλαβαίνει όλες τις υποθέσεις ένας και μόνος επαγγελματίας.

Η επιμόρφωση βοηθάει και την επιδιώκουμε.

2. ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

1. Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας.

Απ – Οι κοινωνικές υπηρεσίες υπήρχαν στους Δήμους . Με τη συνένωση ξεκίνησε να λειτουργεί η συγκεκριμένη Υπηρεσία από το 2011.

2. Σκοποί.

Απ – Σκοπός είναι η εξυπηρέτηση του πολίτη, αλλά εμείς έχουμε τη βασική δομή του πλαισίου να βοηθάμε ανθρώπους σε ένδεια, έχουμε το κοινωνικό συσσίτιο, το κοινωνικό Παντοπωλείο ,λαχανόκηπο, κοινωνικό . φαρμακείο, κοινωνικό ιατρείο κλπ.(αναφέρονται αναλυτικά στις παροχές υπηρεσιών)

3. Οργανωτική δομή.

Απ – Το τμήμα μας ονομάζεται Τμήμα Υγείας Κοινωνικών και Προνοιακών Θεμάτων. Ανήκει στη Διεύθυνση Υποστήριξης και Ανάπτυξης της Καθημερινότητας των Κοινωνικών Ομάδων του Δήμου μας.

4. Ειδικότητες επαγγελματιών.

Απ – Μόνο στο τμήμα μας είμαστε 2 ψυχολόγοι,4 κοινωνικοί λειτουργοί, 2ή 3 κοινωνιολόγοι (αυτή τη στιγμή η μία είναι υπό μετακίνηση), 1 παιδαγωγός, 2 διοικητικοί υπάλληλοι, 2 νοσηλεύτριες από το πρόγραμμα βοήθεια στο σπίτι, 2 οικογενειακοί βοηθοί, 2 φυσικοθεραπευτές.

B. ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Υπηρεσίες που παρέχονται.

Απ – Παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικού χαρακτήρα,(κοινωνική, ψυχολογική, εργασιακή, μαθησιακή)

-Σχεδιασμό και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων για τον ευρύτερο πληθυσμό του Δήμου

-Σχεδιασμό και υλοποίηση ενημερωτικών προγραμμάτων- ημερίδων με σκοπό την πληροφόρηση- ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών

-Σχεδιασμό, υλοποίηση συντονισμό και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων και παρεμβάσεων κοινωνικής αλληλεγγύης (το κοινωνικό Παντοπωλείο ,λαχανόκηπο, κοινωνικό . φαρμακείο, κοινωνικό ιατρείο ,αιμοδοσία κλπ).

-Συντονισμό και προώθηση δράσεων , με σκοπό τη διάδοση της ιδέας του εθελοντισμού

-Εφαρμογή προγραμμάτων προληπτικής ιατρικής και παροχή δωρεάν προληπτικών ιατρικών εξετάσεων.

-Συμμετοχή σε Τοπικά και Εθνικά Δίκτυα

-Υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς πόρους.

Συνοψίζοντας θα αναφέραμε την Στήριξη Απασχόλησης ,Κοινωνική Στήριξη, Ψυχολογική στήριξη, Μαθησιακή Στήριξη, Κατ οίκον βοήθεια σε ηλικιωμένους και ΑΜΕΑ, Κοινωνικό Ιατρείο-Φαρμακείο-Φυσικοθεραπευτήριο , Κέντρο διάθεσης Ειδών και τροφίμων, Δημοτική Τράπεζα Αίματος, Δίκτυο Εθελοντών, Προγράμματα κατασκηνώσεων για παιδιά και ΑΜΕΑ, Πρόγραμμα Καλοκαιρινής δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, Κοινωνικό Φροντιστήριο, Εκμάθηση Ελληνικής Γλώσσας σε μετανάστες, Δίκτυο κοινωνικών Δομών για την Αντιμετώπιση της φτώχειας, Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών, Συμμετοχή σε Δίκτυα.

2. Μεθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Απ –Η Κοινωνική Εργασία με Άτομα , με Κοινότητα και με Ομάδες.

Ερ – Όταν λέτε με Ομάδες τι ακριβώς εννοείτε;

Απ – Ενημέρωση σε σχολεία, για παραβατικότητα, βία στα σχολεία και από τους ψυχολόγους λειτουργούν σχολές γονέων.

3. Προγράμματα που εφαρμόζονται.

Απ - Προγράμματα αντιμετώπισης της φτώχειας, σε συνεργασία με την ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ.

Σαν Κοινωνικοί Λειτουργοί έχουμε την εποπτεία. Μέσα από Ευρωπαϊκά προγράμματα κάνουμε διανομή τροφίμων, Συνεργαζόμαστε με Υπουργεία, την Περιφέρεια (όπως το πρόγραμμα της σίτισης αστέγων, ή στέγασης αστέγων, σε συνεργασία με άλλους Δήμους-ΑΡΣΙΣ)

Επίσης έχουμε συνεργασία με τα δίκτυα Άλφα(για την πρόληψη των εξαρτήσεων), το Δίκτυο «Ορέστης» που αφορά στην προστασία Ανηλίκων, ή το Δίκτυο Υγείων Πόλεων που αφορά σε θέματα Πρόληψης Δημόσιας Υγείας.

4. Σε επίπεδο πρόληψης υπάρχει δράση.

Απ – Συνεργαζόμαστε όλοι οι φορείς που προαναφέραμε σε όλους τους χώρους .Είτε με κοινωνικούς λειτουργούς είτε με ψυχολόγους.

Τώρα στα σχολεία υπάρχει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για διαχείριση του θυμού και το school bullying.

5. Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

Απ – Κατά καιρούς παρακολουθούμε ημερίδες ,σεμινάρια για κοινωνικούς επιστήμονες .Επίσης εξειδικευμένα προγράμματα Π.ΙΝ.ΕΠ.Θ με διάφορες θεματικές ενότητες. Η υπηρεσία δεν μας διευκολύνει πάντα.

6. Αν ναι, πόσο τακτικά λαμβάνεται.

Απ – Περίπου 2 φορές το χρόνο.

7. Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Απ – Δεν είναι σε όλους τους τομείς εύκολο να δεις τα αποτελέσματα.

πχ στο συσσίτιο θα εξυπηρετηθούν όλοι .Στο κοινωνικό παντοπωλείο όμως όχι.

Κάθε δράση έχει άλλα χαρακτηριστικά. Στο οικονομικό κομμάτι επειδή το πρόβλημα είναι μεγάλο είναι δύσκολο να ανταπεξέλθουμε.

Σε θέματα όμως συναισθηματικής στήριξης ,Ψυχολογικής εκεί ναι το βλέπουμε. Η συνολική στήριξη υπάρχει. Πάντως το feed back είναι θετικό και από τις άλλες υπηρεσίες αλλά και από τους εξυπηρετούμενους.

Γ.ΠΡΟΦΙΑ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

1. Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών.

Απ – Όχι πολύ συχνά όπως άλλα περιστατικά όπως πχ φτώχειας αλλά το τελευταίο πεντάμηνο είδαμε γύρω στα 6 περιστατικά. Έρχονται συνήθως για άλλα θέματα και στην πορεία ανοίγονται. Μπορεί να έρθει 10 φορές πχ και να μας μιλήσει την δέκατη φορά για την κακοποίηση.

2. Με ποιόν τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας.

Απ - Με Εισαγγελική εντολή η για την ίδια ή για τα παιδιά της.

Σχολείο, γειτονιά γονιός. Η ίδια έρχεται σπάνια και συνήθως όταν νοιώθει ότι κινδυνεύουν τα παιδιά της από την ενδοοικογενειακή βία.

3. Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

Απ – Συνήθως περνάει καιρός μπορεί και χρόνια. Σπάνια αμέσως.

4. Ποιές είναι οι συνήθεις μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

Απ – Πρωτίστως ψυχολογική, λεκτική και μετά σωματική.

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

Απ. – Ναι βέβαια. Είναι ντροπή αυτό που συμβαίνει, να μην το βγάλουμε παραέξω. Ίσως φταίω και εγώ, Παρατηρείται επίσης το φαινόμενο να κάνει το πρώτο βήμα να καταγγείλει το

γεγονός και μετά να επιστρέψει πάλι πίσω. Σίγουρα πάντως παίζει ρόλο η οικογένεια το περιβάλλον κλπ.

Τα ΜΜΕ έχουν αλλάξει τα τελευταία χρόνια .Συμβάλλουν στην ενημέρωση για την ύπαρξη των δομών που αφορούν την κακοποιημένη γυναίκα, τις γραμμές ΣΟΣ και στην ευαισθητοποίηση του κόσμου. Για τα νέα παιδιά δεν θεωρείτε πλέον ταμπού να μιλήσεις για το πρόβλημά σου.

6. Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

Απ – Από 30 έως 50

(η Σύμφωνη γνώμη και των τριών κυριών είναι τα 40 χρόνια)-ίσως γιατί λένε ότι κάποιες αποκαθίστανται επαγγελματικά, ή γιατί στις μικρότερες ηλικίες τώρα πια αλλάζουν οι νοοτροπίες, είναι πιο ενημερωμένες, μπορούν να κάνουν ευκολότερα ένα βήμα μπροστά τα παιδιά είναι πιο μικρά κλπ.

7. Οικογενειακή κατάσταση.

Απ – Έγγαμες συνήθως. Λίγες φορές από σύντροφο.

8. Μορφωτικό Επίπεδο.

Απ – Χαμηλό κυρίως υποχρεωτικής εκπαίδευσης .Έχουμε συναντήσει και ανώτερου μορφωτικού επιπέδου αλλά πιο σπάνια.

9. Τόπος διαμονής.

Απ – Κάτοικοι του Δήμου μας.

10. Εθνικότητα.

Απ – Κυρίως Ελληνική Αλλά τώρα έχουμε και από την πρώην Σοβιετική Ένωση, Αλβανίδες, Βουλγάρες, και μία από τη Νιγηρία. Πολλές φορές οι σύζυγοι είναι Έλληνες.

11. Οικονομική κατάσταση.

Απ – Χαμηλή. Κυρίως είναι εξαρτώμενες από τους συζύγους.

12. Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία.

Απ – Κάποιες φορές το έχουν αναφέρει. Είναι κάτι που επαναλαμβάνεται.

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

Απ – Ναι. Όταν συμβαίνει τέτοια ένταση δεν υπολογίζουν τα παιδιά.

14. Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση.

Απ –Ναι πολλές φορές λέει ότι «φταίω κι εγώ» Το προκάλεσα, ή έχει ενοχές για τα παιδιά της που βιώνουν αυτή την κατάσταση.

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών.

Απ – Κυρίως αλκοόλ.

16. Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο.

Απ – Φυσικά. Αν δεν την δημιουργεί σίγουρα την επιδεινώνει.

Δ. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

1. Στην περιοχή υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων.

Απ – Ναι Είναι όλοι αυτοί που φορείς που προαναφέραμε.

2. Υπάρχει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δικτύου.

Απ – Ναι υπάρχει, όχι βέβαια πάντα αλλά συνήθως ναι. Για παράδειγμα εμείς προσπαθούμε να τις παροτρύνουμε να επιστρέψουν στο γονεϊκό τους περιβάλλον όταν θελήσουν να φύγουν .Είναι προτιμότερο από τον ξενώνα που δεν είναι άρτιο το περιβάλλον ,δεν έχει όλες τις παροχές γι αυτές και τα παιδιά τους.

Ε.Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

1. Ποιός είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού.

Απ – Υποστηρικτικός, ενισχυτικός, ενημερωτικός, διαμεσολαβητικός, ενθαρρυντικός καθοδηγητικός, Να παρέχει κοινωνική στήριξη και να φροντίζει να βρίσκονται οι πόροι για την οικονομική στήριξη των εξυπηρετούμενων.

2. Ποιά προβλήματα αντιμετωπίζετε.

Απ – Κυρίως γραφειοκρατικά. Αναγκαζόμαστε να ασχοληθούμε με πληθώρα γραφειοκρατικών διαδικασιών που είναι χρονοβόρες και μας αφαιρούν από την ουσιαστική μας δουλειά. Μας αποπροσανατολίζουν και λειτουργούν ανασταλτικά από το κυρίως έργο μας. Αν εξέλειπαν αυτά και ήταν μόνο το κομμάτι της κοινωνικής εργασίας θα ήταν άριστα και για εμάς αλλά και για τους υπόλοιπους φορείς γιατί όλοι πάσχουν από αυτό το θέμα.

Άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε είναι η αλλαγή πολιτικών προϊσταμένων.

Με κάθε αλλαγή που επιφέρουν οι δημοτικές εκλογές ,αλλάζει και ο πολιτικός προϊστάμενος. Μέχρι να ενημερωθεί να μπούμε στο κλίμα συνεργασίας, αλλάζει ,φεύγει και έρχεται άλλος. Επιπλέον κάποιοι από αυτούς δεν τηρούν το απόρρητο και τους κανόνες εχεμύθειας που απαιτεί ο χώρος μας.

3. Τι προτείνετε για την επίλυσή τους.

Απ – Να επικεντρωθεί ο κοινωνικός λειτουργός στο έργο του και να αναλάβουν διοικητικοί υπάλληλοι αυτό το έργο.

Να υπάρχει ευελιξία στους φορείς και όχι τυπολατρεία. πχ. Μια κακοποιημένη γυναίκα πρέπει επείγοντως να εξυπηρετηθεί σε έναν ξενώνα. Πρέπει να βγάλει βιβλιάριο πρώτα. Ξέρετε πόσο χρόνο χρειάζεται για την έκδοση βιβλιαρίου; τρεις μήνες με ένα χρόνο.

4. Προτάσεις για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

Απ – Έχουμε προτείνει εδώ και καιρό να αξιοποιηθούν 30 διαμερίσματα που έχει στην κυριότητά του ο Δήμος, και να μετατραπούν σε ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους. Να βρεθεί ο νομικός τρόπος να διατεθούν για φιλοξενία..θα είναι στην περιοχή μας και θα έχουμε καλύτερη παρακολούθηση των περιστατικών. Έχουμε προτείνει επίσης να δίνεται οικονομική ενίσχυση για κακοποιημένες γυναίκες που ψάχνουν σπίτι. Τώρα

δίνεται μία εφάπαξ παροχή , αλλά δικαιολογείται ως «έκτακτο γεγονός» και όχι ως κονδύλι για κακοποιημένες γυναίκες.

3. ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Α.ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

1. Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας.

Απ – Επίσημα τον Σεπτέμβριο του 1999, ανεπίσημα τον Φεβρουάριο του 1998. Για ενάμισι χρόνο δουλέυαμε πιλοτικά (δικτύωση επαφή με τους φορείς)εγώ και μία κοινωνιολόγος, Ενταχθήκαμε στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα URBAN επίσημα το Σεπτέμβρη του 1999. Με το τέλος του Προγράμματος (μετά από τρία χρόνια)η δομή υπήρχε σε μία ρευστή κατάσταση , και ανήκε στην Δημοτική επιχείρηση. Ως επίσημη Δομή του Δήμου εντάχθηκε την τελευταία πενταετία με τους Καλλικρατικούς Δήμους.

2. Σκοποί.

Απ – Σκοπός της δομής είναι η ψυχοκοινωνική στήριξη των κατοίκων της περιοχής.

3. Οργανωτική δομή.

Απ – Είναι η Διεύθυνση Παιδείας και Κοινωνικής Προστασίας, όπου ανήκει το τμήμα μας. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής Εφαρμογής ,Κοινωνικής Προστασίας και Νέας Γενιάς. Σε αυτό το τμήμα εντάσσεται και ο ξενώνας φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών του Δήμου.

4. Ειδικότητες επαγγελματιών.

Απ – Εργάζονται 3 Ψυχολόγοι, 1 Κοινωνική Λειτουργός (προς το παρόν),1 παιδαγωγός,,2 Κοινωνιολόγοι αποσπασμένοι προς το παρόν σε άλλους τομείς. Μία Λογοθεραπεύτρια,3 Οδηγοί, 3 Διοικητικοί υπάλληλοι. Αυτή είναι η διοικητική αποτύπωση , όχι η πραγματική .Στην πραγματικότητα είναι άλλοι 2 Κοινωνιολόγοι που δουλεύουν εδώ αλλά ανήκουν διοικητικά αλλού. Επίσης έχουμε άμεση συνεργασία με δύο Κοινωνικούς Λειτουργούς από το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, που βλέπουν περιστατικά κακοποίησης και Εισαγγελικές Εντολές.

B. ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Υπηρεσίες που παρέχονται.

Απ – Ψυχολογική στήριξη, Κοινωνική στήριξη, Εργασιακή στήριξη, Λογοθεραπεία, Συμβουλευτική γονέων, εκπαιδευτικών και μαθητών στο σχολικό πλαίσιο κυρίως της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και επίσης λειτουργεί συμβουλευτική ομάδα γονέων με συντονιστές εμάς. Επίσης υπάρχει το Κοινωνικό Παντοπωλείο, η Στέγη αστέγων, και ο Ξενώνας κακοποιημένων γυναικών.

2. Μεθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Απ – Κυρίως με Άτομα, με Ομάδες. Με την Κοινότητα θα μπορούσε να ειπωθεί η δουλειά που γίνεται με το Κοινωνικό Παντοπωλείο που είναι πιο ευρύ πιο διευρυμένο και αφορά μεγαλύτερο φάσμα πληθυσμού. Όσοι κάνουν χρήση των υπηρεσιών του Κοινωνικού Παντοπωλείου, θα πρέπει να πληρούν κάποια κριτήρια αυτά που ισχύουν και στην Πρόνοια.(χαμηλό εισόδημα, οικογενειακή κατάσταση, αναπηρία, πρόβλημα υγείας κλπ).

3. Προγράμματα που εφαρμόζονται.

Απ – Κάνουμε χρήση αυτή τη στιγμή ενός Προγράμματος για Επαγγελματική Κατάρτιση γυναικών, ενός Ευρωπαϊκού Προγράμματος που λέγεται Μόνη Γενιά και αφορά γυναίκες άνεργες μονογονεϊκές οικογένειες(αυτό δεν υλοποιείται από εμάς είμαστε συμπράττων φορέας). Ο ξενώνας επίσης ανήκει σε Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ΕΣΠΑ.

4. Σε επίπεδο πρόληψης υπάρχει δράση.

Απ – Ναι υπάρχει αλλά όχι τόσο όσο θα θέλαμε.

5. Αν ναι, σε ποιο βαθμό.

Απ – Κάνουμε όπως σας είπα συμβουλευτική στα σχολεία, με ομάδες γονέων Δυστυχώς μας πήρε η κρίση και δεν προλαβαίνουμε να κάνουμε όλα όσα θα έπρεπε. Δεν φτάνουμε γι αυτά που έχουμε ,θα μπορούσαμε να κάνουμε αλλά δεν προλαβαίνουμε.

6. Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

Απ – Είναι ανύπαρκτη θα έλεγα. Ελάχιστα πράγματα κάνει το ΠΙΝΕΠΘ (αλλά δεν εμπίπτουν ούτε στο πεδίο ούτε στο επίπεδό μας).Ατομικά ότι κάνει ο κάθε ένας.

7. Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Απ – Τα ερωτηματολόγιο που είδατε απαντά σε μια τέτοια ιδέα, αλλά δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η έρευνα. Σε μία πρώτη ανάγνωση το feedback είναι θετικό. Αλλά, Άλλο πράγμα είναι για σας η αποτελεσματικότητα, άλλο για εμάς ,άλλο για τους επωφελούμενους άλλο για την διοίκηση. Εμείς πάντα δουλεύουμε με ένα αίτημα.

Όταν του παρείχαμε τις υπηρεσίες για το συγκεκριμένο αίτημα τότε το feedback είναι άμεσο και θετικό. Επίσημα δεν είναι καταγεγραμμένα και μετρήσιμα, το βιώνουμε εμείς σαν περιστατικό.

Γ.ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

1. Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών.

Απ - Πριν το 2000, πριν υπάρξουν οι δομές, αντιμετωπίζαμε πολλά περιστατικά κακοποίησης. Δεν ξέρω αν διαφέρει το προφίλ της κακοποιημένης γυναίκας από μιας που έρχεται για οποιοδήποτε άλλο αίτημα, τώρα με τις υπάρχουσες δομές όταν το πρώτο αίτημα είναι η κακοποίηση απευθύνεται εκεί.(Συμβουλευτικά Κέντρα των ΓΓΙΦ κλπ). Σε εμάς έρχεται σαν πρώτο αίτημα το πρόβλημα της σχέσης και βγαίνει στη συνέχεια το πρόβλημα της κακοποίησης.

2. Με ποιόν τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας.

Απ. Μόνες τους με δικό τους αίτημα. Όσες είναι σε φυγή ,από Νοσοκομεία, και τους παραπέμπουμε στον ξενώνα. Επίσης έχουμε παραπομπές από Αστυνομία, κυρίως φορείς και αρχές. Οι γείτονες παρεμβαίνουν περισσότερο όταν υπάρχουν παιδιά . Τα σχολεία επίσης ,και η Εισαγγελία (λιγότερο).

3. Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

Απ – Μπορεί και μήνες, χρόνια, ημέρες ποικίλλει ανάλογα με το περιστατικό.

4. Ποιές είναι οι συνήθειες μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

Απ - Λεκτική κυρίως, Η σωματική είναι αυτή που κινητοποιεί αλλά πολιτισμικά κάποια πράγματα λειτουργούν έτσι ώστε να υπομένει τις άλλες μορφές (πχ έτσι μιλάν οι άντρες...) Εξαρτάται και από τα όριά της και πως μπορεί να βιώνει τις καταστάσεις.

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

Απ. – Ναι υπάρχουν υπήρχαν πάντα. Η δομή της κοινωνίας τα ενισχύει.(Από εκεί που παράγονται από εκεί ενισχύονται).Τα ΜΜΕ παίζουν ρόλο, ενισχύουν και διατηρούν τα στερεότυπα.

Ερ - Πως βλέπετε το γεγονός ότι τελευταία τα ΜΜΕ προβάλλουν τα spot τα ενημερωτικά για την καταπολέμηση της βίας ,των γραμμών SOS

Απ – Θετικά μεν, ως προς την ενημέρωση βοηθάει ,αλλά από την άλλη «ενισχυτικά» της λέξης κακοποίησης, ως παραδοχή. Φαίνονται πάλι οι κυρίαρχες ιδέες που φτιάχνουν τους ρόλους (πχ. του ισχυρού φύλου, της ιδέας της σωματικής δύναμης, της γυναίκας που είναι σε κατάσταση αδυναμίας).Επαναλαμβάνονται διαδικασίες κοινωνικών κατασκευών αιώνων του Δυτικού κόσμου.(γιατί σε κάποιες άλλες κοινωνίες πχ ιθαγενών έδιναν το όνομα στο παιδί ανεξάρτητα από το φύλο).

6. Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

Απ –Σε αυτά τα στοιχεία της ηλικίας ,οικογενειακής κατάστασης, μορφωτικού επιπέδου, οικονομικής κατάστασης κλπ, δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο προφίλ αυτές οι γυναίκες, μια

γυναίκα με κατάθλιψη δεν διαφέρει και πολύ από μία γυναίκα κακοποιημένη. Αυτό λέει η εμπειρία βιωματικά.

12. Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία.

Απ – Είναι δύσκολο να απαντηθεί. Κυρίως από αυτά που μπορώ να καταλάβω.

Μπορεί να ζούσαν οι ίδιες σε κακοποιητικό περιβάλλον, οι θύτες κάποιες φορές είναι κακοποιημένοι, και άλλες φορές οι γυναίκες. Κατά περίπτωση.

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

Απ – Τις περισσότερες φορές ναι. Δυστυχώς δεν μπορεί να κρυφτεί όταν έγινε ο ξυλοδαρμός πχ και είναι η γυναίκα στο Νοσοκομείο... Ακόμη κι αν δεν έχουν δει τη σκηνή έχουν δει όλο το μετά.

14. Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση

Απ – Πολλές φορές ναι. «κάτι δεν κάνω καλά» « Εσύ φταις» κλπ

Διαγενεακά, έχει περάσει (κάνε υπομονή, άντρας είναι κλπ).

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών.

Απ – Πολύ συχνά αλκοόλ.

16. Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο.

Απ – Σίγουρα αν υπάρχει βία την κάνει χειρότερη. Εγώ είχα ένα περιστατικό μεσοαστικής οικογένειας με έντονη την επίδραση της κρίσης στα οικονομικά τους, που η γυναίκα περιγράφει: Πρώτη φορά ένοιωσα τη σωματική βία(συγκρούσεις λεκτικές υπήρχαν πάντα αλλά τα 2 τελευταία χρόνια, ένοιωσα και τη σωματική βία).

Αν υπάρχει το πρόβλημα, η κρίση το επιδεινώνει.

Δ. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

1. Στην περιοχή υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων.

Απ – Ναι υπάρχει Νοσοκομεία, ΚΨΥ. Εισαγγελία , Αστυνομία, Σχολεία, Ψυχιατρικό τμήμα του Νοσοκομείου Παπανικολάου, ΑΡΣΙΣ (ΜΚΟ γενικότερα)κλπ.

2. Υπάρχει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δικτύου.

Απ – Ναι βασιζόμενοι στην καλή λειτουργία,(υπάρχει τεράστιος φόρτος εργασίας) και τη λογική «όπου μπορούμε να βοηθήσουμε» .

1. Ποιά προβλήματα αντιμετωπίζετε.

Απ – Έλλειψη προσωπικού. Κακή συνεργασία με τη Διοίκηση. Επίσημα λειτουργούμε 16 χρόνια άτυπα 18.Πρέπει σε κάθε αλλαγή της διοίκησης όχι να συγκρούμαστε αλλά να αρχίζουμε από το 0 Από το νηπιαγωγείο. Να τους μαθαίνουμε τα βασικά. όπως το απόρρητο. Είναι σαν να μην τους έχουμε μαζί μας αλλά αντιμέτωπους.

2. Τι προτείνετε για την επίλυσή τους.

Απ – Από τις διοικήσεις πρέπει να υπάρχει ένας στόχος, μία θέση. Πχ Στόχος μου είναι να κάνω πρόληψη. Να δουλεύει με την Κοινότητα. Τώρα κάνουμε μόνο παρέμβαση, δεν είμαστε για να λύνουμε τα προβλήματα.

Και βέβαια όταν αναλαμβάνει μία Διοίκηση πρέπει να εκπαιδευτεί σε στοιχειώδη πράγματα. Ποιος είναι ο ρόλος του Αντιδημάρχου Κοινωνικής πολιτικής, να αποσαφηνιστούν κάποια πράγματα.

3. Προτάσεις για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

Απ – Τα αιτήματα είναι πολλά και το προσωπικό λίγο Χρειάζεται περισσότερη δουλειά με την Κοινότητα. Η πρόληψη θέλει δουλειά.(επαφές με φορείς με Κοινότητα) .Τα παιδιά που ήρθαν με πεντάμηνα, κάνουν δουλειά με σχολεία, νηπιαγωγεία, γυμνάσια πήγαν πολύ καλά. Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί τα ξαναζητάνε. Δεν μας λείπει η τεχνική ούτε η εμπειρία.

Ερ – Πιστεύετε ότι η εποπτεία θα βοηθούσε στην καλύτερη επαγγελματική σας απόδοση;

Απ – Φυσικά .Είναι αναγκαία. Όλα αυτά τα χρόνια την κάνω με δικά μου προσωπικά έξοδα. Το θεωρώ αναγκαίο για τον ειδικό(πώς να χειριστώ το παρακάτω , όσο μεγαλώνω το

μαθαίνω, αλλά βλέπω και άλλα ζητήματα πχ burnout). Την θεωρώ υποχρεωτική, αναπνοή, θα έπρεπε να είναι θεσμός. Δεν το έχουν κάνει ούτε στους ξενώνες ,εγώ λόγω αντικειμένου βοηθάω όσο μπορώ, αν στη θέση μου ήταν μία κοινωνιολόγος πως θα το έκανε;

Η εποπτεία έχει το νόημα της άλλης ματιάς το έχουν ανάγκη τα παιδιά γιατί έχουν να διαχειριστούν πολλά κομμάτια, πχ. νομικά θέματα οικονομικά κλπ.

-Εγώ καλύφθηκα δεν ξέρω αν έχετε να προσθέσετε κάτι εσείς.

-Όχι δεν νομίζω

-Σας ευχαριστώ για τον χρόνο ας και την βοήθειά σας. Καλή συνέχεια στο έργο σας.

-Καλή σας μέρα και καλή επιτυχία.

4. ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

1. Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας.

Απ – Είναι από τους πρώτους Συμβουλευτικούς σταθμούς που λειτούργησαν στη Θεσσαλονίκη το 1986, αλλά γι αυτό θα σας πει περισσότερα η κυρία Κ. η οποία ήταν και η πρώτη κοινωνική λειτουργός στο Δήμο.

2. Σκοποί.

Απ – Να βοηθήσουμε άτομα ,οικογένειες που αντιμετωπίζουν κοινωνικά προβλήματα και προβλήματα εργασίας. Γενικός στόχος να εξυπηρετήσουμε τους πολίτες σε όσα προβλήματα αντιμετωπίζουν σε κοινωνικό, ψυχολογικό επίπεδο, αλλά και στο γραφείο προστασίας καταναλωτή, καθώς επίσης και στους παιδικούς σταθμούς.

3. Οργανωτική δομή.

Απ – Σύμφωνα με τη νέα οργανωτική δομή ανήκουμε στην Διεύθυνση κοινωνικής πολιτικής του Δήμου

Είμαστε το τμήμα κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης εργασίας και ισότητας.

Υπάρχει και το γραφείο εργασίας και επιχειρηματικότητας.

Αναπληρώτρια προϊσταμένη του τμήματος κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης εργασίας και ισότητας ,καθώς επίσης και των 4 Συμβουλευτικών Σταθμών του Δήμου, είναι η ψυχολόγος

Στον Δήμο μας, υπάγονται και οι Συμβουλευτικοί σταθμοί σε κάθε δημοτική ενότητα.4 τον αριθμό.

4. Ειδικότητες επαγγελματιών.

Απ - Στο τμήμα εργάζονται:5 κοινωνικοί λειτουργοί

2 ψυχολόγοι

1 διοικητικός υπάλληλος

1 νομικός ως εξωτερικός συνεργάτης.

Β.ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Υπηρεσίες που παρέχονται.

Απ – Κοινωνική στήριξη, ψυχολογική ,ενημέρωση και στήριξη για την εργασία, υγεία, πρόνοια , νομική στήριξη ,ενημέρωση για δομές και κοινωνικούς φορείς, πληροφόρηση για κοινωνικά προγράμματα που λειτουργούν, και κοινωνικές δομές.

Στον Σ.Σ ανήκει η Δημοτική τράπεζα αίματος, γραφείο πληροφόρησης – εύρεσης εργασίας (με παρακολούθηση αγγελιών, στους ιστοτόπους και τα έντυπα, και καθημερινή ενημέρωση των πολιτών).Υπάρχει επίσης και η πληροφόρηση σε νομικά θέματα. Προς έγκριση είναι το γραφείο για την στέγαση-επανάταξη ατόμων που απειλούνται με έξωση, ή είναι καταγεγραμμένοι ότι είναι στο δρόμο.

Στον Δήμο επίσης λειτουργούν κοινωνικές δομές όπως: Κοινωνικό παντοπωλείο, κοινωνικό φαρμακείο, Τράπεζα χρόνου, Δημοτικός λαχανόκηπος, Γραφείο διαμεσολάβησης, γραφείο ενημέρωσης καταναλωτών.

2. Μεθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Απ – Δεν θα λέγαμε ότι γίνεται ΚΕΑ ΚΕΟ ΚΕΚ με τη στενή έννοια του όρου περισσότερο συμβουλευτική με άτομα , ομάδες και κοινότητα.

-2.Λειτουργούν δηλαδή ομάδες στο τμήμα σας:

Απ – Συμμετέχουμε στις ομάδες προστασίας ανηλίκων.(ΟΠΑ)

3. Προγράμματα που εφαρμόζονται.

Απ –δεν απαντήθηκε

4. Σε επίπεδο πρόληψης υπάρχει δράση.

Απ – Ναι

5. Αν ναι, σε ποιο βαθμό.

Απ – Συνεργαζόμαστε με την Πυξίδα (Κέντρο Πρόληψης της Εξάρτησης από Ναρκωτικά και Προαγωγής της Υγείας).

6. Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

Απ – Ναι όσο μας δίνεται η δυνατότητα.

7. Αν ναι, πόσο τακτικά λαμβάνεται.

Απ – Πριν δύο χρόνια όταν η Πυξίδα διοργάνωσε μία σειρά σεμιναρίων για την ενδοοικογενειακή βία μία φορά τον μήνα επί 6 μήνες.

Εντός υπηρεσίας βοηθητική είναι η εποπτεία για την αποσυμφόρηση των επαγγελματιών με τα περιστατικά τους. « Παλιά κάναμε κάθε Παρασκευή ολομέλεια με προγραμματισμό δράσεων, απολογισμό, βοηθούσε πολύ. Τώρα...»

Προσπαθούμε να παρακολουθούμε διοργανώσεις από άλλους φορείς: Πανεπιστήμιο, Ινστιτούτο επαγγελματικής εκπαίδευσης, άλλοι δημόσιοι φορείς αλλά δεν είναι πάντα εφικτό γιατί έχουμε εδώ τις καθημερινές μας υποχρεώσεις.

Και βέβαια εναπόκειται στον καθένα η προσωπική του επιμόρφωση.

8. Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Απ – Σίγουρα δεν είναι μετρήσιμη αλλά βλέπουμε να γίνονται πράγματα σε πολλούς τομείς, Στη σίτιση, την αγορά προϊόντων, αγορά φαρμάκων, Συμμετοχή των μελών της κοινότητας, στην ενημέρωση, στην αιμοδοσία. Ενδυνάμωση όσων ζητούν την κοινωνική και ψυχολογική στήριξη. Κάποιοι από την τοπική κοινότητα είναι χορηγοί στις κοινωνικές δομές. Υπάρχει μηνιαίος και ετήσιος απολογισμός των κινήσεων των υπηρεσιών που παρείχαμε.(υπάρχει στο παράρτημα)

Γ.ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

1. Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών.

Απ – Όχι συχνά. Δεν απευθύνονται σε εμάς ως πρώτο αίτημα την ενδοοικογενειακή βία. Έρχονται για άλλα αιτήματα πχ. ασφάλεια, προνοιακά προγράμματα και σιγά σιγά μπορεί να διαφανεί και το περιστατικό με ανάλογο πρόβλημα.

Μία φορά θυμάμαι ήρθε ένας άντρας και κατήγγειλε ότι τον κακοποιεί σωματικά η σύζυγος

2. Με ποιόν τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας.

Απ. Κυρίως από τους γείτονες. Ξέρετε εδώ είμαστε μία γειτονιά και οι γείτονες είναι ενήμεροι. Έρχονται και οι ίδιες οι γυναίκες για άλλη δουλειά και από την συνέντευξη εκμαιεύουμε και περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας. Άλλες φορές παραπέμπονται από τον Εισαγγελέα, το Σχολείο, τον παιδικό σταθμό, το συγγενικό περιβάλλον, ή άλλη υπηρεσία του Δήμου.

3. Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

Απ – Συνήθως καθυστερούν από την μεθεπόμενη ημέρα και μετά...

4. Ποιές είναι οι συνήθειες μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

Απ – Σωματική ,ψυχολογική.

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

Απ. – Ναι υπάρχουν , και ενισχύονται από την οικογένεια ,το στενό τους περιβάλλον και τα ΜΜΕ παίζουν κι αυτά το ρόλο τους, στο πως προβάλλουν τα στερεότυπα.

6. Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

Απ – Συνήθως είναι από 20 έως 60.Αλλά ο μέσος όρος είναι 40 ετών.

7. Οικογενειακή κατάσταση.

Απ – Ως επί το πλείστον έγγαμες.

8. Μορφωτικό Επίπεδο.

Απ – Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, μέχρι λύκειο.

Δεν υπάρχουν περιστατικά όπου το μορφωτικό επίπεδο είναι υψηλότερο;

Απ. Δεν αποκλείεται και αυτό αλλά είναι συγκαλυμμένο στις ανώτερες βαθμίδες μόρφωσης.

9. Τόπος διαμονής.

Απ – Στην περιοχή μας μιας και αυτή την περιοχή εξυπηρετούμε.

10. Εθνικότητα.

Απ - Γηγενής πληθυσμός στο μεγαλύτερο ποσοστό Ελληνίδες.

11. Οικονομική κατάσταση.

Απ – Στην πλειοψηφία άνεργες, και γενικά χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος.

12. Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία.

Απ – Υπάρχει το ενδεχόμενο παραμέλησης, μόνον ενδείξεις έχουμε, γιατί δεν ασχολούμαστε πρωτογενώς μαζί τους.

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

Απ – Δεν μπορούμε να ξέρουμε.

14. Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση.

Απ – Η γυναίκα δεν αναγνωρίζει πάντα την κακοποίηση αναγνωρίζει μόνον την κακοποίηση που υπέστη ως παιδί.

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών

Απ – Σε συγκεκριμένα περιστατικά αλκοόλ.

16. Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο.

Απ – Τα προβλήματα αν υπάρχουν , μέσα στην κρίση αναζωπυρώνονται .Αν υπάρχουν χρήματα, εργασία κάπως καλύπτονται. Η έκθεση στην ανεργία δημιουργεί άγχος, στρες...

Δ. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

1. Στην περιοχή υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων.

Απ – Υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων όπως είναι η Εργάνη (Κέντρο στήριξης της Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας των γυναικών στη Θεσσαλονίκη), η Πυξίδα (Κέντρο πρόληψης της Εξάρτησης από Ναρκωτικά και Προαγωγής της Υγείας), η Άρσις(Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων), η Μητρόπολη, οι Εκκλησίες, οι Σύλλογοι, οι αθλητικές ομάδες, το κέντρο Ψυχικής Υγείας Βορειοδυτικού Τομέα, Τοπικοί φορείς, ΜΚΟ (έχουμε παραπομπές ανταλλαγή πληροφοριών κλπ).

2. Υπάρχει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δικτύου.

Απ – Ναι βλέπουμε αποτελεσματικότητα.

Ε.Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

1. Ποιός είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού.

Απ – Είμαστε εδώ για την υποδοχή του αιτήματος,

Διερευνούμε την κατάσταση.

Ερ. - Με ποιόν τρόπο;

Απ – με ατομικές συνεδρίες, συλλογή πληροφοριών και επίσκεψη στο κοινωνικό περιβάλλον του ατόμου. Προτείνουμε τρόπους αντιμετώπισης. Πρέπει να δούμε το περιστατικό σε βάθος γιατί η κακοποίηση είναι το αποτέλεσμα μιας προηγούμενης κατάστασης και από εκεί το παραπέμπουμε στους ειδικούς ,αρμόδιους φορείς, αστυνομία ,Νοσοκομείο ξενώνες (όπου παρέχεται εξειδικευμένης μορφής βοήθεια). Στο θέμα της Νομικής κατοχύρωσης, πρέπει να υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία και όχι μόνον ενδείξεις.

2. Ποιά προβλήματα αντιμετωπίζετε

Απ – Ένα βασικό πρόβλημα είναι η εκπαίδευση τόσο των κοινωνικών λειτουργών σε θέματα του αντικειμένου τους αλλά και ως προς την ευαισθητοποίηση της κοινότητας ώστε να μπορεί να βοηθήσει τα μέλη της. Από την αναφορά ενός προβλήματος μέχρι την ενεργό δράση. Θα μπορούσε ο κοινωνικός λειτουργός να βοηθήσει με την μέθοδο της ΚΕΚ περαιτέρω. Οι κοινωνικές υπηρεσίες και οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί έχουν πολλά περιστατικά και είναι προτεραιότητα του Κ.Λ η εργασία με την Κοινότητα. Ο φορέας θα μπορούσε να τους χρησιμοποιήσει στον τομέα της πρόληψης.

Χρειάζεται λογική και μεγάλες αντοχές με όλα αυτά τα περιστατικά που αντιμετωπίζουμε καθημερινά.

3. Τι προτείνετε για την επίλυσή τους.

Απ – Τακτική εποπτεία αλλά και εναλλαγή των πλαισίων εργασίας για ανάπτυξη νέων γνώσεων και δεξιοτήτων

5. ΠΕΜΠΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

**(ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟ
ΠΟΥ ΜΟΥ ΥΠΕΔΕΙΞΑΝ ΟΙ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ ΤΗΣ ΩΣ ΠΛΕΟΝ ΕΜΠΕΙΡΗ)**

A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

1.Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας.

Απ – Το 1986 Δημιουργήθηκε ο Συμβουλευτικός Σταθμός, με πρωτοβουλία του συλλόγου γυναικών του Δήμου. Η πρόεδρος ήταν νοσηλεύτρια και Δημοτική Σύμβουλος . Αρχικά λειτουργούσε δύο ημέρες την εβδομάδα και από το 1989 άρχισε να λειτουργεί με πλήρες ωράριο και πιο οργανωμένα σαν κοινωνική υπηρεσία του Δήμου .Εγώ ήμουν κοινωνική λειτουργός που ασκούσα το επάγγελμα για έναν χρόνο και με την δημιουργία του ΣΣ, ήρθα να δουλέψω εδώ.

2.Σκοποί.

Απ – Όταν πρωτολειτούργησε, σκοπός του ήταν ο οικογενειακός προγραμματισμός. Γινόταν εξετάσεις για το τεστ Παπανικολάου σε συνεργασία με το « Θεαγένειο» κλπ

Ήταν προληπτικός ο ρόλος του, και γινόταν κοινωνική εργασία με την Κοινότητα, κυρίως με τις γυναίκες.

Τώρα παρέχουμε Ψυχοκοινωνική στήριξη και συμβουλευτική.

3.Οργανωτική δομή.

Απ – Απαντήθηκε πιο πάνω.

4.Ειδικότητες επαγγελματιών.

Απ – Στο σύνολο είναι 5 κοινωνικοί λειτουργοί, Οι δύο είναι μόνιμοι υπάλληλοι. Οι τρεις με προγράμματα ΕΣΠΑ ενώ από αυτούς οι δύο προέρχονται από τις κοινωνικές δομές του Δήμου :Το κοινωνικό Παντοπωλείο, Φαρμακείο, κλπ. Δύο ψυχολόγοι, η μία με σύμβαση αορίστου χρόνου, και μία διοικητική υπάλληλος.

B. ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1.Υπηρεσίες που παρέχονται.

Απ - Απαντήθηκε

2.Μεθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Απ – Δουλεύουμε με ΚΕΑ ΚΕΟ ΚΕΚ. Δεν εμβαθύνουμε βέβαια γιατί δεν είμαστε θεραπευτικό πλαίσιο ,(αυτό το κάνουν οι ειδικοί σε πλαίσια που παραπέμπουμε τις περιπτώσεις-όπως το Κέντρο Ψυχικής Υγείας ΒΔ τομέα

Δεν κάνουμε απλά συμβουλευτική ,η Συμβουλευτική δεν περιέχει την κατ' οίκον επίσκεψη .Εμείς επισκεπτόμαστε τους ανθρώπους στα σπίτια τους. Δεν χρησιμοποιούμε βέβαια όλα τα εργαλεία λόγω της φύσης της δουλειάς μας, αλλά αυτά που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε.

3.Προγράμματα που εφαρμόζονται.

Απ – Για την ενδοοικογενειακή βία όχι .Η Πυξίδα δραστηριοποιείται στον τομέα της πρόληψης.

6.Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

Απ – Διοργανώνονται σεμινάρια για στελέχη κοινωνικών υπηρεσιών, μέσα από την Πυξίδα, όπως για την κακοποίηση των παιδιών κλπ. Βέβαια έγκειται και στις προσωπικές επιλογές του καθένα.

7.Αν ναι, πόσο τακτικά λαμβάνεται.

Απ – Όχι τακτικά. Η επιμόρφωση γίνεται περιστασιακά.

8.Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Απ – Λειτουργούμε σαν σταθμός πρώτων κοινωνικών βοηθειών. Είμαστε μια υπηρεσία αναφοράς. Οι άνθρωποι έρχονται και ξανάρχονται από παιδιά που τα στείλαμε φαντάρους. Οι γονείς που τους έφερναν πέθαναν και αυτοί συνεχίζουν να έρχονται για άλλα ζητήματα τώρα πια. Δεν είναι μετρήσιμη η αποτελεσματικότητα αλλά κάτι παίρνουν. Στον τομέα της κακοποίησης πληροφορούμε, στηρίζουμε ψυχοκοινωνικά, παραπέμπουμε στους αρμόδιους φορείς, φεύγουν ενδυναμωμένες. Παλιότερα ήταν πιο εύκολο να παρέμβουμε στην κρίση , λειτουργούσαν οι δομές, υπήρχαν προγράμματα μπορούσε με μια βοήθεια να σταθεί στα πόδια του ο άλλος και να προχωρήσει. Τώρα τι να σου κάνει το κοινωνικό συσσίτιο πχ, που καταρρακώνει και την αυτοεκτίμησή, την αξιοπρέπειά σου. Δεν μπορείς να του παράσχεις εργασία. Με την κρίση έχει αλλάξει το σκηνικό. Όσο και να τους στηρίζεις ψυχολογικά, θέλουν μία βάση. Μέσα από ένα πρόγραμμα με βάθος χρόνου 5 μηνών τι να κάνεις. Μετά τι;

Γ. ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

1.Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών.

Απ – Όχι πολύ συχνά.

2.Με ποιόν τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας.

Απ. -Έρχονται για άλλο λόγο και το αντιλαμβανόμαστε στην πορεία της συνέντευξης.

Μέσω εισαγγελίας ανηλίκων για τα παιδιά από το γείτονα, ή συγγενικά πρόσωπα, δεν μπορείς εύκολα να παρέμβει ο άλλος για θέματα ενηλίκων μπορεί να τα βρουν μεταξύ τους και να υπάρξει μήνυση εναντίον αυτού που κατήγγειλε το γεγονός. Για τους ανήλικους όμως, είμαστε όλοι υπεύθυνοι.

3.Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

Απ – Δεν έρχονται αμέσως .Μπορεί να περάσουν και τέσσερα χρόνια. Εξαρτάται από το πόσο ανεκτική στη βία είναι η γυναίκα και πόσο δομημένη προσωπικότητα έχει.

4.Ποιές είναι οι συνήθεις μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

Απ – Συνήθως ξυλοδαρμός, λεκτική βία και υποψία σεξουαλικής κακοποίησης.

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

Απ. – Ναι υπάρχουν ενισχύονται από την οικογένεια, το περιβάλλον, την καταγωγή (οι Ρομά για παράδειγμα έχουν άλλα ήθη πάνω σε αυτό. οι Αλβανοί επίσης).

Ερ- Τι εννοείτε;

Απ- Ότι για αυτούς είναι «φυσιολογικό» να τη χτυπήσουν τη γυναίκα

Επίσης παλαιότερα η Αστυνομία δεν ήταν τόσο ευαίσθητη στο θέμα της ενδοοικογενειακής βίας και δεν ήταν υποστηρικτική.

6.Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

Απ – Γύρω στα 40 με 45.Η κακοποίηση έχει ξεκινήσει πιο νωρίς αλλά τότε «βγαίνει»

7.Οικογενειακή κατάσταση.

Απ – Έγγαμες η σε διάσταση στην πλειοψηφία.

8.Μορφωτικό Επίπεδο.

Απ – Συνήθως χαμηλό, μέτριο

9. Τόπος διαμονής.

Απ –Από την περιοχή, είμαστε τοπική υπηρεσία

10.Εθνικότητα.

Απ - Κυρίως αλλοδαποί αλλά και γυναίκες με Έλληνες συζύγους ,συντρόφους.

11. Οικονομική κατάσταση.

Απ – Χαμηλή συνήθως έως μέτρια.

12.Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία

Απ – Δεν εμβαθύνουμε αλλά δεν υπάρχουν ιδιαίτερες ενδείξεις. Σίγουρα όμως δεν έχουν Υποστήριξη από την οικογένεια κατά την παιδική ηλικία.

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

Απ – Ναι .Δεν λαμβάνουν υπόψη τους τα παιδιά.

14.Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση.

Απ –Ναι αλλά και υπάρχουν περιπτώσεις που ρίχνει τις ευθύνες στον άλλον

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών.

Απ – Ναι και αυτό αλλά και χωρίς να έχει πιεί αλκοόλ η άλλες Εξαρτησιογόνες ουσίες.

16.Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο.

Απ – Αν υπήρχε κακοποίηση συνεχίζει να υπάρχει με μεγαλύτερη ένταση, αλλά αν όχι έχουν αυξηθεί οι εντάσεις.

Δ. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

1.Στην περιοχή υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων.

Απ – Ναι υπάρχει και συνεργαζόμαστε με όλους του φορείς και τις δομές και τα κέντρα της Αθήνας και όλης της Ελλάδας αν χρειαστεί.

2.Υπάρχει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δικτύου.

Απ – Υπάρχει αποτελεσματικότητα τις περισσότερες φορές. Με κάποιες δομές όμως συναντούμε εμπόδια που έχουν να κάνουν με το θέμα του απορρήτου.

Ερ - Τι εννοείτε;

Απ – Για παράδειγμα: Έχουμε μια Εισαγγελική εντολή για κοινωνική έρευνα που αφορά ένα παιδί. Τι σημαίνει κοινωνική έρευνα :Διερευνώ ,από όπου μπορώ να αντλήσω πληροφορίες για να τεκμηριώσω τα στοιχεία Πρέπει να επικοινωνήσω με τους γονείς , το σχολείο, τη γειτονιά, το άμεσο οικογενειακό περιβάλλον κλπ αλλά και τα πλαίσια και υπηρεσίες στα οποία το άτομο είχε απευθυνθεί. Εκεί σκοντάφτουμε στο απόρρητο, ενώ κανονικά όταν πρόκειται για

Εισαγγελική παρέμβαση και ζητούνται στοιχεία Υπηρεσιακά, θα διευκόλυνε πραγματικά τα στοιχεία αυτά να δίνονταν.

Ε.Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

1. Ποιός είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού.

Απ – Υποστηρικτικός ,καθοδηγητικός ,νημερωτικός. Είμαστε σταθμός πρώτων κοινωνικών βοηθειών συνηθίζω να λέω. Οφείλουμε να ενημερώνουμε για τις πρώτες κινήσεις που πρέπει να κάνει το άτομο όταν έρχεται στην υπηρεσία .Ποιές είναι οι άμεσες ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν. Ποιές είναι οι δικές του ανάγκες.

2. Ποιά προβλήματα αντιμετωπίζετε.

Απ – Ανυπαρξία δομών. Υπάρχουν και δομές που στη λειτουργία τους δεν σέβονται την αξιοπρέπεια του ατόμου, από την πιο απλή κοινωνική υπηρεσία έως...

Όπως προείπα η χρησιμοποίηση του απορρήτου επί της ουσίας.

Μεγάλωσε η γραφειοκρατία, αντί να είμαστε πιο ελαστικοί με όλα αυτά που συμβαίνουν γύρω μας γινόμαστε πιο γραφειοκράτες και τους ζητάμε περισσότερα χαρτιά.

3. Τι προτείνετε για την επίλυσή τους.

Απ – Η επιμόρφωση ενισχύει τον επαγγελματία την χρειαζόμαστε.

Οι δομές πρέπει να γίνονται από ανθρώπους που είναι μέσα στα πράγματα, που τρέχουν καθημερινά σαν εργάτες και όχι από τα γραφεία με τις εγκυκλοπαιδικές γνώσεις μόνο. Ο κοινωνικός λειτουργός έχει επαφή με το τι αληθινά συμβαίνει από τα πολύ πρακτικά μέχρι τα πιο θεωρητικά. Τι να την κάνει ο άλλος την ψυχολογική υποστήριξη –βοηθάει ως ένα σημείο ,όταν δεν έχει να φάει και δεν έχει προοπτική δουλειάς.

Ερ – με όλο αυτό το κλίμα και τις δυσκολίες που εισπράττετε καθημερινά στην εργασία σας, επηρεάζεστε στην προσωπική σας ζωή;

Απ – Πάρα πολύ. Ο επαγγελματίας εισπράττει καθημερινά το θυμό την ένταση που συναντάμε στους συμπολίτες μας γινόμαστε αποδέκτες όλης της έντασης του θυμού, και της απογοήτευσης του κόσμου. Δεν έχουμε στα χέρια μας πολλά πράγματα για να υποστηρίξουμε. Θα ήταν χρήσιμη η εποπτεία ώστε οι επαγγελματίες να δουλέψουμε με τον εαυτό μας.

4. Προτάσεις για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

Απ – Οι επαγγελματίες να δείχνουν μεγαλύτερο σεβασμό στις ανάγκες αυτών των ανθρώπων και να διευκολύνουν τη διαδικασία για την επίλυση των προβλημάτων.

6. ΕΚΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

1. Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας

Απ- Ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Νοέμβρη του 2013. Συγκεκριμένα στις 12/11/2013.

2. Σκοποί.

Απ.- Σκοπός και στόχος είναι η αντιμετώπιση και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, η παροχή πολλαπλών υπηρεσιών συμβουλευτικής στήριξης σε γυναίκες, που είναι ή έχουν υπάρξει θύματα βίας καθώς και η υλοποίηση δράσεων για την πρόληψη του φαινομένου σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο.

3. Οργανωτική δομή.

Απ- Υπάγεται στην Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, η οποία ανήκει στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Η λειτουργία των δεκατεσσάρων (14) Συμβουλευτικών Κέντρων στις πρωτεύουσες των 13 Διοικητικών Περιφερειών και στον Πειραιά αποτελεί μέρος ενός ολοκληρωμένου δικτύου υπηρεσιών πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών σε πανελλαδικό επίπεδο.

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) έχει αναλάβει την στελέχωση και την λειτουργία των 14 Συμβουλευτικών Κέντρων Της ΓΓΙΦ, καθώς και την επιστημονική εποπτεία και τον συντονισμό τους.

4. Ειδικότητες επαγγελματιών.

Απ- Οι ειδικότητες των επαγγελματιών είναι οι εξής: δύο Κοινωνικές Λειτουργοί, δύο Ψυχολόγοι, μία Νομικός και μία Διοικητική Υπάλληλος.

B. ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

δέχεται γυναίκες:

που υφίστανται σωματική και σεξουαλική κακοποίηση,

- που υφίστανται ψυχολογική, συναισθηματική ή/και λεκτική βία,
- που υφίστανται οικονομική βία,
- που έχουν υποστεί βία από μέλος της οικογένειάς τους (σύζυγο, σύντροφο, πατέρα, αδερφό ή άλλο συγγενικό πρόσωπο),
- που έχουν υποστεί βιασμό ή απόπειρα βιασμού,
- που έχουν υπάρξει θύματα πορνείας ή παράνομης διακίνησης και εμπορία με σκοπό την οικονομική/σεξουαλική εκμετάλλευση (trafficking),
- που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία, σε κοινωνικό χώρο, στην οικογένεια
- επίσης μπορούν να απευθύνονται πολίτες και φορείς κατόπιν συνεννόησης, προκειμένου να πληροφορηθούν για θέματα σχετικά με την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες αφορούν στην :

- Ενημέρωση και εξειδικευμένη πληροφόρηση.
- Νομική συμβουλευτική και πληροφόρηση για τα δικαιώματα των γυναικών, τους σχετικούς νόμους, τις απαιτούμενες διαδικασίες για την υποβολή μήνυσης, καταγγελίας, κ.ά. Επίσης παρέχεται νομική βοήθεια (παροχή νομικών υπηρεσιών – legal aid) σε γυναίκες θύματα βίας σε συνεργασία με τον Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης.
- Ψυχοκοινωνική συμβουλευτική, (εξειδικευμένη στήριξη των γυναικών με την οπτική του φύλου)
- Συνεργασία με άλλες υπηρεσίες και παραπομπή γυναικών σε ξενώνες, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία, σε φορείς αρμόδιους για προνοιακά ή άλλα επιδόματα, σε φορείς απασχόλησης, προστασίας και υποστήριξης παιδιών κ.ά.
- Λειτουργεί σε συνδυασμό με την πανελλαδικής εμβέλειας Τηλεφωνική γραμμή SOS 15900 της Γ.Γ.Ι.Φ., που προσφέρει υπηρεσίες ενημέρωσης και τηλεφωνικής συμβουλευτικής σε γυναίκες θύματα βίας (σε 24ωρη βάση, 365 ημέρες τον χρόνο), τα Συμβουλευτικά Κέντρα της Γ.Γ.Ι.Φ, τους 19 Ξενώνες Φιλοξενίας των Δήμων και τους 2 του Ε.Κ.Κ.Α. καθώς και τα 25 Συμβουλευτικά Κέντρα των Δήμων.

2. Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Απ – Παρέχεται συμβουλευτική στήριξη η οποία βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- υιοθετείται η οπτική του φύλου
- η σχέση συμβούλου – συμβουλευόμενης βασίζεται στην ισοτιμία και όχι στην αναπαραγωγή σχέσεων εξουσίας
- δεν επιτρέπεται η οποιαδήποτε διάκριση κατά των συμβουλευόμενων γυναικών στη βάση της οικονομικής και κοινωνικής τους κατάστασης, της καταγωγής, του μορφωτικού τους επιπέδου, της εθνικής τους ταυτότητας, του σεξουαλικού τους προσανατολισμού κ.λ.π.
- Τηρείται ο κώδικας δεοντολογίας που αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμβουλευόμενων γυναικών
- επιδιώκεται η διεπιστημονική συνεργασία
- μέσω της ενδυνάμωσης των γυναικών, ενθαρρύνεται η επανάκτηση της αυτοεκτίμησης τους ώστε να μπορέσουν να αναλάβουν την ευθύνη της επαγγελματικής, προσωπικής και οικογενειακής τους ζωής και να πάρουν οι ίδιες τις καλύτερες αποφάσεις για το μέλλον τους.

3. Προγράμματα που εφαρμόζονται.

Απ - Δεν εφαρμόζεται κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

4. Σε επίπεδο πρόληψης υπάρχει δράση ;

Απ – Αναπτύσσουμε δράσεις πρόληψης για την εξάλειψη της έμφυλης βίας κατά των γυναικών και ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας που αφορούν κυρίως στην πραγματοποίηση συναντήσεων και στην διασύνδεση, τη δικτύωση και συνεργασία με τοπικούς φορείς.

Στόχος των δράσεων πρόληψης για την εξάλειψη της έμφυλης βίας κατά των γυναικών και των δράσεων ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου είναι η μηδενική ανοχή της βίας, η έμπρακτη κατοχύρωση του δικαιώματος των γυναικών σε μια ζωή χωρίς βία, η πληροφόρηση για τη σοβαρότητα και τη συχνότητα του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών. Ακόμη η διάδοση της πληροφόρησης για το γεγονός ότι η βία συνιστά αδίκημα και τιμωρείται, όπως επίσης και ότι τα δικαιώματα των θυμάτων προστατεύονται με συγκεκριμένες νομοθετικές διατάξεις.

Συγκεκριμένα έχουμε αναπτύξει ένα ευρύ δίκτυο συνεργασιών με φορείς που δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο, με τους οποίους υπάρχει συνεχής συνεργασία.

Παράλληλα λάβαμε μέρος σε πληθώρα εκδηλώσεων που υλοποιήθηκαν από διάφορους φορείς παρουσιάζοντας τις υπηρεσίες του Συμβουλευτικού Κέντρου.

Πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις σε ημερίδες των Δήμων, του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, σε ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς φορείς, δράσεις ευαισθητοποίησης στην Πλατεία Αριστοτέλους κ.α.

6. Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

Απ - Η εκπαίδευση των επαγγελματιών πραγματοποιήθηκε από το Α.Π.Θ. και συγκεκριμένα από το Τμήμα Ψυχολογίας. Αρχικά παρακολουθήσαμε τριήμερο εκπαιδευτικό σεμινάριο Στη συνέχεια , εξ' αποστάσεως μελετήσαμε προσωπικά εκπαιδευτικό υλικό που μας δόθηκε, σχετικό με την συμβουλευτική γυναικών με την οπτική του φύλου, και εκπονήσαμε εργασίες.

Για ένα χρόνο, σε μηνιαία βάση, παρασχέθηκε εκπαίδευση από καθηγήτρια του Τμήματος Ψυχολογίας του ΑΠΘ.

Η κάθε σύμβουλος αποφασίζει προσωπικά για την δική της επιμόρφωση με συμμετοχή σε σεμινάρια, ημερίδες, προγράμματα που διοργανώνουν διάφοροι φορείς (Πυξίδα, Άρσις, Πανεπιστήμια, ιδιωτικοί φορείς).

8.Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Απ - Η αποτελεσματικότητα είναι δύσκολο να διερευνηθεί. Σημαντικό είναι αρχικά να ορίσουμε ποιά είναι τα αποτελέσματα που επιδιώκουμε. Μέσω της συμβουλευτικής διαδικασίας προσπαθούμε να ενδυναμώσουμε τις γυναίκες ώστε να πάρουν οι ίδιες τις αποφάσεις που τις αφορούν σύμφωνα με τις πραγματικές τους ανάγκες, ενθαρρύνουμε τις γυναίκες να βγουν από την απομόνωση, να κατανοήσουν ότι δεν είναι μόνες και ότι δεν ευθύνονται για την βία που υφίστανται. Ενθαρρύνουμε την ενεργητική συμμετοχή των συμβουλευόμενων στο σχεδιασμό και την εξέλιξη των ενεργειών στήριξης. Δεν παρεμβαίνουμε, δεν καθοδηγούμε. Η αποτελεσματικότητα λοιπόν μπορεί να οριστεί σύμφωνα με τα παραπάνω και τα διαφορετικά προσωπικά αιτήματα και στόχους τους οποίους έχει θέσει κάθε γυναίκα. Οι στόχοι κάθε γυναίκας διαφέρουν, να μείνουν ή να απομακρυνθούν από την κακοποιητική σχέση, να πάρουν απλώς πληροφορίες, να διερευνήσουμε λύσεις και οπτικές της κατάστασης της κάθε συμβουλευόμενης. Εκτιμούμε την πορεία της κάθε γυναίκας σε συναντήσεις follow up.

Γ.ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

1. Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών;

Απ – Η πλειοψηφία των γυναικών που απευθύνονται εδώ, είναι θύματα βίας και σε λιγότερες περιπτώσεις ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες. Από 3 περιστατικά την ημέρα έως...

2. Με ποιον τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας;

Οι γυναίκες απευθύνονται κυρίως κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας των ιδίων ή της υπηρεσίας από την οποία παραπέμπονται (π.χ. Τηλεφωνική γραμμή SOS 15900, άλλα Πλαίσια).. Έως τον Απρίλιο του 2015 δεχτήκαμε 379 γυναίκες και έχουμε πραγματοποιήσει 1180 ώρες συνεδριών (προσωπικές και τηλεφωνικές).

3. Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

Απ .- Λίγες ώρες μετά την κακοποίηση μέχρι ...45 χρόνια...

4. Ποιές είναι οι συνήθειες μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

Απ.- Από τις γυναίκες που απευθύνονται στο Συμβουλευτικό Κέντρο παρατηρούμε όλες τις μορφές βίας, (σωματική, λεκτική, ψυχολογική, σεξουαλική, οικονομική). Σίγουρα πιο δύσκολα αναγνωρίζεται η ψυχολογική και η συναισθηματική βία.

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

Απ.- Η θέση της γυναίκας στην κοινωνία δεν είναι ισότιμη με του άνδρα, η άνιση μεταχείριση είναι κοινωνικά υπαρκτή αλλά όχι αποδεκτή. Σε αυτό σημαντική ευθύνη έχει η οικογένεια, το σχολείο, τα ΜΜΕ. Συγκεκριμένα στις διαφημίσεις παρατηρούμε την αντικειμενοποίηση της γυναίκας. « Μας έκανε εντύπωση σε ένα σεμινάριο πως περιέγραφαν τη θέση της γυναίκας στη διαφήμιση : ακόμη και η λήψη της φωτογραφίας ήταν από πάνω για να φαίνεται η γυναίκα πιο χαμηλά...». Τα στερεότυπα καλλιεργούνται σε όλα τα περιβάλλοντα, οικογενειακό, κοινωνικό, πολιτικό, εκπαιδευτικό κ.α. Προσωπικά ενημερωνόμαστε και στηρίζουμε το συμβουλευτικό μας έργο σε επιστημονικά δεδομένα και όχι σε στερεότυπα.

6. Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

Απ - Δεχόμαστε ενήλικες γυναίκες, από δεκαοχτώ ετών και άνω. Η συντριπτική πλειοψηφία είναι από 28 έως 45 ετών.

7. Οικογενειακή κατάσταση.

Απ – Στην πλειοψηφία έγγαμες και μητέρες.

8.Μορφωτικό Επίπεδο;

Απ – Έχουν απευθυνθεί γυναίκες όλων των εκπαιδευτικών επιπέδων, σε μεγαλύτερο βαθμό απευθύνθηκαν γυναίκες δευτεροβάθμιας.

9. Τόπος διαμονής.

Απ – Οι γυναίκες που απευθύνονται εδώ, κατοικούν σε μεγαλύτερο βαθμό στον Νομό Θεσσαλονίκης, παράλληλα έχουμε εξυπηρετήσει και γυναίκες οι οποίες κατοικούν σε άλλες περιοχές, Σε κάποιες περιπτώσεις γυναίκες οι οποίες επιθυμούσαν να απομακρυνθούν από το κακοποιητικό περιβάλλον.

10.Εθνικότητα.

Απ - Η πλειοψηφία Ελληνίδες αλλά και αλλοδαπές.

11. Οικονομική κατάσταση.

Απ – Οι περισσότερες γυναίκες που απευθύνθηκαν εδώ δεν εργάζονται αυτή την περίοδο με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Πάντως έχουν απευθυνθεί γυναίκες που βρίσκονται σε κάθε οικονομική κατάσταση (από πολύ κακή μέχρι πολύ καλή).

12.Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία.

Απ – Σε κάποιες περιπτώσεις υπάρχει ιστορικό κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία των γυναικών από γονείς ή άλλο πρόσωπο όπως αναφέρουν οι συμβουλευόμενες.

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

Απ – δεν παρέχουμε συμβουλευτική σχετική με την κακοποίηση παιδιών. Παραπέμπουμε τις γυναίκες σε αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς.

14. Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση.

Απ – Σε κάποιες περιπτώσεις, ναι. Μπορεί να λένε «σε κάτι φταίω κι εγώ»

Ερ - και τι τους λέτε εσείς;

Απ. – « Δεν υπάρχει δικαιολογία για τη βία»

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών.

Απ – Σε κάποιες περιπτώσεις συνυπάρχει αλλά δεν είναι αυτός ο λόγος. Η χρήση μπορεί να αποτελέσει παράγοντα που ενισχύει την εκδήλωση της βίας δεν είναι ο λόγος για τον οποίο εμφανίζεται.

16.Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο

Απ – Δεν υπάρχει κάποια έρευνα που να ενισχύει αυτή την άποψη, δηλαδή να αποδεικνύει την συσχέτιση της κρίσης και της ανεργίας με την εκδήλωση ενδοοικογενειακής

βίας. Πιθανόν να είναι πιο εμφανής αυτή την περίοδο και λόγω δημοσιοποίησης τέτοιων περιστατικών, ή να συμβάλει και η ύπαρξη του δικτύου των δομών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας. Συγκεκριμένα ξεκινήσαμε την λειτουργία μας μέσα στην κρίση κι έτσι δεν μπορούμε να έχουμε μια καθαρή εικόνα. Βλέπουμε ότι δεν είναι η κρίση που δημιουργεί την κακοποίηση, με τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες πιθανόν να γίνεται πιο έντονη, σε περιπτώσεις που προϋπήρχε. Σύμφωνα με τη λήψη ιστορικών, παρατηρείται σε κάποιες περιπτώσεις να αλλάζει η μορφή ή η ένταση.

Δ. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

1. Στην περιοχή υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων.

Απ – Ναι υπάρχει ένα ευρύ δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων. Πέρα από τα Συμβουλευτικά Κέντρα της Γ.Γ.Ι.Φ. και των Δήμων, την Γραμμή SOS 15900 και τους Ξενώνες Φιλοξενίας γυναικών με τα παιδιά τους που ανήκουν στο πρόγραμμα Γ.Γ.Ι.Φ, συνεργαζόμαστε με πληθώρα φορέων. Ενδεικτικά να αναφέρουμε τα Αστυνομικά Τμήματα, Νοσοκομεία, Κέντρα Ψυχικής Υγείας Μ.Κ.Ο., Σχολεία, Εκκλησία, Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων, Δομές για την Αντιμετώπιση της φτώχειας κ.α. Παράλληλα έχουμε διαθέσει ενημερωτικά φυλλάδια και αφίσες σε χώρους όπου υπάρχει μαζική προσέλευση κοινού, όπως: Δημοτικές Βιβλιοθήκες, Κ.Ε.Π., ΟΑΣΘ, ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΟΑΕΔ κ.λ.π.

2. Υπάρχει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δικτύου.

Απ – Ναι υπάρχει ανταπόκριση και αποτελεσματικότητα.

Ε.Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ/ΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

1. Ποιος είναι ο ρόλος του/της κοινωνικού/ης λειτουργού.

Απ – Ο/Η κοινωνικός/η λειτουργός στο πρώτο ραντεβού ενημερώνει την γυναίκα για τις δράσεις και τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Κέντρου, το ωράριο και τον τρόπο λειτουργίας, προκειμένου να γνωρίζει τι μπορεί να αξιοποιήσει. Πραγματοποιείται η λήψη του κοινωνικού ιστορικού, καταγράφονται στοιχεία που αφορούν σε προσωπικά χαρακτηριστικά (σύνθεση οικογένειας, εργασιακή κατάσταση, κοινωνικο-οικονομικό status, κατάσταση υγείας κ.λπ.) και

γίνεται εκτίμηση των άμεσων αναγκών της, που μπορούν να αφορούν θέματα ασφάλειας, μετοίκησης, ανεργίας, ανάγκης σε σίτιση και είδη πρώτης ανάγκης κ.ο.κ.

Οι σύμβουλοι συνεργαζόμαστε μεταξύ μας και κάνουμε εσωτερικές παραπομπές (ψυχολογική στήριξη, νομική στήριξη) ώστε να καλυφθούν οι ιδιαίτερες ανάγκες κάθε γυναίκας. Παράλληλα μπορεί να πραγματοποιήσουμε και εξωτερικές παραπομπές σε άλλους φορείς, εξειδικευμένης στήριξης όταν αυτό είναι απαραίτητο.

Πιο συγκεκριμένα οι κοινωνικές λειτουργοί, εκτός από την συμπλήρωση ενός πλήρους κοινωνικού ιστορικού, τις πληροφορούμε για τα δικαιώματα και τις κοινωνικές παροχές που μπορούν να αξιοποιήσουν, για θέματα ασφαλιστικών δικαιωμάτων και άλλα θέματα κοινωνικής προστασίας. Εκτιμούμε τον βαθμό επιρροής της κακοποίησης στην υπόλοιπη ζωή της γυναίκας. Συνεργαζόμαστε με την διεπιστημονική ομάδα ώστε να υπάρξει η κατάλληλη αντιμετώπιση και στήριξη της γυναίκας. Συνεργαζόμαστε με άλλες υπηρεσίες, παρακολουθούμε την πορεία των συμβουλευόμενων που έχουν παραπεμφθεί και διευκολύνουμε την πρόσβασή της σε αυτούς τους φορείς. Υπάρχει διαρκής διασύνδεση και συνεργασία με φορείς που αναφέραμε πιο πάνω και εργαζόμαστε για την δημιουργία και επέκταση αυτών των δικτύων.

2. Ποια προβλήματα αντιμετωπίζετε.

Απ – Κάποια προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ως κοινωνικές λειτουργοί δεν διαφέρουν σημαντικά από προβλήματα που θα αντιμετωπίζαμε αν εργαζόμασταν και σε κάποιον άλλο φορέα. Για παράδειγμα δεν υπάρχει δίκτυο δομών και υπηρεσιών όπου μπορούν να καλύψουν ολόπλευρα τις ανάγκες των γυναικών (εργασιακή αποκατάσταση, ασφάλιση, φιλοξενία γυναικών σε κρίση κ.α.) . Δηλαδή κρατικές δομές όπου θα καλύπτουν μόνιμα και σταθερά πάγιες ανάγκες.

Σημαντική επίσης έλλειψη αποτελεί η απουσία οργανωμένων δομών για την αντιμετώπιση και την στήριξη των δραστών. Για παράδειγμα ο νόμος 3500/2006 αναφέρει την δυνατότητα ποινικής διαμεσολάβησης χωρίς παράλληλα να έχει προβλεφθεί σε ποιές δομές θα μπορούν να απευθύνονται οι δράστες.

Επίσης, προκύπτει η αναγκαιότητα συνεχούς εκπαίδευσης σε θέματα συμβουλευτικής και η εποπτεία, για την επικαιροποίηση των γνώσεων και των δεξιοτήτων μας.

Και τέλος, ως εργαζόμενες στο Πλαίσιο, του οποίου η χρηματοδότηση προέρχεται από το ΕΣΠΑ είμαστε αντιμέτωπες με την εργασιακή ανασφάλεια. Δεν γνωρίζουμε με ποιόν τρόπο θα συνεχίσει η λειτουργία των δομών, με ότι αυτό μπορεί να σημαίνει για εμάς ως επαγγελματίες

αλλά και ότι μπορεί να αφορά στο αποτέλεσμα της δουλειά μας. Πως αναλαμβάνουμε μία περίπτωση που χρειάζεται ένα πλάνο με βάθος χρόνου όταν δεν είμαστε βέβαιες ότι θα υπάρχει συνέχεια στην εργασία μας.

3.Τι προτείνετε για την επίλυσή τους.

Απ – Πρότασή μας είναι να ενταχθεί όλο το δίκτυο υποστηρικτικών δομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών στον κρατικό προϋπολογισμό ώστε να αποτελούν κεντρική κοινωνική πολιτική. Να μην υπάρχει εξάρτηση από την υλοποίηση ή όχι των ΕΣΠΑ.

7. ΕΒΔΟΜΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Α.ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

1.Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας.

Απ – Ιδρύθηκε το 2001

2.Σκοποί.

Απ – Έχει θεσμικές αρμοδιότητες συντονισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης των δράσεων, καταγραφής των δικαιούχων κοινωνικής πρόνοιας, φροντίδας, προστασίας και αλληλεγγύης και εφαρμογών ηλεκτρονικής διασύνδεσης του Δικτύου Κοινωνικής Φροντίδας και Κοινωνικής Προστασίας.

3.Οργανωτική δομή.

Απ – Υπάρχει ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο με έδρα την Αθήνα.

Υπάρχει η Νομική Υπηρεσία, το Γραφείο του Προέδρου, και Το Αυτοτελές τμήμα Μηχανοργάνωσης.

Υπάρχουν τέσσερις Διευθύνσεις: η Διεύθυνση κοινωνικών παρεμβάσεων, Διεύθυνση Οικονομικού, Διεύθυνση Συντονισμού και Οργάνωσης, και η Διεύθυνση εδώ της Θεσσαλονίκης.

Η Διεύθυνση της Θεσσαλονίκης έχει τα τμήματα:

Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης

Τμήμα Ξενώνων Ωραιοκάστρου,

Τμήμα Ξενώνα και Κέντρου Κοινωνικής Στήριξης Φοίνικα

Τμήμα Υποδοχής Κέντρου Κοινωνικής Στήριξης Πύλης Αξιού.

4.Ειδικότητες επαγγελματιών.

Απ – 6 κοινωνικοί λειτουργοί

4 ψυχολόγοι,1 κοινωνιολόγος, μία νηπιοβρεφοκόμος , ένας οδηγός, και ένας ως βοηθητικό προσωπικό.

Β.ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1.Υπηρεσίες που παρέχονται.

Απ – Παρέχονται υπηρεσίες άμεσης συμβουλευτικής , ψυχολογικής και κοινωνικής στήριξης σε ευάλωτα άτομα, οικογένειες και πληθυσμιακές ομάδες που διέρχονται καταστάσεις κρίσης και έκτακτης ανάγκης. Το Δίκτυο των Μονάδων , μέσω των οποίων παρέχεται επείγουσα ψυχολογική και κοινωνική στήριξη περιλαμβάνει :Την Τηλεφωνική Γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας «197», την Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας «1107», Τα Κέντρα Κοινωνικής Στήριξης, τα Κέντρα Επείγουσας Υποδοχής, τα Καταφύγια Προστατευμένης Προσωρινής και Φιλοξενίας και φροντίδας,, τους Κοινωνικούς Ξενώνες Αστέγων, τις κινητές Μονάδες Επιτόπιας Παρέμβασης, τις Ομάδες Διαχείρισης Κρίσεων, τα συστήματα ενιαίας κεντρικής διαχείρισης διαφόρων αιτημάτων κοινωνικής αρωγής και τις διαδικτυακές και ηλεκτρονικές ολοκληρωμένες εφαρμογές άμεσης ενημέρωσης και εξυπηρέτησης των πολιτών.

Ψυχοθεραπεία, ο κοινωνικός λειτουργός διενεργεί κοινωνική έρευνα, ο ψυχολόγος αναλαμβάνει να παρακολουθεί την ποινική διαμεσολάβηση, του Νόμου 3.500/2006

Τα τελευταία δύο χρόνια λειτουργεί ο ξενώνας της κάτω από την ομπρέλα της ΓΓΙΦ, για κακοποιημένα γυναίκες με παιδιά και θύματα trafficking από όλη την Βόρεια Ελλάδα

2.Μεθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Απ – Παρακολουθούμε ατομικά τις περιπτώσεις, όχι τόσο πολύ με ομάδες η κοινότητα, αλλά ο κοινωνικός λειτουργός κάνει Συμβουλευτική οικογένειας στα πλαίσια της κοινωνικής έρευνας η της ποινικής διαμεσολάβησης ή της θεραπευτικής διαδικασίας.

3.Προγράμματα που εφαρμόζονται.

Απ – Ο ξενώνας κακοποιημένων γυναικών λειτουργεί με προγράμματα Ε.Σ.Π.Α.

4. Σε επίπεδο πρόληψης υπάρχει δράση.

Απ - Ενημερώνουμε την Κοινότητα στα πλαίσια ημερίδων, σεμιναρίων, συνεδρίων ομιλιών για το τι κάνουμε εμείς σαν υπηρεσία .

5. Αν ναι σε ποιο βαθμό.

Η απάντηση καλύφθηκε συνολικά από την προηγούμενη.

6. Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

Απ – Ναι υπάρχει

7. Αν ναι, πόσο τακτικά λαμβάνεται.

Απ - Συνέχεια ,πάντα. Οι υπάλληλοι έχουν τη δυνατότητα να μετεκπαιδεύονται μέσω του ΠΙΝΕΠΘ, μέσω της Διεύθυνσης Συντονισμού και Οργάνωσης, και βέβαια με τη δική τους πρωτοβουλία .Αυτή τη στιγμή δύο συνάδελφοι κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές και τους παρέχεται διευκόλυνση από την υπηρεσία.(ολιγόωρη απουσία κατά τη διάρκεια της ημέρας, ή ημέρες αδεία όπου χρειαστεί).

8. Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Απ – Δεν έχουμε το follow up, η στατιστικά στοιχεία για να το μετρήσουμε, μπορούμε να μάθουμε μόνο από τους ανθρώπους με τους οποίους επικοινωνούμε ακόμη και μετά την απομάκρυνσή τους από τις υπηρεσίες μας. Πχ ο κοινωνικός λειτουργός ή ο ψυχολόγος που ήταν τα πρόσωπα αναφοράς μέσα στον ξενώνα, ακόμη και όταν η γυναίκα αποχωρήσει έρχονται σε επαφή μαζί της όσο η ίδια το επιθυμεί.

Γ. ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

1. Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών.

Απ – Πάρα πολύ συχνά .Σε εβδομαδιαία βάση έχουμε περιστατικό.

2. Με ποιόν τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας.

Απ – Τηλεφωνική επαφή και στη συνέχεια η ίδια έρχεται εδώ. Μέσω μιας άλλης υπηρεσίας η ΜΚΟ, η ακόμη μέσω μιας άλλης εξυπηρετούμενης του κέντρου.

3. Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

Απ – Δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία, αλλά από ότι γνωρίζω από την εμπειρία μου, μπορεί από την επόμενη στιγμή, μέχρι χρόνια. Αν μιλήσουμε όμως για την περίπτωση της ποινικής διαμεσολάβησης, τότε τα πράγματα είναι διαφορετικά. Παίρνουν χρόνο. Από την ώρα που θα κατατεθεί η μήνυση από το θύμα, η υπόθεση οδηγείται σε αυτόφωρη διαδικασία ή ακολουθεί τον δρόμο της δικογραφίας Στην πρώτη περίπτωση, μεσολαβούν λίγοι μήνες , στην δεύτερη περίπτωση μπορεί να περάσουν και 1-2 χρόνια. Στην περίπτωση της ποινικής διαμεσολάβησης ,μετά την αυτόφωρη διαδικασία από την Αστυνομία μεταφέρεται στην Εισαγγελία και από εκεί ξεκινά η διαδικασία συμμετοχής του Θύτη σε ειδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ενδοοικογενειακή βία. Το θύμα ερωτάται αν συμφωνεί ,να παρακολουθήσει ο θύτης το πρόγραμμα , και μόνο με τη συναίνεσή του προχωρά η διαδικασία.

4. Ποιές είναι οι συνήθεις μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

Απ – Όλες οι μορφές. Σωματική, λεκτική, ψυχολογική, σεξουαλική. Αν και η τελευταία πάρα πολύ λίγες φορές φτάνει στα δικαστήρια γιατί δυσκολεύονται να το κοινοποιήσουν ότι αυτό συμβαίνει μέσα στο γάμο. Όπου υπάρχει σοβαρή Κακοποίηση ΔΕΝ ΠΑΕΙ ακόμη και στα πρόθυρα του θανάτου, με κατάγματα μοιραία για τη ζωή της για πολλούς και διαφόρους λόγους(θεσμός της οικογένειας ,την διατηρώ πάση θυσία ,για τα παιδιά μου πρέπει να έχουν πατέρα κλπ).

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

Απ – Βλέπω ότι υπάρχουν ακόμη. Για την κακοποίηση υπάρχει ένα Μοτίβο.(στο σπίτι πρέπει να είμαι υπό, να φροντίζω τα παιδιά, ο άντρας είναι η κεφαλή της οικογένειας κλπ).Ένα συστηματικό μοτίβο επίσης είναι ότι ο άντρας αποκόβει τη γυναίκα από το εργασιακό της περιβάλλον, το κοινωνικό, ακόμη και το οικογενειακό. Θέλει να έχει τον πλήρη έλεγχο και να την έχει εξαρτημένη οικονομικά από αυτόν.

6. Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

Απ – Δεν υπάρχουν ηλικίες, όλες

7. Οικογενειακή κατάσταση.

Απ – και έγγαμες και εν διαστάσει

8. Μορφωτικό Επίπεδο.

Απ - όλα

9. Τόπος διαμονής.

Απ – Από όλη τη Βόρεια Ελλάδα πάνω από τη Λάρισα.

10.Εθνικότητα .

Απ - Όχι μόνο Ελληνίδες, αλλά και υπήκοοι, Ευρωπαϊκών χωρών και χωρών τρίτου κόσμου, η άλλων που έχουν συνάψει γάμο για πράσινη κάρτα. Έχουμε δεχτεί τηλεφωνήματα από την Κέρκυρα, Ρόδο κλπ

11. Οικονομική κατάσταση.

Απ – Οποιαδήποτε. Από πολύ χαμηλά κοινωνικά στρώματα έως υψηλά .Χαρακτηριστικά έχω να σας πω ότι είχαμε κάποτε μία κυρία σύζυγο πολιτευτή. Δεν έμαθα ποτέ ποιού ,γιατί η κυρία ερχόταν με το πατρικό της όνομα. Με πάρα πολύ καλή οικονομική επιφάνεια ,πολύ εύπορη.

12.Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία.

Απ – Συμβαίνει καμιά φορά. Όχι πάντα αλλά και ο θύτης και το θύμα να προέρχονται από κακοποιητικό οικογενειακό περιβάλλον.(αυταρχικός πατέρας, μητέρα)

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

Απ – Ναι συμβαίνει συχνά.

14.Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση

Απ – Ναι είναι από τα μοτίβα –στερεότυπα που είπαμε πριν. Αντιμιλάει εκείνη η αντιβαίνει τον κώδικα ηθικών αξιών κλπ.

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών.

Απ – Και αυτό συμβαίνει, έχει καταγγελθεί.

16.Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο.

Απ – Θεωρώ ναι .Γιατί οι άνθρωποι χάνουμε τις προτεραιότητές μας. Ακούω περιστατικά που αυτοκτονούν. πχ δεν μπορεί μια οικονομική καταστροφή να σε στέλνει στο θάνατο. Κακοποιητική συμπεριφορά θεωρώ ότι είναι να βρει η γυναίκα τον άντρα της απαχονισμένο στο υπόγειο του σπιτιού της. Δεν αξίζουμε μόνο αν φέρνουμε χρήματα στο σπίτι, αλλά για τόσους άλλους λόγους.

Δ. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

1.Στην περιοχή υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων.

Απ –Σε συνεργασία με εθελοντικούς ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς(προγραμματικές συμβάσεις) διαθέτει ένα διευρυμένο Δίκτυο Μονάδων παροχής υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας σε ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες.

2.Υπάρχει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δικτύου.

Απ – Ναι υπάρχει στη διαχείριση των περιστατικών και πόσο επικοινωνούμε μεταξύ μας.

1.Ποιά προβλήματα αντιμετωπίζετε.

Απ – Οι ξενώνες λειτουργούν τα τελευταία δύο χρόνια με το Πρόγραμμα Ε.Σ.Π.Α. Τον Νοέμβριο τελειώνει ο χρόνος λειτουργίας τους μετά τι;

Ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι στην ποινική διαμεσολάβηση, μέχρι ο θύτης να ενταχθεί στο πρόγραμμα μεσολαβεί όπως προείπαμε μεγάλο χρονικό διάστημα χάνεται χρόνος και βέβαια υπάρχει πολύ γραφειοκρατία και χρονοβόρες διαδικασίες.

2.Τι προτείνετε για την επίλυσή τους.

Απ – καλό θα ήταν να υπάρξουν ίδιοι πόροι να υπάρχει συνεχόμενη ροή χρηματοδότησης ώστε τα προγράμματα να συνεχίσουν να υφίστανται.

3.Προτάσεις για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

Απ – Σε σχέση με την ποινική διαμεσολάβηση κάνουμε ότι καλύτερο μπορούμε αλλά καλό είναι να μην χάνουμε χρόνο με γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Ένα άλλο θέμα είναι η ευαισθητοποίηση των Αστυνομικών που έρχονται σε πρώτη επαφή με την κακοποιημένη γυναίκα. Να καταλάβουν ότι βρίσκεται σε συναισθηματική σύγχυση, να διακρίνουν πόσο κακοποιητικό ήταν το επεισόδιο και να είναι υπομονετικοί μαζί της και βοηθητικοί.

8. ΟΓΛΟΗ ΣΥΝΕΝΤΕΞΗ

Α.ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

1.Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας.

.Απ - Η υπηρεσία λειτουργεί από τον Οκτώβρη του 2013 με προοπτική μέχρι το 2015 όπως ορίζει το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα με βάση το οποίο δημιουργήθηκε.

2.Σκοποί.

Απ - Σκοποί της υπηρεσίας είναι η υποστήριξη των κακοποιημένων γυναικών –θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και των παιδιών τους. Ψυχολογική και κοινωνική

Ωστε να μην μείνει μόνη η γυναίκα

3.Οργανωτική δομή.

Απ - Ανήκει στο Δημοτικό Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης του Δήμου Λειτουργεί κάτω από την ομπρέλα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των φύλων

Της Διαχειριστικής Αρχής του Υπουργείου Εσωτερικών και της Ελληνικής Εταιρίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Είναι αυτοδιοικούμενη.

4.Ειδικότητες επαγγελματιών.

Απ - Μία κοινωνική λειτουργός, Μία ψυχολόγος για γυναίκες, Μία ψυχολόγος για παιδιά, Μία κυρία γενικών καθηκόντων. Τέσσερις φύλακες τρεις άντρες και μία γυναίκα επί εικοσιτετραώρου βάσεως .Μία Νομικός Σύμβουλος .

Σολιντάριτυ (PRAXSIS)Πρόγραμμα δικαστηρίων (legal aid)δωρεάν.

Β.ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1.Υπηρεσίες που παρέχονται .

Απ - Υποστήριξη κοινωνική, ψυχολογική, νομική. Ενδυνάμωση κοινωνική δικτύωση

2.Μεθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Απ - Συμβουλευτική με ομάδες άτομα ,κοινότητα.

3.Προγράμματα που εφαρμόζονται.

Απ – ενημέρωση

4.Σε επίπεδο πρόληψης υπάρχει δράση .

Απ – όχι δεν υπάρχει δράση σε επίπεδο πρόληψης.

5.Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

Απ – Όταν ήρθαμε στην υπηρεσία παρακολουθήσαμε κάποια σεμινάρια που διήρκεσαν μία εβδομάδα , για τη λειτουργία του πλαισίου.

Από τότε ότι μπορεί να παρακολουθήσει ο καθένας

8.Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Απ – Υπάρχει αποτελεσματικότητα αρκετά.

Γ.ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

1.Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών.

Απ - Η συχνότητα δεν είναι δεδομένη .Μπορεί τον ένα μήνα να έρθει 1 περιστατικό και τον άλλο μήνα 15

Πάντως παρατηρείται συχνότερη προσέλευση την περίοδο των γιορτών η των καλοκαιρινών διακοπών γιατί τα παιδιά δεν έχουν σχολείο και η μητέρα σκέφτεται να μην χάσουν τα μαθήματά τους.

2.Με ποιόν τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας.

Απ - Τα περιστατικά καταφθάνουν στην υπηρεσία από παραπομπές από συμβουλευτικά κέντρα, κοιν. υπηρεσίες Δήμων, Ελληνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης

3.Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

Απ - Εξαρτάται από την κατάσταση Αν είναι σε φυγή έρχονται αμέσως άλλες φορές περνάει χρόνος

4.Ποιές είναι οι συνήθειες μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

Απ - Οι συνήθειες μορφές κακοποίησης είναι η σωματική ψυχολογική βία , η σεξουαλική βία

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

Απ. - Υπάρχουν στερεότυπα που ενισχύονται από το οικογενειακό περιβάλλον, την κουλτούρα του ατόμου, το περιβάλλον, τα ΜΜΕ

6.Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

Απ – Όλες οι ηλικίες.

7.Οικογενειακή κατάσταση.

Απ – Παντρεμένες.

8.Μορφωτικό Επίπεδο.

Απ - Το μορφωτικό επίπεδο κυμαίνεται από χαμηλό έως υψηλό

9. Τόπος διαμονής.

Απ - Τόπος διαμονής Θεσσαλονίκη ,συνοικίες

10.Εθνικότητα .

Απ - Κυρίως ελληνίδες αλλά και αλλοδαπές

11. Οικονομική κατάσταση.

Απ – Χαμηλά εισοδήματα.

12.Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία.

Απ – Υπάρχουν πολλές ενδείξεις για κακοποίηση στην παιδική ηλικία .η κακοποίηση είναι μια οικεία ιστορία. Έχουν πολύ χαμηλή αυτοεκτίμηση..

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

Απ - Πολλές φορές ναι

14.Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση.

Απ –Όχι πάντα

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών .

Απ - ...

16.Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο.

Απ – Σαφώς και επηρεάζει, ανεβαίνουν οι εντάσεις.

Δ.ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Η δικτύωση γίνεται άτυπα γιατί είναι κλειστή δομή.

Υπάρχει πάντως όπως είναι τα Νοσοκομεία, ο ΟΑΕΔ, τα Σχολεία, Εκκλησία, Εισαγγελία ανηλίκων ,ΙΚΑ, Πρόνοια

Υπάρχει αποτελεσματικότητα όχι τόση όση θα θέλαμε.

Ε.Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

1.Λήψη ιστορικού, παραπομπή σε ψυχολόγο, παιδοψυχολόγο

2.Υποστηρικτικός παραπέμπει σε υπηρεσίες ,η ίδια η γυναίκα επικοινωνεί. Δικτυώνεται, ενημερώνεται. Της δείχνουμε τις λύσεις και αυτή επιλέγει.

Στήριξη, ενδυνάμωση

3.Κοινωνική στήριξη(προσπάθεια ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων, συζήτηση, βιβλιάρια, ασφάλεια, ενδυνάμωση παραπομπή σε υπηρεσίες.

4.Παρέμβαση με ατομική συζήτηση

5.Δικτύωση με άλλες υπηρεσίες

6.προβλήματα που αντιμετωπίζουμε είναι η έλλειψη δομών για να παραπέμπουμε τα περιστατικά πχ μετά από τρείς μήνες διαμονής τι; Που να πάνε δεν υπάρχει πρόγραμμα για άστεγους. Εργασιακή επανένταξη .Μόνο σύμβουλοι εργασιακοί υπάρχουν όχι εργασίες. Πρόληψη δεν υπάρχει.

9.ΕΝΑΤΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Α.ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

1.Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας.

Απ – Το πλαίσιο λειτουργεί από το 1982

2.Σκοποί.

Απ – Η φροντίδα της ψυχικής Υγείας σε όλους τους κατοίκους της πόλης, με εξειδίκευση την Συστημική Οικογενειακή Θεραπεία. Υπήρξε το πρώτο Κέντρο στην Ελλάδα στον Δημόσιο Τομέα.

3.Οργανωτική δομή.

Απ – Φορέας του, είναι το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, Υπάρχει σε κάθε Κέντρο ένας διευθυντής και μία πολυκλαδική ομάδα.

4.Ειδικότητες επαγγελματιών.

Απ – Η πολυκλαδική ομάδα αποτελείται από 2 ψυχιάτρους,2 κοινωνικούς λειτουργούς,2 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 νοσηλευτές,2 παιδαγωγούς, μία ειδική λογοθεραπεύτρια , μία λογοθεραπεύτρια για ΑΜΕΑ μία γραμματέας και μία (parttime) επισκέπτρια υγείας.

Β.ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1.Υπηρεσίες που παρέχονται.

Απ –Οικογενειακή ψυχοθεραπεία, Ατομική ψυχοθεραπεία, λογοθεραπεία, Εργοθεραπεία, ομάδα πρώην νοσηλευομένων στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο .

2.Μεθοδοι που χρησιμοποιούνται.

Απ – ΚΕΑ,ΚΕΟ Με εξειδίκευση στην Συστημική οικογενειακή θεραπεία(Γίνεται σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο. Η ψυχολόγος κάνει αναλυτική ψυχοθεραπεία. ΚΕΚ γινόταν συχνότερα παλιά, τώρα η επισκέπτρια Υγείας και η Λογοθεραπεύτρια κάνουν ενημέρωση στην κοινότητα (τα σχολεία

3.Προγράμματα που εφαρμόζονται.

Απ – Υπάρχουν κάποια εκπαιδευτικά προγράμματα που μπορούν να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικοί , ή μαθητές σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, αλλά και επαγγελματίες υγείας. Πχ (παρακολουθώντας συνεδρίες πίσω από το μονόδρομο καθρέφτη. Χαρακτηριστικό είναι ενημερώνεται ο βοηθούμενος)

4.Σε επίπεδο πρόληψης υπάρχει δράση.

Απ – Ναι υπάρχει ενημέρωση για το φαινόμενο του bullying,στα σχολεία, αλλά και για την βία γενικότερα.

5.Αν ναι, σε ποιο βαθμό.

Η απάντηση καλύφθηκε συνολικά από την προηγούμενη-

6.Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

Απ – Παλιότερα υπήρχε τώρα όχι τόσο συχνά.

7.Αν ναι, πόσο τακτικά λαμβάνεται.

Απ - -----

8.Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Απ – Για μας επιτυχία είναι να αποσαφηνίσουμε το αίτημα. Η πρώτη επαφή είναι τηλεφωνική. Στην συνέχεια προτείνουμε συμβόλαιο 6 ή 12 συνεδριών . Αν στο τέλος των συνεδριών δεν υπάρχει το σύμπτωμα, τότε θεωρούμε ότι υπάρχει επιτυχία. Ναι θεωρώ ότι υπάρχει αποτελεσματικότητα.

Γ.ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

1.Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών.

Απ - Το 90% των περιστατικών που δηλώνουν προβλήματα στην οικογένειά τους έχουν υποστεί

ενδοοικογενειακή βία με την ευρεία έννοια (ψυχολογική, συναισθηματική ,λεκτική κλπ) και άντρες επίσης.

Κάποιες φορές είναι και μέρος της σχέσης τους ,η σύζυγος, για να σας αναφέρω ένα παράδειγμα, ανέφερε ένα περιστατικό αλλά δεν ήθελε να παραπεμφθεί για κακοποίηση .Πρέπει να έρθει το χρονικό σημείο ώστε να είναι έτοιμη για αλλαγή.

2.Με ποιόν τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας.

Απ. Συνήθως μόνες τους. Η με μία φίλη. Πολλές φορές θέλουν και τον σύζυγο να έρθει. Μία κυρία ετών 70 μπήκε σε διαδικασία διαζυγίου, όταν συνειδητοποίησε τι θα την ακολουθεί στην υπόλοιπη ζωή της. Έχουμε όμως και παραπομπές από Νοσοκομεία και άλλες υπηρεσίες.

3.Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

Απ – Δεν το μετράμε αλλά συνήθως πολύς καιρός μέχρι να εξαντλήσει όλους τους τρόπους και όλες τις δυνάμεις της.

4.Ποιές είναι οι συνήθειες μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

Απ – Συνήθως έρχεται εδώ όταν δεν νοιώθει καλά μέσα στη σχέση.(δεν ξέρω αν αυτό είναι κακοποίηση)όταν υπάρχει πρόβλημα στην επικοινωνία. Εμείς εστιάζουμε στο γιατί:-γιατί να μου συμβαίνει αυτό, γιατί του επιτρέπω να με εξευτελίζει. Υπάρχει σωματική κακοποίηση όχι τόσο συχνά .Στον κύκλο της βίας υπάρχει πολύ πάθος και πρέπει να εκτονωθεί. Ένας τρόπος είναι η βία. Αν αυτό είναι μέρος της Σχέσης τους δεν μπορείς να κάνεις πολλά πράγματα .Αν όμως η γυναίκα φτάσει σε σημείο να φοβάται, τότε είναι που θα ζητήσει την αλλαγή.

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

Απ. – ναι υπάρχουν αλλά και από τις δύο μεριές πολλές φορές ο άντρας νοιώθει να κάνει προσπάθειες και η γυναίκα του να τον απορρίπτει.

6.Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

Απ – Όταν δημιουργείται η σχέση ορίζεται από την αρχή .Η κυρία των 70 ετών , σε όλη τη διάρκεια της ζωής της είχε παρόμοια προβλήματα.

7.Οικογενειακή κατάσταση.

Απ – Έγγαμες κυρίως αλλά και χωρισμένες και ελεύθερες.

8.Μορφωτικό Επίπεδο.

Απ – Οι νέες κοπέλες είναι και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κυρίως όμως δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

9. Τόπος διαμονής.

Απ – Κάτοικοι της περιοχής.

10.Εθνικότητα.

Απ – Κυρίως Ελληνίδες αλλά και άλλες εθνικότητες.

11. Οικονομική κατάσταση.

Απ – Μέτρια -κακή

12.Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία.

Απ – Ναι θυμάμαι ένα περιστατικό σεξουαλικής κακοποίησης από τον πατέρα. Από την εφηβεία μέχρι 34 ετών.

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους.

Απ - – Ναι .Όταν φτάσεις στο σημείο να χειροδικήσεις δεν σε νοιάζει ποιος είναι μπροστά. Κι αν δεν το βλέπουν τα παιδιά το ακούν.

14.Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση.

Απ –Βέβαια! Κάτι δεν κάνω σωστά ή φταίω κι εγώ.

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών.

Απ – Μπορεί να γίνει αλλά δεν είναι απαραίτητο.

16.Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο.

Απ – Πιστεύω πως ναι. Σίγουρα η οικονομική κρίση συμβάλλει στην ένταση της βίας.

Δ. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

1.Στην περιοχή υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων.

Απ – Ναι υπάρχει. Συνεργαζόμαστε με το Δίκτυο Άλφα (Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Δυτικής Θεσσαλονίκης).ΕΚΚΑ(Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης).Νοσοκομεία, Το καταφύγιο γυναικών, Παραπέμπουμε και σε άλλες υπηρεσίες που παρέχουν πιο εξειδικευμένη στήριξη Πχ νομική στήριξη, στέγη, Συμβουλευτική κλπ.

2.Υπάρχει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δικτύου.

Απ – Ναι Υπάρχει και γίνεται όλο και καλύτερη γιατί έχουμε μεγάλη ανάγκη από την παροχή υπηρεσιών και την δικτύωση με φορείς πχ το ΕΚΚΑ (με την καλύτερη πληροφόρηση για τις κατάλληλες υπηρεσίες).

Ε.Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

1. Ποιός είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού.

Απ – Είμαστε εδώ μία πολυκλαδική ομάδα, δουλεύουμε κυρίως θεραπευτικά ,υποστηρικτικά, αλλά εξυπηρετούμε τον κόσμο και με παραπομπές σε κατάλληλες υπηρεσίες, και βέβαια παρέχουμε κοινωνική στήριξη. Από συσσίτια πχ, έως συνταξιοδοτικά.

2. Ποιά προβλήματα αντιμετωπίζετε.

Απ – Μείωση προσωπικού, λόγω συνταξιοδοτήσεων και μη αντικατάστασής τους. Δύσκολα ανταποκρινόμαστε στα προβλήματα που προκύπτουν.

Ένα άλλο πρόβλημα είναι η αλλαγή των συνθηκών κάθε πολιτειακής αλλαγής που έχει επιπτώσεις στη λειτουργία του Κέντρου. Πχ οι συνθήκες στην προηγούμενη πολιτειακή αρχή επέβαλλαν στον κάθε επωφελούμενο των υπηρεσιών μας να πληρώνει 5 Ευρώ για κάθε του επίσκεψη. Ήταν ένα Μαρτύριο γι αυτούς αλλά και για μας γιατί όταν οι άνθρωποι είναι άποροι και άστεγοι , πού θα βρουν αυτά τα 5 ευρώ. Τώρα σταμάτησε αυτό, αλλά δεν ξέρουμε τι άλλο θα έρθει.

3. Τι προτείνετε για την επίλυσή τους.

Απ – Πρόσληψη προσωπικού,

4. Προτάσεις για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

Απ – Η εποπτεία γίνεται πράξη μεταξύ μας. Όταν έχω κάποιο πρόβλημα το συζητώ με τους συναδέλφους και υπάρχει πιο σφαιρική αντιμετώπιση

.....

10. ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΤΕΛΛΑΣ ΚΑΤΣΑΒΟΥ, ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ, ΣΤΕΛΕΧΟΣ Ε.Ε.Τ.Α.

«ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ-ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ».

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ – ΕΥΟΣΜΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ- ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΞΕΝΩΝΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.

Θα προσπαθήσω να αναφερθώ σε τεχνικά θέματα που αποφάσισα να μοιραστώ μαζί σας τα οποία είναι αρκετά ουσιαστικά, γιατί αφορούν την καθημερινότητα της λειτουργίας των δομών που υπερασπίζεστε, με την επαγγελματική σας προσωπική κατάσταση.

Ξέρετε ότι όλο αυτό το Δίκτυο δομών που αναφέρθηκαν,(τα 14 κέντρα της Γ.Γ.Ι.Φ, η γραμμή SOS,τα 25 κέντρα των Δήμων ,οι 19 ξενώνες των Δήμων και οι 2 του ΕΚΑΑ),λειτουργούν κάτω από μία ενιαία ομπρέλα, με απόφαση της Γ.Γ.Ι. Φ. Είναι αρκετά σημαντικό γιατί ευτυχώς, όπως έχει εκφραστεί, υπάρχει η πολιτική βούληση να συνεχίσουν τη λειτουργία τους για τα επόμενα τουλάχιστον 3 χρόνια .Και είναι σημαντικό γιατί κοιτάζτε πως ήμασταν στις αρχές του 2013.σταγόνα στον ωκεανό(στην οθόνη, στον χάρτη φαίνεται με πολύχρωμα στίγματα, η ύπαρξη ελαχίστων κέντρων), και κοιτάζτε πως είμαστε τώρα.(στην οθόνη εμφανίζεται πληθώρα στιγμάτων σε όλη την Ελλάδα).Δεν θα ήθελα να αλλάξει αυτή η εικόνα τουλάχιστον να παραμείνει ως έχει αν όχι να πάει λίγο παρακάτω.

Το πρώτο Συμβουλευτικό Κέντρο των Δήμων λειτούργησε στις 13/5 του 2013,αμέσως μετά ακολούθησε των Σερρών, τον ίδιο μήνα. Από τον Αύγουστο και μετά, ξεκίνησε η λειτουργία της πλειοψηφίας των Κέντρων.

Η πρώτη έναρξη λειτουργίας ξενώνα έγινε στις 23/1/2013, στον Δήμο Ιωαννιτών. Αυτή ήταν και η φωτεινή εξαίρεση διότι δυστυχώς οι ξενώνες ξεκίνησαν για πολλούς λόγους, στο τέλος του 2013.

Τα πρώτα στοιχεία , που μπορεί τα νούμερα για κάποιους να είναι μικρά, αλλά στην πραγματικότητα έχουμε κάτω από 2 χρόνια λειτουργίας, υπάρχουν 8.500 με 9000 περιστατικά καταγεγραμμένα που έχουν εξυπηρετηθεί από όλες τις δομές.Πρν από το 2013 αν ασ ρωτούσε κανείς πόσες γυναίκες είναι καταγεγραμμένες στην Ελλάδα ως περιστατικά κακοποίησηςδεν θα ξέραμε να απαντήσουμε παρά κατά προσέγγιση.

Η γραμμή SOS στα 4 χρόνια λειτουργίας της έχει εξυπηρετήσει, πάνω από 20000 περιστατικά.

Στα προηγούμενα 3 χρόνια, ανάμεσα στα 12.000 περιστατικά , θα σας πω 2 χαρακτηριστικά: οι 118 κλήσεις αφορούσαν σεξουαλική παρενόχληση, οι 119 κλήσεις περιπτώσεις βιασμού. Αυτό πρέπει κάτι παραπάνω να μας πει για την κατάσταση στη χώρα μας σε αυτό το πεδίο.

Πάμε λίγο να δούμε Τα βασικά χαρακτηριστικά ,στις εξυπηρετούμενες γυναίκες από το σύνολο των 7.500. Θεώρησα ότι δεν είναι σκόπιμο να αναλύσουμε όλα τα αιτήματα, αλλά λίγο να τα προσεγγίσουμε.

Τα αιτήματα των γυναικών σε αριθμό 7.500 περιστατικών αφορούσαν:

4000 για Ψυχολογική στήριξη,

2.500 για Κοινωνική στήριξη

3.500 για Νομική στήριξη

Αν μέναμε μόνο σε αυτή την εικόνα, θα καταλαβαίναμε την προτεραιότητα των ίδιων των γυναικών ,την ανάγκη τους.

Όσον αφορά στην υπηκοότητα καταγεγραμμένες είναι 6.000 Ελληνίδες, άρα υπάρχει διευρυμένος ο μύθος ότι αυτά συμβαίνουν στους αλλοδαπούς.

Ένας άλλος μύθος καταρρίπτεται στο Μορφωτικό επίπεδο.

Οι γυναίκες με μορφωτικό επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κρατούν τα σκήπτρα , όχι με μεγάλη απόσταση από της πανεπιστημιακής μόρφωσης.

Οι γυναίκες απόφοιτοι του δημοτικού, είναι πάρα πολύ κοντά σε αυτές με πανεπιστημιακή εκπαίδευση.

Όσον αφορά στην οικογενειακή κατάσταση, περισσότερες από 3.500 είναι παντρεμένες,(άρα μιλάμε για ενδοοικογενειακή βία), και 1000 περίπου γυναίκες είναι σε διάσταση(γεγονός που απαντά στο ερώτημα αν ο πρώην μπορεί να εγκαλεστεί ως ενδοοικογενειακή βία η όχι .Αυτό είναι ένα βοηθητικό στοιχείο που καταδεικνύει ότι και ο πρώην σύζυγος μπορεί σε πολλές περιπτώσεις να εγκαλεστεί για ενδοοικογενειακή βία και φυσικά οι περισσότερες από αυτές τις γυναίκες έχουν παιδιά.

Οι επιπτώσεις της βίας αφορούν στις ίδιες τις γυναίκες, το ζευγάρι αλλά και στα παιδιά. Υπάρχουν καταγεγραμμένα 5.198 παιδιά που ζουν σε κακοποιητικό περιβάλλον.

Οι ηλικίες που απευθύνονται στις δομές, είναι κυρίως από 26-55 χρόνων, είναι το ηλικιακό φάσμα του ενεργούς πληθυσμού.

Οι οικονομικές επιπτώσεις της βίας αφορούν σε όλη την οικονομία της χώρας, όχι μόνο της οικογένεια είναι ένα βασικό μέγεθος που αξίζει να το παρακολουθεί κανείς, γιατί αφορά όχι μόνο την γυναίκα που υφίσταται βία, αλλά όλη την κοινωνία , την πολιτεία.

Προκρίναμε, μετά από ένα αρκετά σοβαρό εκπαιδευτικό πρόγραμμα που υλοποιήθηκε στα πλαίσια του έργου και διοργανωτές ήμασταν εμείς, ως ΕΕΤΑ, τα συμπεράσματα που

προέκυψαν από αυτά τα δύο εκπαιδευτικά προγράμματα που έλαβαν χώρα τον Οκτώβριο, πολλοί από τους παρευρισκόμενους συμμετείχαν ενεργά και τα οποία είχαν έναν χαρακτήρα διαχείρισης των συναισθημάτων και του φόρτου που είχατε υποστεί όλοι εσείς

Που συμμετέχετε σε αυτές τις δομές.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία προέκυψαν κάποια αιτήματα.

Σταχυολογώντας τα αιτήματα και μέσω του ερωτηματολογίου αξιολόγησης καταλήξαμε σε έναν αναστοχασμό του εγχειρήματος και της δουλειάς σας και μέσα από τις προκλήσεις που έχουν προκύψει, γιατί πρόκειται για ένα καινούργιο εγχείρημα-δεν έχουμε και εμπειρία μεγάλη στο θέμα της κακοποίησης ως Χώρα εννοώ.

Αιτήματα:

-Ανάγκη ύπαρξης εντός των δομών και όχι σε επίπεδο των δήμων, επιστημονικά υπεύθυνων για τον συντονισμό ομάδας εργασίας και την εκπροσώπηση αυτής.

- Ανάγκη εξειδικευμένης κλινικής ψυχοκοινωνικής εκπαίδευσης, γιατί αντιμετωπίζετε και συμμετέχετε σε έναν μεγάλο κοινωνικό πόνο.

- Ανάγκη συστηματικής κλινικής εποπτείας. Εδώ υπάρχει ένα μεγάλο κενό. Τα Συμβουλευτικά Κέντρα της Γ.Γ.Ι.Φ είχανε αυτή την ευχέρεια της εποπτείας αλλά τα Συμβουλευτικά Κέντρα των Δήμων και οι ξενώνες όχι. Αντιλαμβάνομαι την μοναξιά που νοιώθετε στην καθημερινότητά σας, ως προς αυτό. Πολλοί Δήμοι το επιλύουν εσωτερικά –όπως πχ ο Δήμος Ευόσμου(μπορούν να απευθυνθούν σε δύο καλούς συναδέλφους να μιλήσουν για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αλλά όχι σε σταθερή βάση)Αλλά δεν έχουν όλοι οι Δήμοι αυτή τη δυνατότητα.

-Ανάγκη λειτουργίας σε σταθερή βάση διεπιστημονικής ομάδας εντός της δομής. Δυστυχώς Ενώ στο κεφάλι μου αυτό είναι αυτονόητο ότι θα υπάρχει, αποκαλύφθηκε με οδυνηρό τρόπο ότι δεν είναι και λέω οδυνηρό γιατί δεν μπορούσαν να κάνουν τη δουλειά τους. Αυξάνονταν ο δικός τους πόνος και δεν μπορούσαν να διαχειριστούν τον κοινωνικό πόνο. Θεωρώ λοιπόν ότι με ξεκάθαρο και θεσμοθετημένο τρόπο, θα πρέπει να λειτουργεί σε εβδομαδιαία βάση, διεπιστημονική Ομάδα. Δηλαδή η ομάδα των εργαζομένων κάθε βδομάδα να έχει συγκεκριμένη συνάντηση και να αναφέρεται στα προβλήματα της καθημερινότητάς τους.

-Ανάγκη εκπαίδευσης του μη επιστημονικού προσωπικού στους ξενώνες .Ο φύλακας είναι περισσότερες ώρες με την φιλοξενούμενη στον ξενώνα, από ότι τα στελέχη .Πως πρέπει

να μιλάει να συμπεριφέρεται ο φύλακας στην φιλοξενούμενη, στην κοινωνική λειτουργό. Νομίζω ότι καταλαβαίνετε όλοι τι σημαίνει αυτό .

-Ένα άλλο θέμα που έχει τεθεί από εσάς ως φλέγον είναι η ανάγκη αυξημένης φροντίδας διαφύλαξης προσωπικών δεδομένων των φιλοξενούμενων. Δεν θεωρείται αυτονόητο για όλους. Ενώ έχουμε συζητήσει τόσες φορές το θέμα σε πολλές περιπτώσεις καταστρατηγούνται.

Όλοι γνωρίζουμε τον κώδικα δεοντολογίας όπου αναφέρονται οι λόγοι που χρειάζεται να διαφυλάσσονται τα προσωπικά δεδομένα. Αναφέρω: 1.Την αρχή της ιδιωτικότητας2. την αρχή της συγκατάθεσης3. υποχρεώσεις των εργαζομένων.

-Ανάγκη θεσμοθέτησης δικτύου επικοινωνίας όλων των εμπλεκομένων. Να ευαισθητοποιηθούν οι εργαζόμενοι στο Δήμο, και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι πέρα από την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας.

-Από αυτά που εσείς προκρίνετε στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι η γνώση και κατανόηση των διαδικασιών λειτουργιών των Δήμων και πόσο και πότε μπορούμε να τις υπερβαίνουμε και για ποιο λόγο μπορούμε ή όχι. Ανάγκη κεντρικού συντονισμού. Δηλαδή να έχουμε όλοι έναν κοινό επιστημονικό στόχο. Εν προκειμένω καθορίζεται μέσω της Γ.Γ.Ι.Φ.

Σε επίπεδο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κόσμου θα ήθελα να πω ότι έχουν υπογραφεί με συλλόγους και φορείς πρωτόκολλα συνεργασίας επίσημα ,αλλά και με γυναικείους συλλόγους, νοσηλευτικές μονάδες ,ΜΚΟ, που μπορεί να είναι υποστηρικτικοί. έχουν δοθεί συνεντεύξεις σε ΜΜΕ, μέσα κοινωνικής δικτύωσης .Οι περισσότεροι φορείς έχουν μία διάδραση με τον κόσμο(facebook,blogs,δρόμενα με street art,θέατρο στο δρόμο,(το ΣΚ Σερρών)πολλά Κέντρα διοργανώνουν μαθήματα αυτοάμυνας ,καμπάνιες, φεστιβάλ εκπαιδευτικά εργαστήρια σε Αστυνομικά τμήματα, ,λιμενικό με θετικά αποτελέσματα. Η Αστυνομία ενδεχομένως είναι η πρώτη πόρτα που χτυπούν, θέλουμε τους Αστυνομικούς ευαισθητοποιημένους και εκπαιδευμένους. Παρεμβάσεις σε σχολεία, δευτεροβάθμια εκπαίδευση).

Ένας αγώνας μάσκει ανδρών αφιερωμένος στις γυναίκες που υφίστανται βία διοργανώθηκε από το ΣΚ δήμου Θηβαίων και ευαισθητοποίησε τους άντρες αλλά και την κοινωνία της πόλης.

Η καμπάνια του ΣΚ Δήμου Αλεξανδρούπολης, βασισμένο στο «Αποκτώ μηδενική ανοχή στη βία». 8=1 γυναίκες φωτογραφήθηκαν με ένα πλακάτ με την ρήση και 8=1 άντρες ανάμεσά τους και ο Αντιπεριφερειάρχης Έβρου θα φωτογραφηθούν με το πλακάτ που αναγράφει: «δεν

κλείνω τα μάτια στη βία κατά των γυναικών». Ευελπιστούμε να κάνει τον γύρο όλης της Ελλάδας , να υιοθετηθεί από άλλα ΣΚ Δήμων και να το υποστηρίξουν Δημοτικοί σύμβουλοι, ομάδες κοινωνικές απλοί πολίτες κλπ.

Το Σ.Κ του Δήμου Κω δημιούργησε ομάδες εκπαιδευτικού χαρακτήρα όπου ενεπλάκησαν παιδιά. Στο Φεστιβάλ κινηματογράφου της Φλώρινας υπήρξε προβολή ταινιών με θέμα την οικογενειακή βία,.θα τελειώσω με μία φράση του Αινστάιν :Είναι επικίνδυνο να ζεις μέσα στον κόσμο, όχι εξαιτίας αυτών που δημιουργούν το κακό αλλά εκείνων που το βλέπουν και το αφήνουν να συμβαίνει.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ»

Τα ερευνητικά μου ερωτήματα είναι τα εξής:

- 1.Το πρώτο αφορά στην λειτουργία του πλαισίου.
- 2.Το δεύτερο, στις παρεχόμενες υπηρεσίες, τις μεθόδους και τα προγράμματα.
- 3.Το τρίτο στο προφίλ των κακοποιημένων γυναικών.
- 4.Το τέταρτο στην ύπαρξη Δικτύου συνεργαζόμενων φορέων στη Δυτική Θεσσαλονίκη.
- 5.Το πέμπτο στον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού, στο πλαίσιο.

ΟΔΗΓΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Α.ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

- 1.Έτος ίδρυσης της υπηρεσίας.
- 2.Σκοποί
- 3.Οργανωτική δομή

4.Ειδικότητες επαγγελματιών

Β.ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1.Υπηρεσίες που παρέχονται

2.Μεθοδοι που χρησιμοποιούνται

3.Προγράμματα που εφαρμόζονται

4.Σε επίπεδο πρόληψης υπάρχει δράση

5.Αν ναι σε ποιο βαθμό

6.Υπάρχει μετεκπαιδευτική εμπειρία των επαγγελματιών.

7.Αν ναι, πόσο τακτικά λαμβάνεται.

8.Αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών.

Γ.ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

1.Πόσο συχνά αντιμετωπίζετε περιστατικά κακοποιημένων γυναικών.

2.Με ποιόν τρόπο καταφθάνουν τα περιστατικά στην υπηρεσία σας.

3.Πόσος χρόνος παρέρχεται συνήθως από την κακοποίηση μέχρι το περιστατικό να φτάσει στην υπηρεσία σας.

4.Ποιές είναι οι συνήθεις μορφές εκδήλωσης της κακοποίησης.

5. Υπάρχουν στερεότυπα για τους ρόλους των δύο φύλων, αν ναι πως ενισχύονται.

6.Ηλικία της κακοποιημένης γυναίκας.

7.Οικογενειακή κατάσταση

8.Μορφωτικό Επίπεδο

9. Τόπος διαμονής

10.Εθνικότητα

11. Οικονομική κατάσταση

12.Υπέστη κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία

13. Αν υπάρχουν παιδιά η κακοποίηση έλαβε χώρα μπροστά τους

14.Ενοχοποιείται η γυναίκα κατά την κακοποίηση

15. Η κακοποίηση συνέβη υπό την επήρεια αλκοόλ/εξαρτησιογόνων ουσιών

16.Η Κρίση /Ανεργία επηρεάζει την ενδοοικογενειακή βία και αν ναι με ποιόν τρόπο

Δ. ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

1.Στην περιοχή υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων φορέων

2.Υπάρχει αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Δικτύου.

Ε.Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

1.Ποιός είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού

2.Ποιά προβλήματα αντιμετωπίζετε

3.Τι προτείνετε για την επίλυσή τους.

4.Προτάσεις για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών.